BARCELONA: PER EDICIÓ DUES PESSETES CADA MES

La Veu de Catalunya

10 cts.

PENINSULA: 1'50 PTS. Trimestre UNIÓ POSTAL: 15 PTES. Trimestre

Any XXXII. - Núm. 8.359 - Dimarts, 9 de gener de 1923 — Edició del matí — Oficines i imprenta: Escudellers, 10 bis. - Telèfon 184 A

EL NEN

Pau Fornt Batalla

ha pujat al Cel

a l'edat d'un mes i mig

Els seus afligits pare don Jaume Fornt, mare donya Anna Batalla, avis paterns don Pau Fornt i donya Concepció Brunet, avis materns don Eduard Batalla i donya Consol Serret, oncles, ties, nebots, la casa **Pablo Fornt Valls,** la raó social **Reimdor S. A.,** i parents tots, en assabentar de tan dolorosa pèrdua els amics i coneguts, els preguen se serveixin assistir a la casa mortuória, carrer de Sans, núm. 97, principal, 2.ª, avui, dimarts, dia 9, a les tres de la tarda, per a acompanyar el cadáver a l'església parroquial de Santa Maria de Sans i després a sa darrera estada, Cementiri de la localitat

No es convida particularment

DON GUSTAU PUIG I GUTZET

Advocat

ha mort havent rebut els Sants Sagraments i la Benedicció Apostòlica

(A. C. S.)

La seva desconsolada vídua donya Sofia Sarró Bosch, germans polítics donya Rosa Sarró vídua de Batista, don Artur Sarró i donya Elvira Burbano de Sarró, cosina germana donya Elisa Puig, nebots (presents i absents), cosins i família tota, en assabentar de tan irreparable pèrdua els amics i coneguts, els preguen que el tinguin present en llurs oracions i se serveixin assistir a la casa mortuòria, Rambla de Catalunya, núm. 125, avui, dimarts, dia 9, a les tres de la tarda, per a acompanyar el cadàver a l'església parroquial de Jesús i de l'església a sa darrera estada, Cementiri Nou

NO ES CONVIDA PARTICULARMENT

Banca Marsans, S. A.

Valors - Cupons - Girs - Canvi - Cotons - Viatges

Rambla de Canaletes, 2-4
BARCELONA

Direcció telegràfica: MARSANSBANK

Apartat de Correus núm. 1.
Telèfons números... 4530 A. 4531 A. 4532 A.

SUCURSAL A MADRID
Avinguda del Comte de Peñalver, núm. 18

Borrel I, 71 i 73
Telèfon 984 A

Electromotors Vivó-Torras S. A.
BARCELONA

Sabó "La Oca"
Fabricant: J. ALERM - MATARO
qualitat superior

EL SIGLO

DEL 8 AL 27 DE GENER

IMPORTANTS DESCOMPTES

En cartells fixats a les respectives seccions s'anuncia la quantia del descompte que correspon als seus articles

Secció de gèneres de punt

Mitges de cotó canalé; el parell, a ptes. 1

Toreres de cotó, punt anglès; a ptes. 2'75

Mitjons llana canalé, gran novetat; el parell, a ptes. 2'40

Mitges de seda, en negre i color; el parell, a ptes. 3'65

Mitjons de llana blancs; el parell, a ptes. 0'95

Mitjons de cotó color; el parell, a ptes. 0'55

NOVETAT

ARMILLES de llana, gran abric; una a pessetes 22'50. Gran assortiment en toreres, camisetes i pantalons de cotó afelpat, de molt abric per a senyora i senyor, **a preus molt reduïts**

Recomanem els vestits interiors de llana pura MEDICAL; article especial per a combatre el reuma. Venda exclusiva

LA MODA

12, Portal de l'Angel, 12

Rebaixa de preus

en totes les seccions

15 % EN CONFECCIONS

Retalls a qualsevol preu

Telèfon A. 475 :: :: Bolenguer, Pons i Mercader

Dr. Montañá dels Hospitals de París. Pell i Veneri. Sant Pau, 28, principal, 2.ª

COL·LOCACIÓ

En casa establerta d'anys s'ofereix a persona que disposi de 8 a 10 mil ptes. Obtindrà l'interès corresponent i un sou proporcionat a les seves aptituds. Escriure al núm. 333, a LA VEU DE CATALUNYA.

LOCALS

Observatori Meteorològic de la Universitat de Barcelona. — Dia 8 de gener de 1923.

Hores d'observació: A les set, a les tretze i a les divuit.

Baròmetre a 0º i al nivell de la mar: 767'8, 767'1, 767'0.

Termòmetre sec: 7'9, 10'6, 9'4.

Termòmetre humit: 5'0, 7'7 6'9

Humitat (centèsimes de saturació): 59, 64, 67.

Direcció del vent: ONO. Calma. SSE

Velocitat del vent en metres per segon: 6, 0, 1.

Estat del cel: Tapat. Quasi tapat, Nuvolós.

Classe de núvols: St.K., St K.

Temperatures extremes a l'ombra: màxima, 12'7; mínima, 4'2; mínima prop del sol: 1'6.

Oscil·lació termomètrica: 8'5.

Temperatura mitja: 7'8.

Precipitació aquosa, des de les set del matí del dia anterior a les set del dia de la data, 0 0 mm.

Recorregut del vent en igual període: 45 km.

Observacions particulars: Pluja al matí

El director, E. Alcobé.

El darrer dijous a l'estatge del Casino Regionalista de La Bordeta i as-

sistint-hi una nombrosa concurrència dona l'anunciada conferència En Pau Romeva, que s'esmerçà a recalcar la importància que tenen les Escoles Catalanes per a aconseguir l'alliberament de la nostra Pàtria.

Ocuparen la presidència, ultra el conferenciant, En Josep Cuyàs, president d'aquesta Societat, i els senyors Tomàs i Boix, Laporta i Iduarte.

El conferenciant fou molt aplaudit durant el transcurs i a l'acabament de la dissertació.

— **Fosfo-Glico-Kola-Lecitinat**, cura neurastènia. B. Domènech, Ronda de Sant Pau, 71.

Al carrer de València, 200, tallers d'imprempta, En Francesc Bertran Moya va tenir la desgràcia que una màquina li agafés la mà dreta, resultant amb una ferida per desgarrament i fractura de la tercera falange del dit índex, de pronòstic greu.

Després de curat al dispensari del carrer de Sepúlveda, el lesionat passà a una clínica.

Vaixelles PORCELLANA J. Llorens. Rbla. Flors, 30.

Els magatzems de pells dels senyors Tapioles i Pirretas S. en C. han repartit entre els seus clients, com a present d'Any Nou, un àlbum per a apunts bellament enquadernat.

Cristalleries J. Llorens, R. Flors, 30

Ahir va marxar a Madrid el president de l'Associació de la Premsa Diària d'aquesta ciutat, don Eugeni d'Ors.

JOIES **VILANOVA** Unió, 6

Al carrer d'Alfred Calderon, encreuament amb el de Pontevedra, toparen un tramvia i un carro, resultant lesionats els conductors dels dos vehicles, Miquel Iranzo, de 20 anys, carreter, i Pere Fernenias Orengo, de 36 anys, tramviaire, els quals foren auxiliats al dispensari de la Barceloneta.

Pastilles Germanas curen la **Tos** i **Refredats**, 1'25 capsa.

L'Acadèmia Mèdico-Homeopàtica de Barcelona, tindrà sessió científica avui, dimarts, a les deu de la nit, dissertant el doctor N'Angel Gamissans sobre el tema «Fibromioma uterino, coexistiendo con anexitis dobles».

—Es giren gavanys i vestits en 12 hores. Diputació, 319, 1.er, xamfrà Bruch

A la plaça de Lesseps, un automòbil atropellà a Salvador Sànchez García, de 67 anys, vidu, causant-li luxació escapulo-humoral, amb fractura del coll quirúrgic-humeral, de pronòstic greu.

Després de curat a la casa de Socors del carrer de Salmeron, l'automòbil que el ferí, el portà a casa d'un amic seu.

— CAFE DESCAFEINAT Passeig de Gràcia, 99

Al carrer de la Creu Coberta un automòbil atropellà a Francesc Espi Robiras, de 22 anys, causant-li ferides contuses a la cama esquerra, que li foren curades al dispensari d'Hostafranchs.

Mobles americans per a DESPATX TRAVESSERA, n.° 9 (cantonada Salmerón)

Al carrer de Pelayo un automòbil atropellà a Alfons Segarra, de 17 anys, causant-li contusions i erosions lleus en diverses parts del cos.

Sangrà Pelayo, 11. T. 1478 A. **Waters**

Al carrer de Salmeron encreuament amb el de Goya, un automòbil topà amb un tramvia, quedant l'automòbil completament destroçat, sense que ocorregués cap desgràcia personal.

— LA LLET FRESCA de vaca, Lacta, és la millor.

A la casa de Socors del carrer de Barbarà fou auxiliada una dona anomenada Empar Balaguer, de 24 anys, casada, la qual presentava un atac nervios amb símptomes d'intoxicació, de pronòstic reservat, per haver begut una copa de licor a un bar del carrer Comte de l'Assalt.

Avui, dimarts, a dos quarts de cinc de la tarda, celebrarà reunió general extraordinària, en el local de la Unió Gremial, Fernando, 30, principal, l'Associació de Cafeters i Similars de Barcelona i la seva província.

S'hi invita els industrials, socis i no socis.

Passant pel carrer de l'Hospital, davant del Teatre Romea, va caure la dona de 85 anys Rosa Tomàs, fentse una ferida al cap, de pronòstic reservat.

L'autocamió núm. 4633 va embestir, al carrer de Sant Joan de Malta, al carro núm. 6413, bolcant-lo. Resultà amb ferides lluirs el carreter Francesc Framis Saladas, de 36 anys.

L'oficial de la guàrdia urbana senyor Merino, va veure al carrer de l'Hospital l'auto núm. 8965 que anava contra direcció. Va voler fer-lo tornar enrera i l'altre s'hi negà, promoguent un escàndol.

Al carrer de Wad-Ras, cantonada al del Dos de Maig, va baixar un tramvia en marxa de la línia número 43, el noi de 14 anys Eliseu Santolaria Agustina, caiguent de clatell, fent-se ferides de pronòstic reservat al cap, a més de rebre una commoció cerebral.

Fou auxiliat al dispensari del Poble Nou.

MARES
tindreu
MOLTA LLET
prenent
Rob-Vida Miret

No és més que una orxata del suc de plantes lleteres que pasturen instintivament els mamífers quan tenen necessitat d'alletar.

Durant l'embaràs: Rob-Vida n.° 1 combat l'albuminúria, dolors i molèsties propis de l'estat, desenrrotlla i fortifica el nou ésser, tonifica la mare i predisposa per a un part feliç i llet abundant.

En la lactància: Rob-Vida núm. 2 augmenta la quantitat de llet, l'enriqueix en caseïna i mantega, refà la mare de la desnutrició causada per l'alletament.

En farmàcies. Autor, doctor Miret, plaça Comercial, 9. Barcelona.

— **TINTURA WINTER**

Premiada amb Medalla d'Or

Amb una sola aplicació desapareix la caspa. Serveix per al cabell, barba i bigoti. Es prepara per a negre, castany fosc i castany clar. Dóna colors tan naturals i inalterables, que bé pot dir-se que és la millor i més pràctica. Venda en perfumeries.

Vida religiosa

Avui: Sants Julià, Vidal, Fortunat, Segon i Fèlix, màrtirs. — **Demà**: Sants Nicanor, doctor; Agató, papa; Guillem, bisbe, i Santa Alfreda.

Quaranta hores: Avui, a l'església parroquial dels Sants Just i Pastor. **Hores d'exposició**: De dos quarts de vuit del matí a dos quarts de sis de la tarda. — Demà, a la mateixa església.

La missa d'avui: Quart dia de la infra octava, color blanc. — **La de demà**: Cinquè dia de la infraoctava, color blanc.

Cort de Maria: Avui, imatge del Puríssim Cor de Maria, a Sant Just.—Demà, Nostra Dona de l'Ajuda, a la seva església, privilegiada, o de la Bona Nova, a Sant Agustí.

Vetlles en Sufragi de les ànimes del Purgatori: Avui, Torn dels Sants Angels i Sant Vicens de Paül, a la seva capella, Escorial, 155 (Gràcia). — Demà, Torn de Jesús Crucificat, a la mateixa capella.

Bisbat

ALS DEVOTS DE LA VERGE DE LOURDES

Uns amics carissims que estan treballant en la confecció d'un llibre que tindrà per objecte ressenyar l'arrelada devoció que hi ha a Catalunya envers la Verge de Lourdes, ens preguen demanem des d'aquestes columnes la generosa col·laboració de tots aquells catalans que tinguin dades o notes de romiatges sortits de Catalunya per a la terra de la Verge Blanca, programes o periòdics que parlin de festes catalanes a honor de Lourdes, història d'altars o capelles que hi hagin a Catalunya, exemplars d'himnes, goigs i càntics, folletons de pietat etc., etc

Dels altars, capelles o imatges s'agrairà fotografia.

Totes aquestes dades poden trametre's a la nostra Redacció i a nom de l'encarregat de la informació eclesiàstica.

Es prega que els que corresponguin a aquesta pietosa invitació ho facin amb el major nombre de dades possibles per tal que l'obra que hi ha en projecte sigui ben completa.

—Es troba bastant malalt el canonge d'aquesta Catedral Basílica doctor don Isidre Cesañas.

No cal dir com desitgem que millori l'estat de l'il·lustre ardiaca.

—Han estat nomenats ecònoms de les parròquies de Sant Joan i Sant Francesc de Tarragona, respectivament, els reverends don Ramon Sabaté i don Antoni Prenafeta.

—Ha mort a Tarragona Sor Josepa Jesús Salvany i Soler, religiosa del Reial Monestir de Santa Clara d'aquella ciutat.

—Els opositors al concurs de rectories vacants començaran avui, a les vuit en punt, els corresponents exercicis literaris al Seminari Conciliar.

—El bisbe va fer-se representar pel canonge doctor Puig a la festa que es va celebrar ahir a la Reial Acadèmia de Bones Lletres.

—Ha estat elegida Abadessa del Reial Monestir de Sant Pere de les Puel·les la Rnda. M. Assumpció Carmona, O. S. B.

— El nostre prelat ha complimentat l'alcalde.

— El cardenal arquebisbe de Tarragona ha visitat el doctor Guillamet.

—El dia 9 de l'actual, a dos quarts de cinc de la tarda, les senyores celadores dels Chors de la Visita M. Domiciliària de la Sagrada Família tindran reunió general a l'església nova de Santa Anna, per a tractar de la festa dels premis del certamen a honor de la Sagrada Família, la qual festa serà el dia 4 de febrer al Palau de la Música Catalana.

— Ha mort a Tortosa, a l'edat de 74 anys, el reverend don Domènec Bladé, sacerdot que havia exercit importants càrrecs en aquella cúria.

AUTORITZEU LES NOTES DE LES QUALS ENS PREGUEN LA PUBLICACIO, AMB UN SEGELL O UNA FIRMA QUE ENS SIGUI CONEGUDA.

La inaugural de l'Acadèmia de Bones Lletres

Ahir, a les sis de la tarda, es féu al saló d'actes, la sessió inaugural de l'Acadèmia de Bones Lletres.

Presidí el president de l'Acadèmia, senyor Carreras Candi, tenint al seu costat el diputat de la Mancomunitat senyor comte de la Vall de Canet, el regidor senyor Nadal, el canonge doctor Puig, el secretari de l'Acadèmia, senyor Girona Llagostera, i altres representants de corporacions i entitats.

El senyor Carreras i Candi llegí un magistral discurs, tractant de «La Heràldica Catalana», seguint pas a pas els estudis que des del temps més remots s'han fet sobre aquesta branca de la Història i de l'Arqueologia, entretenint-se en alguns tractadistes notables com el canonge Tarafa i acabant son discurs, examinant detingudament l'obra d'En Domènec i Montaner, «L'Harmonial de Catalunya», de la qual féu el degut elogi.

El secretari senyor Girona, llegí les bases dels concursos que obre l'Acadèmia per a premiar algunes obres notables sobre punts històrics.

Acabat l'acte, al qual hi assistí una triada concurrència de dames, escriptors i representants dels vells llinatges de Catalunya, es pogué fullejar els volums de l'Armonial de Catalunya, del senyor Domènec, el qual resta inèdit, per ara.

NOTÍCIES DE LA PENÍNSULA

(Telegrames i conferències de LA VEU)

CATASTROFE D'AVIACIO

Madrid, 8, 2 tarda.

Aquest matí ha ocorregut a l'Aerodrom de Cuatro Vientos un sensible accident, que ha costat la vida a un capità de l'exèrcit.

En les primeres hores, es realitzaren, com de costum, les classes pràctiques en aquella escola militar.

En un dels aparells ha pujat, com a pilot, el capità professor de la dita Escola don Pere Gonzàlez Diaz, portant com a passatger el tinent alumne don Albert Giraldez.

L'aparell ha abandonat terra suaument, maniobrant el capità Gonzàlez per a pendre alçària.

L'avió ha pujat fins uns 250 metres.

De prompte, girant sobre una ala, l'aparell ha picat i sense abandonar aquesta posició, ha caigut verticalment, estrellant-se a terra.

Quan han acudit en auxili dels viatgers els altres caps i oficials de l'Aerodrom, han vist que aquells havien sofert tremendes ferides.

El capità Gonzàlez Diaz era cadàver; el tinent alumne senyor Giraldez estava gravíssim, i ha estat assistit ràpidament, portant-lo a l'hospital de Caranbanchel, on també ha quedat dipositat el cadàver del desgraciat capità.

EL DECRET D'EN ROMANONES

Malgrat haver-se anunciat que avui, dilluns, seria signat pel Rei el discutit decret de Gràcia i Justicia privant a les esglésies del dret de disposar de llurs objectes artístics, el decret no s'ha signat, puix el Rei, no ha rebut ni els ministres de torn ni cap audiència.

El fet s'ha comentat, per les gestions que es fan en contra d'aquella projectada disposició.

Al migdia el comte de Romanones ha visitat al seu despatx el president del Consell, conferenciant per espai de tres quarts d'hora.

Quan ha acabat aquesta conferència tant el marquès d'Alhucemas com el ministre de Gràcia i Justicia han coincidit en manifestar que durant la converse, el comte de Romanones s'havia limitat a informar el president de les notes canviades entre el Nunci i el ministre sobre el decret sobre enagenació d'objectes artístics.

PARLA EL MINISTRE DE LA GOVERNACIO

Quan els periodistes han estat rebuts aquesta tarda pel ministre de la Governació un d'aquells ha al·ludit a les insinuacions que fa algun periòdic que la campanya que actualment realitza el Govern contra el joc cessarà en aproximar-se la data de les eleccions.

—Jo—ha dit el duc d'Almodóvar—soc un home suficientment seriós perquè se'm cregui quan faig una afirmació.

He anunciat que suprimiré el joc fins als límits que ja coneixen, i ho compliré.

He dit també que ni influències, ni dificultats, ni eleccions, ni cap pressió, ni obstacle, per gran que sigui, podrien aplicar-se a aquest assumpte del joc, pel qual jo seguiré el meu camí sense cap vacil·lació o abandonaré el càrrec de ministre.

Demés, són tantes i tan efusives les felicitacions que rebo de totes les classes socials, que si no tingués la resolució fermíssima que tinc des del principi, aquestes felicitacions m'animarien a perseverar en el meu propòsit.

Per altra part, jo no em presto a enganyar el país ni són aquests els meus procediments.

Ha anunciat el ministre que al primer Consell que es celebri portarà l'assumpte de les subsistències.

—S'ha reunit ja la ponència encarregada d'estudiar aquest problema?

—Sí; s'ha reunit la ponència, i demés hem parlat issoladament els individus que la formem.

Jo mateix he conferenciat molt extensament amb el ministre de Foment.

—I s'ha concretat alguna cosa?

—No hem concretat res, perquè primer necessitem exposar al Consell de ministres algunes punts de vista abans d'escometre la redacció de l'informe concret encarregat a la ponència.

MANIFESTACIONS DEL PRESIDENT

El cap del Govern en rebre avui els periodistes els ha manifestat que l'Alt Comissari, senyor Villanueva, es trobava lleugerament millorat.

Ha afegit que per ara no es celebrarà Consell de ministres.

EL PREU DE L'ELECTRICITAT

El ministre del Treball ha manifestat aquesta tarda que el pròxim Consell que se celebri portarà l'informe sobre el preu del fluid elèctric.

LA FIIRA DE MOSTRES

Madrid, 8, 4'15 tarda.

Els senyors Gonzàlez Rothwos i Ayats, vice-president i secretari respectivament, del Comitè Central de la Fira de Mostres de Barcelona, han visitat el director general d'Agricultura, per a concretar les facilitats que podran donar-se al bestiar que s'importi amb destí a la Fira, a tenor de les peticions formulades per diversos elements importants de l'Argentina.

També han visitat el ministre de Instrucció Pública, per a demanar-li la solució de diversos assumptes relacionats amb algun entre d'enseyament complet de la producció espanyola en relació amb la Fira de Mostres de Barcelona.

NOU TRIOMF del FUTBOL CATALA

Ahir es va jugar el segon partit de futbol entre els equips del F. C. Europa, de Barcelona, i F. C. Racing, de Madrid.

El camp era ple, i en aparèixer els equips foren acollits amb aplaudiments pel joc desenrotllat el dia anterior.

En el primer temps els catalans aconseguiren quatre gols al seu favor, que els valgueren altres tantes ovacions.

Els madrilenys aconseguiren tres gols en el segon temps.

El partit acabà amb la victòria dels catalans per quatre gols contra tres dels madrilenys.

El públic sortí molt satisfet del partit.

EL MODUS VIVENDI AMB ALEMANYA

El modus vivendi comercial amb Alemanya, que expirà ahir, dia 7, ha estat prorrogat fins el dia 13, inclos, del mes actual.

LA PAVIMEMNTACIO DE MADRID

Aquest matí ha visitat al ministre de Foment l'alcalde de Madrid, senyor Ruiz Jiménez.

En l'entrevista s'han ocupat de solucionar el conflicte creat entre l'Ajuntament i el ministeri, a causa de les obres de pavimentació de Madrid.

LA SUPRESSIO DE LA FESTA DE L'ESTUDIANT

Al ministeri d'Instrucció pública han facilitat la següent Reial Ordre:

«La Reial ordre del 21 de febrer de 1922, que determina amb caràcter permanent i data fixa el dia que s'ha de celebrar la Festa de l'Estudiant fou dictada durant la vigència del Reial decret que havia instaurat el règim d'autonomia universitària, circumstàncies que suscità dubtes sobre l'obligatorietat d'aquelles disposicions i encara motivà acords d'algún Consell Universitari contraris al seu compliment.

Desaparegut en l'actualitat el règim autonòmic, és evident que, de continuar en vigor l'esmentada Reial ordre, hauria d'ésser acatada sense discussió; però essent molt estimables algunes de les raons que, a part de la de suppsar-la incompatible amb la vida autònoma de les Universitats, foren al·legades en oposició a aquesta, i assenyaladament l'aspiració que aquella Festa, si es considera necessari celebrar-la, neixi de l'acord de totes les associacions d'estudiants i autoritats acadèmiques, sense que el determinar la data de la festa i l'organització que se li hagi de donar pugui constituir motiu de dissensió quan es tracta precisament d'aconseguir entre tots els elements escolars la més gran fraternitat.

S. M. el Rei (q. D. g.) s'ha servit disposar que quedi sense efecte la Reial ordre del 21 de febrer de 1922 que assenyalava el dia 7 de març de cada any per a la celebració de la Festa de l'Estudiant».

PRESA DE POSSESSIO

El general Suatez Inclan ha donat avui possessió de la Direcció de l'Escola Superior de Guerra al general Benitez.

A L'ACADEMIA DE MEDICINA

Madrid, 8, 5'15 tarda.

Ahir va inaugurar els seus cursos l'Acadèmia de Medicina, sota la presidència del doctor Cortezo.

El doctor Angel Pulido va llegir la memòria anyal.

Després, el doctor Dalmaci García Izcara va llegir el seu discurs, que versà sobre el tema «Higiene i inspecció de la llet», llegint estadístiques per a demostrar la mortalitat produida per la falta d'aquesta higiene.

NOTES DEL PALAU

El Rei marxarà a la finca Moratalla, que posseeix el marquès de Viana, a la provincia de Còrdoba, on passarà alguns dies.

La princesa Salm-Salm, que tenia anunciada la seva arribada avui a Madrid, ha ajornat el seu viatge fins el dia 14.

L'ESTAT D'EN VILLANUEVA

Ahir s'inicià una millora en l'estat del senyor Villanueva. Encara que aquesta millora continuava avui, el malalt es troba molt decaigut.

Preguntats els facultatius, es neguen a facilitar llurs impressions.

D'ESPORT

A Sevilla jugaren un partit de futbol el Bassas, de Budapest, i el Reial Sevilla, quedant aquest vencedor per 4 gols a 0.

—A València lluitaren el Valencia F. C. contra el Betis, de Sevilla.

Guanyà el primer per 6 gols a 0.

EL PROBLEMA DE TANGER

El nostre representant diplomàtic a Tànger, don Francesc Serrat, continua les seves conferències amb el Govern sobre els interessos espanyols en aquella ciutat.

UNA FESTA HISPANO-ARGENTINA

A dos quarts de tres de la matinada començà al teatre de la Sarsuela la festa en honor de la companyia argentina que dirigeix Muiño Alippi.

A la festa hi assistiren la majoria de les artistes que actuen a Madrid, lluint mantells de Manila.

La companyia argentina ballà el famós Pericon i altres artistes interpretaren balls i cançons regionals.

Finalment se servi un «lunch», pronunciant-se discursos de confraternitat hispano-americana.

La festa acabà a dos quarts de vuit del matí.

LES VICTIMES DE L'AVIACIO

El capità Pere Gonzàlez Díaz, mort en l'accident d'aviació esdevingut aquest matí a Quatre Vents, comptava 29 anys. Era casat i deixa dos fills.

Havia estat un dels més significats aviadors de l'esquadreta de Larraix i era fill del general Gonzalez Quintas, segon secretari del Consell Suprem de Guerra i Marina.

L'enterrament s'efectuarà demà, a la tarda.

El tinent Gonzàlez Martín té 24 anys d'edat i pertany al curs de transformacions. Aquesta tarda es trobava gravíssim.

L'aparell que pilotava era un Havilland amb motor Hispano-Suissa de 300 cavalls.

PER ALS DAMNIFICATS DELS TERRATREMOLS DE XILE

Madrid, 8, 6'15 tarda.

Patrocinada per l'infant don Ferran i la duquessa de Talavera, ha organitzat la Unió Ibero-Americana una funció a benefici dels damnificats pels terratrèmols ocorreguts a Xile el 10 de novembre últim.

L'acte se celebrarà al Teatre de la Princesa, cedit per María Guerrero i Ferran Díaz de Mendoza.

Es representarà una obra per la companyia d'aquest teatre.

El senyor Francos Rodríguez pronunciarà un discurs, i María Guerrero llegirà un cant a Xile, d'Eduard Marquina.

¡La Tos es cura!

La Tos pot ésser la causa de la Tisis. El Pectoral Darmoy cura d'una manera radical la Tos, Bronquitis, Asma, Catarros, Grippe, Irritacions de la gola, Malalties del pit, etc. Venda: Segalà, Rbla. Flors, 14.

DETALLS DE LA CATASTROFE D'AVIACIO

Madrid, 8, 8'30 nit.

El doctor Pérez Núñez fou qui reconegué a l'hospital de Quatre Vents els infortunats aviadors.

El capità presentava fractura de la base del crani. La seva mort degué ésser instantània.

El tinent sofrertx commoció visceral amb la probable fractura de la base del crani i fractura d'ambdues cames. Se li féu una escrupulosa cura i restà a l'hospital, puix presentava imminent perill de mort.

El cadàver del capità fou traslladat a l'Hospital militar de Carabanchel, on fou col·locat en el dipòsit de cadàvers, convertit en capella ardent.

Aquesta tarda han anat a Carabanchel, a visitar el cadàver del capità i el tinent ferit, el ministre de la Guerra amb els seus ajudants, el general Echagüe i moltíssims companys dels dissortats aviadors.

Molts d'aquests restaren a l'hospital, acompanyant el cadàver.

Fins prop de la una romangué allí el ministre de la Guerra, senyor Alcalà Zamora.

EL TEMPS

Nota de l'Observatori:

Millora el temps per tot Espanya.

La temperatura màxima d'ahir fou de 16 graus a Alacant i la mínima d'avui, 2 graus sota zero a Avila i Segòvia.

A Madrid, la temperatura màxima d'ahir fou de 7'5, i la mínima d'avui de 0'7 graus sota zero.

Tems probable per a demà: A Cantàbria i Galicia: vents de l'Oest i pluges; restant d'Espanya, bon temps.

EL PROXIM CONSELL

Madrid, 8, 9'15 nit.

El dimecres se celebrarà Consell de ministres, i, segons sembla, s'hi portarà la ponència sobre proveiments i abaratiment de subsistències, almenys en les seves línies generals.

Es de la aquesta tarda al Congrés que en aquest Consell es tractarà també del Decret del comte de Romanones sobre enagenació dels tresors artístics de les esglésies que havia estat signat avui pel Rei.

DE GUERRA

En la proposta d'ascensos per al present mes ascendeixen a l'empleu immediat els següents caps, oficials i assimilats:

Estat Major. — Un comandant i un capità.

Infanteria. — Quatre tinents coronels, 5 comandants, 3 capitans i 9 tinents, i un tinent i un alferes de la Escala de Reserva.

Cavalleria. — Un tinent coronel, un capità i 12 tinents.

Artilleria. — Dos comandants, 2 capitans i 3a tinents.

Enginyers. — Un tinent coronel, 3 comandants i 2 capitans.

Guàrdia civil. — Un capità, un tinent, quatre alferes i sis sergents, i ingressen dos tinents de les armes generals.

Carrabiners. — Un tinent, dos alferes i dos sergents, i ingressa un tinent d'infanteria.

Cos Jurídic. — Un auditor de brigada, un tinent auditor de primera, dos tinents auditors de segona i ingressa un aspirant aprovat.

Intendència.—Un tinent coronel, un comandant, quatre capitans i tres tinents.

Intervenció.—Un comissari de guerra de primera, un de segona i un oficial primer.

Sanitat militar. — Un comandant metge i dos capitans metges.

Clerecia castrense. — Un capellà segon i ingressa un aspirant.

Veterinària. — Un professor primer i un segon.

Oficines militars. — Un oficial segon, tres terceros, dos escribents de primera, tres de segona i ingressen tres aspirants aprovats.

EL DECRET D'EN ROMANONES

Madrid, 8, 10'30 nit

Diu l'òrgan del comte de Romanones:

«Avui al migdia, després de la seva entrevista amb el president del Consell, el ministre de Gràcia i Justicia ha rebut al seu departament oficial la visita del Nunci de S. S., celebrant ambdós il·lustres personatges una detallada conferència.

Si bé no han fet els conferenciants cap manifestació, està clar que la conferència versà sobre el decret relatiu a la conservació del Tresor artístic nacional.

Malgrat els comentaris que entorn d'aquest assumpte es vénen fent, podem afirmar que es desenrotlla normalment i que el seu desenllaç, que no es farà esperar, no donarà lloc a cap succés polític ni tindrà cap derivació de les que s'han vingut parlant. En aquest sentit, està mancat d'importància que no s'hagi sotmès avui el decret a la firma del Rei, obeint això, com abans dèiem, que el Rei no ha tingut despatx ni amb el president ni amb els ministres de torn.»

Amb tot i ço que diu «Diario Universal», «La Voz» llança l'afirmació que tal vegada no sigui firmat el decret relatiu a la venda d'objectes artístics.

LES VICTIMES DE L'AVIACIO

A última hora de la tarda l'estat del tinent Giraldez era tan gravíssim, que ha estat necessari administrar-li els Santa Sagraments.

JUNTA SINDICAL

Ha estat reelegida la mateixa Junta Sindical anterior de la Borsa de Madrid, el Col·legi de la qual celebrà ahir un banquet al Ritz.

EL GOVERNADOR DEL BANC

Avui s'ha efectuat l'acte de presentar el nou governador del Banc, senyor Rodrigáñez, als alts caps.

LA QÜESTIO RELIGIOSA AL MARROC

Diu «La Epoca»:

«Recorda un estimat col·lega que amb ocasió de les negociacions tramitades entre els governs francès i espanyol per a complir el Tractat de 1912 en la part relativa a la influència religiosa d'ambdues nacions al Nord d'Africa, es féu matèria de certs comentaris i de determinada campanya periodística la conducta observada i l'actuació seguida a través d'aquest assumpte pel Nunci de S. S. a Espanya. Arribà a atribuir-se a monsenyor Tedeschini, en aquesta causa, una intervenció, que no tingué, primer, perquè no li incumbia en la forma en que s'ha pretès, i, demés, perquè l'actual representant de la Santa Seu, de l'amor del qual al nostre país ha donat freqüents proves, no podia mitjançar en semblant qüestió inspirat pels motius que tendenciosament se li imputen.

L'esdevingut ha estat senzillament que arribada l'oportunitat de complir un article del conveni de 1912 entre França i Espanya, tocà a l'anterior Govern conservador terminar les negociacions, i d'acord els governs de París i Madrid sobre l'Estatut religiós que en compliment del Tractat havia d'implantar-se a les zones espanyola i francesa de Protectorat marroquí, ambdós Gabinets pregaren al Vaticà que acceptés el convingut entre ells, a la qual cosa la Santa Seu accedí, quedant reconeguda l'autonomia religiosa de la zona francesa i essent possible la creació d'un Vicariat apostòlic.

Quina intervenció, que no fos la corrent i normal, ha pogut tenir en aquestes negociacions ni en l'acord subsegüent el Nunci a Madrid? Cap, tota vegada que l'assumpte ha quedat o terminat o amb la més gran harmonia entre els governs espanyol i francès i després entre aquests i la Santa Seu.»

COMUNICAT OFICIAL DEL MARROC

Comunicat de Guerra del dia 8:

«El general encarregat del comandament i despatx, a les 20'30 del dia d'avui, comunica a aquest ministeri:

Ahir a la tarda fou ferit greument del cap el legionari Rafel Ovando, destacat en el «blocao» del coll de Tizzi-Azza.

No res més de nou.»

BANQUET

Aquesta tarda s'ha celebrat a la Casa de Galicia un banquet en honor del co-director de la Companyia argentina que actua al Teatre de la Sarsuela, senyor Muiño.

Hi han concorregut l'ambaixador i el cònsol de l'Argentina, el mestre Vives i altres personalitats de l'escena i del periodisme.

En el moment de servir-se el xampany han fet ús de la paraula don

Grau Doval, don Josep Francès, don Basili Alvarez, els senyors Senra, Estevez i Fernández Flores i l'ambaixador de l'Argentina.

L'obsequiat ha donat les gràcies en sentides paraules.

NOTA DE FOMENT

Pel ministeri de Foment s'ha facilitat la següent nota oficiosa:

«El ministre de Foment ha celebrat aquest matí una llarga conferència amb l'alcalde de Madrid, senyor Ruiz Giménez, en la qual tractaren del problema de les subsistències, important assumpte que la ponència de ministres estudia per a portar al Consell com més aviat millor, en termes que pugui concretar-se en un projecte de Reial decret.

Pel que toca a Madrid, el ministre i l'alcalde examinaren diversos aspectes de la qüestió, singularment quant al preu de venda del pa i principals articles de primera necessitat.

També ha conferenciat amb el senyor Gasset una comissió de productors i venedors de llenties per a sol·licitar que es consenti l'exportació d'aquesta lleguminosa. Asseguren que n'hi ha una gran quantitat sobrant impossible de col·locar en el mercat espanyol.

El ministre, partint d'aquest fet cert de l'excés, els ha contestat que no tindria inconvenient a accedir a o que li demanen amb el propòsit d'evitar un dany inútil a productors i venedors, sempre que quedi plenament provada l'existència del remanent, assegurant l'abastiment del mercat interior en qualitat i quantitat, garantitzant-lo a l'alcalde president de l'AAjuntament, que certificaria de conformitat, i reduint el preu de les llenties.

El senyor Ruiz Jiménez, coneixedor d'aquestes limitacions, s'ha mostrat en absolut d'acord amb la idea».

NOTA BURSATIL

La mala impressió regnant als círcols estrangers tocant a la situació internacional, produeix depressió en tots els mercats i poca simpatia en el nostre, el Deute reguardor del qual baixa 30 cèntims, quedant a 70'60. També hi ha baixa en els altres efectes públicos.

En la moneda es nota més la impressió a la qual ens referim. Els francs cedeixen 1'15 per 100, tancant a 43'50, i les lires a 32, contra 32'20. Les lliures esterlines queden a 29'64, en alça de dos cèntims, i els marcs es fan particularment a sis cèntims i tres quarts.

ELS AGRARIS DE GALICIA

Una comissió d'agraris gallegs, presidida per don Basili Alvarez, ha visitat a primera hora de la tarda el ministre d'Estat, per a demanar-li que se supimenxi el visat dels passaports a la frontera portuguesa i desapareguin algunes traves inexplicables avui, donada la cordialitat de relacions amb la República veïna i el gran intercanvi que entre els dos països existeix, i que es cumpleixi la llei d'emigració, que els agraris elogien, donant a l'efecte instruccions als nostres cònsols per a que s'informin i protegeixin l'arribada als països estrangers dels emigrants espanyols.

També ha pregat al senyor Alba que reprodueixi a les Corts el projecte que anys enrera s'hi presentà, essent ministre d'Hisenda, sobre els latifundis.

CONVOCATORIA

La «Gaceta» d'avui publica una convocatòria de l'Institut Geogràfic anunciant a oposició 15 places del cos de topògrafs.

Les places són de la categoria d'oficials tercers d'administració i estan dotades amb el sou anual de 3,000 pessetes.

Les oposicions seran pel juliol vinent, i per a concorrer-hi s'han de tenir 18 anys complerts i no passar de 30.

Els exercicis constaran de tres grups: El primer comprendrà l'escriptura, geografia i dibuix; el segon, àlgebra, geometria, trigonometria, geografia descriptiva i física, meteorologia i nocions de sismografia, i el tercer, a topografia.

L'aprovació d'alguns dels exercicis en la darrera convocatòria, fora el de física, els serà vàlida en la present.

EL DISCURS D'EN CAMBO

Tots els periòdics publiquen extensos extractes telegràfics del discurs pronunciat ahir pel senyor Cambó en el Casal Nacionalista de la Barceloneta.

D'espectacles

ROMEA. — Debut de Zacconi

La fama del gran actor italià, tan estimat dels barcelonins, aplegà a Romea, anit passada, una nombrosa i selecta concurrència. En aparèixer a les taules, fou saludat amb un nodrit i entusiàstic aplaudiment. Les facultats d'En Zacconi són gairebé les mateixes que anys enrera. En l'escruixidor i repugnant drama «La mort civil», de prova per a un actor, el seu braó és el d'un jove i el seu realisme arriba al moll de l'os. En diferents ocasions el públic interrompé la representació per a aplaudir-lo. Al final, les ovacions es repetiren i el teló fou alçat unes quantes vegades en honor de Zacconi.

El personal que el secunda, especialment la senyora Agnès Cristina, arrodoniren el conjunt i participaren de l'èxit.

Arxius, Museus i Biblioteques

Provincial Arqueològic. — Obert de les onze del matí a la una de la tarda: Capella de Santa Agata. Plaça del Rei.

Id a la una de la tarda i de les quatre a les set de la tarda: Casa de la Ciutat.

Museu Pedagògic de Ciències Naturals de L. Soler Pujol.—Plaça Reial, número 10.

—Especial de Patologia Vegetal del Consell de Foment. (Aragó, número 287, principal). Públic. Tots els dies feiners, de deu a una i de quatre a sis. També es pot visitar els dies festius.

—Del Consell de Foment. (Aragó, número 287, principal). Agricultura, Indústria, Comerç i Patologia vegetal. Pública. Tots els dies feiners, de deu a una i de quatre a sis del a tarda. els diumenges.

Especial de Mineralogia, Petrografia, Paleontologia i Conquiliologia, de la Societat de Ciències Naturals «Club Muntanyenc», Princesa, 14, primer. — Obert d'onze a una i de cinc

Arquitectura: Escola d'Arquitectura. — Segon pis de la Universitat. a onze de la vetlla.

D'Història Natural de la Universitat: Edifici de la Universitat.

Artístic i Arqueològic de Barcelona. — Obert de les nou del matí a la una de la tarda, i de les tres fins a

Municipal: Obert de les deu del ma

De la Catedral: Plaça de la Catedral.

De la Corona d'Aragó: Carrer dels Comtes de Barcelona.

Centre Excursionista de Catalunya (carrer del Paradís). — Oberta de sis de la tarda a dos quarts de nou del vespre.

Biblioteca del Consell de Pedagogia. — Urgell, 187. — Oberta, de 13 a 1 del matí, i de 4 a 7 de la tarda. Els diumenges, de 11 a 1 del matí. Aquesta Biblioteca és circulant.

Episcopal: Palau Episcopal. D'onze a una del matí.

Dels Museus Artístics (especial de Art): Oberta de les deu del matí a la una de la tarda. Museu Arqueològic: Palau Reial del Parc.

De la Universitat: Edifici de la Universitat.

Biblioteca de l'Escola Elemental del Treball (Urgell, 187, Casa Batlló). — Especialitat en obres d'ensenyament tècnic per a obrers. Oberta tots els dies feiners, de sis a vuit des vespre.

De Protocols: Notariat, 4.

De l'Associació de la Premsa D'Aria (Canuda, 13): De sis a nou del vespre.

Biblioteca de la Cambra de Comerç i Navegació. — Oberta els dies feiners de dos quarts de deu a una, i de dos quarts de quatre a vuit; els diumenges, de deu a una.

Biblioteca pública per a cecs. Passatge de Torres Amat, 6. Dies feiners, de deu a una i (llevat els dissabtes).

Biblioteca de l'Institut de Fisiologia (Facultat de Medicina), especialitzada en Fisiologia, Biologia i Bioquímica, tots els dies feiners, de deu a una. Dies festius, de dos quarts d'onze a dos quarts d'una.

Biblioteca especialitzada en matèries textils. Escola d'Indústries Tèxtils de la Universitat Industrial (Urgell, 187), oberta, de deu a dotze. Serveis de préstec.

Arús. — Oberta de deu a una del matí, i de set a nou del vespre. Passeig de Sant Joan, 26, principal.

— Institut de Cultura i Biblioteca Popular de la Dona. — De les deu a dos quarts d'una del matí, de les cinc a dos quarts de nou de la tarda, els dies feiners; de les deu del matí a dos quarts de sis de la tarda, els diumenges. Els dilluns, al matí, roman tancada.

Biblioteca del Poble. — Sostinguda per l'Associació de la Premsa Diària, Canuda, 13, primer. — Oberta al públic tots els dies feiners, e sis a nou de la nit, i els festius, no diumenges, de deu a dotze del matí.

Del Reial Patrimoni: Palau de la Diputació.

Provincial Universitària. — Oberta de dos quarts de deu del matí a dos quarts de dues de la tarda: Edifici de la Universitat.

D'Història Natural de l'Acadèmia de Ciències i Arts: Rambla dels Estudis, 9.

Biblioteca pública de Sant Andreu de Palomar (Santa Marta, 18 i 20).— Oberta de les vuit a les deu del vespre.

ESTÓMAGO

Curación del 98 por 100 de las enfermedades del estómago e intestinos con el Elixir Estomacal de Saiz de Carlos. Lo recetan los médicos de las cinco partes del mundo. Tonifica, ayuda a las digestiones, abre el apetito, quita el dolor y cura la

DISPEPSIA

las acedías, vómitos, vértigo estomacal, indigestión, flatulencias, dilatación y úlcera del estómago, hiperclorhidria, neurastenia gástrica, anemia y clorosis con dispepsia: suprime los cólicos, quita la diarrea y disentería, la fetidez de las deposiciones y es antiséptico. Vigoriza el estómago e intestinos, el enfermo come mas, digiere mejor y se nutre. Cura las diarreas de los niños en todas sus edades

De venta en las principales farmacias del mundo y Serrano, 30 - MADRID

Se remite folleto a quien lo pida

SI DIGERIU MALAMENT

Si sentiu rampa o pesadesa de l'estòmac, no prengueu drogues, canvieu i subjecteu-vos simplement al règim del

PHOSCAO

En el curt temps de pocs dies totes aqueixes incomoditats hauran desaparegut per complet

Aliment ideal dels anèmics, dels convalescents i dels vells

Venda: Farmàcies, ultramarins i drogueries

Dipòsit: FORTUNY G. ans 32, Hospital-Barcelona

EMULSIÓ NADAL

ESCROFULES RAQUITISME ANEMIA, TOS DEBILITAT, etc.

Es la millor per ésser la única que conté 80 % d'OLI de BACALLA. Hipofosfits Glicero fosfats.

CAMISERÍA ROYAL

ABRICS

Anglesos 97'50 Ptes.

	PTES.
Bufandes seda gran assortit	8
Camises seda model americà	22'50
Pijames franel·la grans novetats	22'50
Armilles punt diferents models	25

Botins, Guants, Tirants

GRAN ASSORTIT EN MITGES DE SEDA

PELAYO, 32

Els Tramvies de Barcelona, S. A.

Avís

A partir del dia 10 de l'actual, s'establirà a les línies núms. 29 i 30, per via d'assaig, els trajectes següents:

Línia núm. 29

Plaça Universitat pel Paral·lel a l'estació de França o viceversa . . . . . 15 cèntims.

Plaça Universitat per l'Arc de Triomf a l'estació de França o viceversa . . . . 15 cèntims.

Línia núm. 30

Plaça de Catalunya per les Rambles a l'estació de França o viceversa . . . . 15 cèntims.

Plaça de Catalunya per la Granvia a l'estació de França o viceversa . . . . . 15 cèntims.

Barcelona, 5 de març de 1923. — LA DIRECCIÓ

Banc de Barcelona

Central i Sucursal núm. 1

Negociem els cupons venciment 1.er del corrent, dels títols dels Deutes de l'Estat, Mancomunitat, Diputació, Municipi; d'Accions i Obligacions de Companyies de Ferrocarrils i Societats Comercials i Industrials.

Banca Arnús

Successora d'Evarist Arnús

Fundada en 1846

CASA MATRIU Passatge del Rellotge | CASA CENTRAL Plaça de Catalunya

SUCURSALS a Manresa, Vich, Berga, Cervera i Solsona

Dilluns vinent quedaran obertes al públic les nostres Sucursals de Balaguer i Tàrrega.

Direcció telegràfica i telefònica: BANCARNÚS

JOIERIA I PLATERIA

DE JOSEP SANOSA, S. EN C.

Especialitat en objectes per a presents

BANYS NOUS, 14

DIADA DE LA LLENGUA CATALANA

EN el bell començ de l'any, en les primeries de gener, hom celebra l'anyal festa votiva consagrada al nostre idioma. Amb un ritme quasi litúrgic, torna cada any aquesta festivitat; com torna cada any, a fer somriure el nostre cel occidental l'estel dels Reis d'Orient. L'estel que portà la meravellosa comitiva a les nostres glorioses expansions. Ell mostrà les Illes al Rei En Jaume; ell mostrà el camí de Sardenya a Pere IV; ell mostrà a Roger de Flor el camí de Grècia.

Aquests dies, el món viu i respira misteris de tendror i d'esperança. Cap altra època de l'any n'és gràvida com aquesta. Jesús, qui és el Verb de Déu, encara és plor i balbuceig; el blat, dins el solc germinal, és encara brull o herba; i la collita no passa d'ésser una promesa vaga. Bon averany per la festa de la nostra llengua, rica de tantes i tan glorioses possibilitats.

Si n'hem fet de camí d'ençà que la nostra llengua era *llemosina*... fins que Nostra Parla ajuntà, en un sol feix, tots els brots vius del gran idioma dispers; i ajuntà totes les amors solitàries en una unió eficaç i fecunda.

Llengua adorable! Es més de set vegades secular i encara té la frescor ingènua de la infantesa. Els seus nobles mots vells dringuen amb un so d'or nou; o amb el so d'argent de la font escoladissa sobre el pedruscall. No és una llengua fatigada ni eixerreïda. Encara no s'ha esbravat en les papiràcies frondositats de les grans llengües acadèmiques. I si un hom penetra en la boscúria dels vells textos catalans en romandrà encisat, el front fresc i el pit balsàmic, com un Fèlix de Meravelles del món, de retorn de ses meravelloses caminades, o com aquells monjos dels quals conta la llegenda gaèlica que per l'olor de llurs hàbits hom coneixia que arribaven de les contrades del Paradís. I un hom alabarà Dén d'haver-li donat una llengua tan vella i tan novella, i d'una beutat, sempre antiga i sempre nova.

Però ni que no fos tan noble ni que no fos tan bella; ni que no hagués encisat els ecos de la Grècia en el temps de l'Orientada; ni que no hagués omplert la majestat del Vaticà, alhora que València assentava fills seus en la Cadira de Sant Pere; encara l'adoraríem... per ser nostra.

Sovint he pensat que les generacions a venir, les que fruiran de la plenitud de la catalanitat que nosaltres haurem començat de bastir, ens envejaran la nostra bella sort: Benaventurats ells, es diran; ells qui treballaren a l'hora fresca, en l'ocellívol despertar del Renaixement. Cada bell mot mort que llançaven al corrent viu, els donava l'emoció d'una troballa; cada bell mot viu que caçaven al vol, dins l'aire subtil i indulgent que envolta l'eterna Catalunya, tenia un batec vital i com un entreteniment d'ales. Benhagen ells qui conrearen la llengua, com una religió, i n'instituïren un jorn festival i una litúrgia, com se'n troben en el primer origen dels pobles encara virginals.»

En fulla, en flor i en fruit; en sabiduria, en edat i en gràcia, que vagi sempre creixent *Nostra Parla*!

LLORENÇ RIBER

Els insults, els menyspreus a la nostra llengua feis pels enemics de Catalunya i de totes les nostres coses imposaren els catalans a retre un públic homenatge a la nostra llengua estimada, per ésser la nostra, la primera amb la qual sentirem parlar a la nostra mare, la primera amb la qual exterioritzem la nostra pensa i les nostres afeccions; per ésser la llengua de tots els nostres compatricis i per ésser la característica capital de la nostra pàtria catalana.

Aquesta festa s'ha fet ja consuetudinària, cada any se celebra. Té cura de la seva organització, l'entitat patriòtica Nostra Parla i el poble hi dóna el major lluiment perquè s'hi reflecteix en ella el seu més preat sentiment.

ACTE PATRIÒTIC AL PARC

El temps hi contribuí a meravella. Feia un dir clar, una llum clara omplia l'espai amb tota la seva diafanitat meridional, convidant a deixar casa per anar a pendre el sol. Corrues de jovencells i de damiselles amb llurs banderes i senyeres feien cap al Parc de la Ciutadella. Una gernació, de tots indrets, s'hi aplegava. La gran plaça i les escalinates de la cascada estaven plenes de concurrents a la festa patriòtica.

Les colles, a mesura que arribaven, eren saludades amb picaments de mans i posaven llurs banderes a les baranes de les escalinates de la cascada, a les terrasses, al costat de les estàtues de les mimfes i de la deesa Venus, als peus de la quadriga del carro de l'Aurora que corona la monumental cascada. La decoració amb els esclatants colors or i grana de la nostra bandera produïa el més bell i encisador efecte. Les banderes i senyeres pertanyien als Pomells de Joventut, als orfeons, a les associacions patriòtiques de la ciutat vella i de totes les barriades que s'han aplegat per a fer la gran urbs catalana.

La Banda Municipal va tocar diverses composicions, entre elles unes sobre motius catalans i acabà amb «Els Segadors», els quals foren chorejats per la grandiosa concurrència. La Banda fou molt aplaudida.

La cobla Iluro, de Mataró, tocava sardanes al quiosc. Com ja pot suposar-se, foren ballades per tot aquell jovent que formava el principal nucli de la concurrència. L'espectacle, que oferia la gran plaça, contemplada des de l'escalinata de la cascada, era encisador. Les anelles s'eixemplaven extraordinàriament i esporàdicament se'n desprenien balladors i es formaven altres anelles que també anaven eixamplant-se. Semblava que aquella gernació es mogués rítmicament impulsada per les belles sonades de la nostra airosa i pintoresca dansa nacional.

Allà, a l'altre costat de la plaça, l'Orfeó Schola Orpheònica, en mig d'una gran gernada, entonava cançons catalanes que eren ovacionades.

L'Orfeó Barcelonès, a un altre indret, davant d'una multitud aplegada a l'entorn, interpretava bellament amb gran entusiasme cançons catalanes, cantant per final «Els Segadors», que foren ovacionats.

La festa fou magnífica, i s'anà desenvolupant amb la més perfecta regularitat, salvant un petit incident que provocaren uns quants concurrents i que passà desapercebut per gairebé tota la concurrència.

APAT

La Junta de Nostra Parla i la Comissió de Propaganda, obsequiaren els oradors de la Secció Valenciana de Nostra Parla, amb un àpat servit esplèndidament al restaurant del Parc.

Presidien la taula el senyor Civera, vice-president de l'entitat catalana, i el senyor Espinosa, per la Secció Valenciana. Hi havia els senyors Negre-Balet, Adolf Pizcueta, Girona, Cardona, Pallerols, Bermúdez, Mussoles, etc.

Després de l'àpat es feren algunes fotografies dels comensals aplegats a l'entorn de la bandera catalana.

A LA SALA DE CENT

La històrica Sala del Savi Consell de Cent, s'omplí de distingida concurrència, entre la qual s'hi veien moltes dames i gentils damisel·les.

A l'estrada presidencial hi havia el tinent d'alcalde, En Juli Barbey, en representació de l'alcalde; En Civera, vice-president de Nostra Parla de Barcelona; En Joan Vallès i Pujals, president de la Diputació de Catalunya, que representava la Mancomunitat de Catalunya; el regidor senyor Esteve, del Consell directiu de Nostra Parla de Barcelona; En Manuel d'Espinosa, de la secció de Nostra Parla de València; Ivon l'Escop, l'apòstol del ben parlar; els senyors Bastardas i Ruiz Porta, de l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana; el regidor de Barcelona, senyor Junyet; un tinent d'alcalde de Badalona en representació d'aquell Ajuntament; el senyor Pizcueta, secretari de Nostra Parla de València.

En lloc preferent hi havia la resta de la Junta de Nostra Parla, i distingides dames en representació de l'Institut de Cultura i Biblioteca per a la Dona.

El senyor Barbey digué que amb motiu de les campanyes agressives que seguidament es fan contra la personalitat catalana, calia afermar més i més la catalanitat de totes les manifestacions del nostre poble, per arribar al moment en què la llengua catalana sigui el vehicle de tots els actes de la vida del poble català.

Saluda tots els que han vingut de les altres terres de llengua catalana a donar més lluiment a la festa i felicita els organitzadors.

Cedí la presidència al senyor Civera, vice-president de Nostra Parla.

LES ADHESIONS

Es llegiren nombroses adhesions de gran nombre d'entitats patriòtiques de Barcelona, de Manresa, d'Arbós, Capsanes, Balaguer, Girona, Molle-russa, Molins de Rei, Vich, Montblanch, Tàrrega, Picamoixons, Reus, Rubí, Terrassa, Vilafranca, etc.

La delegació de N. P. de Mahó; Joventut Mallorquinista de Sóller.

De terres valencianes: «Crit de Muntanya» de València; Secció Valenciana de N. P.; Muñoz Carbonero, regidor de València; Jiménez Bentrosa, president d'aquella Diputació; Joventut Valencianista d'Artana; Valencianista de Villarreal.

De Portugal: Enric Ribas i 17 catalans més.

De París: el Casal Català.

De Santander: el benvolgut Ruiz Pelayo, ex-regidor regionalista.

De Nova York: el Casal Català.

EN MANUEL D'ESPINOSA

El representant de «Nostra Parla» de València comença a parlar recordant que quan el gran rei En Jaume I conquerí la ciutat de València els primers cavallers que hi entraren foren els de terres lleydatanes, i el rei els cedí les terres conquerides. És per això que hi arrelà la llengua catalana tan fondament, que malgrat el tenir frontera amb Castella i dins de l'antic Regne molts pobles de parla castellana, s'ha servat amb gran vigor i com, entre vosaltres, porta camí de dominar totalment els nostres pobles.

Esmenta el gran Auzies March que meresqué un bell elogi del gran bisbe català, doctor Torras i Bages, en sa «divina» «Tradició Catalana». La tradició d'Auzies March perdura encara com si fos contemporani ennoblint la nostra llengua i donant-li una força insospitada per vosaltres. Remarca la lluita que sostenen contra la invasió castellanitzadora que entra per les terres d'Utiel.

Recorda que quan hi havia marina valenciana no hi havia pirates algerins i aparegueren quan sols hi havia marina espanyola. Diu que recorden amb fruició les seves gestes històriques, glorioses amb tanta intensitat com a Catalunya. Quan «Nostra Parla» de Barcelona invità l'Ajuntament de València a concórrer a aquesta festa, i tots els caps de les minories consistorials acceptaren dient que abans que espanyols eren valencians. (Grandiosa ovació.)

Digué que la norma de llur actuació era l'estudi, la cultura, perquè estan convençuts que és la il·lustració, les minories selectes les que governen els pobles, i com a mitjà el més poderós de la cultura, la llengua pròpia. Barcelona no tindria aquesta grandesa si els catalans no parlessin la seva llengua, no tinguessin una cultura catalana.

És per això que hem constituït també la «Nostra Parla» a València, és per això que venim aquí a donar la nostra cooperació a aquesta festa, per agermanar-nos, per a ésser més forts acoblats, perquè si ens separem, si ens dividim, primer us esclavitzaran a vosaltres i després a nosaltres. (Grans aplaudiments.) Parlo, no com un amic, o un germà, sinó com un de vosaltres mateixos. (Aplaudiments.) I per això he recordat abans els cavallers lleydatans, primer pobladors catalans en terres de València.

Moguts d'aquest esperit anem deixondint la nostra parla, on estava ensopida: als col·legis, on es puneix els «xiquets» que la parlin i s'hi ensenya una llengua que no entenen els alumnes, essent causa de l'analfabetisme. Hem creat concursos infantils de lectura en llengua valenciana que cada any creixen esplendorosament. Convocarem una assemblea de la llengua valenciana. Hem fet excitacions perquè fos reintegrada en la predicació de la Religió, perquè la fe s'afermés en el poble, i l'actual arquebisbe, Dr. Reig, ens ha atès, i en algunes esglésies de València s'ensenya la doctrina en llengua valenciana i s'hi predica i fins ho fa ell mateix.

En els centres culturals també ja s'hi parla en valencià. El senyor Alcalde ha fet entrar la nostra llengua a la Universitat. Els savis valencians varen desaparèixer de la nostra Universitat quan la nostra llengua en fou foragitada i es fundà la Universitat Central. (Aplaudiments.)

I el mateix es va fent en la vida íntima familiar, perquè, cal dir-ho, no hi ha paraula més dolça que la que surt dels llavis d'un infant en dir: «mareta meva!» (Aplaudiments.)

Es parla en valencià a l'Ajuntament i a la Diputació i altres corporacions i es dóna una nota emocionant quan dos cabdills polítics enemics irreconciliables s'abracen efusivament en tractar de la nostra llengua.

L'essència de la pàtria està en la llengua. Podran esborrar fronteres diplomàtiques, però no esborraran les de la llengua. Ella és l'ànima de la raça. Per això l'hem d'enaltir i glorificar. (Ovació.)

Acaba donant mercès a tothom.

Els aplaudiments duren llarga estona.

EN JOAN RUIZ PORTA

representant de l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana, parla de l'emocionant record d'aquella històrica sala, dels atacs que contra Catalunya i la seva llengua vénen de terres de ponent; recorda el missatge d'En Prat de la Riba contra els atacs de l'Acadèmia Espanyola que sollivianten el nostre esperit. Cal intensificar la catalanització de Catalunya a dins de les famílies, a dins les escoles. Tinguem fe en la nostra causa, perquè veiem pobles i imperis renaixents que no sospitavem. Tenim fortes ànimes en la nostra obra cultural que realitza la Mancomunitat i que és admirada arreu del món; tenim grans artistes, grans centres de cultura (que va anomenant un a un) i acaba dient que Catalunya triomfarà. (Grans aplaudiments.)

EN MARTI ESTEVE

regidor, diu que és la afirmació nacional homenatjant la llengua que es parla no sols a Catalunya, sinó a l'altra banda de l'Ebre i dels Pirineus.

Explica el significat de l'acte: desaparegueren els menyspreadors de la nostra llengua i aquesta avença victoriosa. Avui, la correntia universal és la consagració de pobles oprimits i llengües menyspreades. Veiem com els flamenguants veuen respectada la seva llengua que entra triomfant a la Universitat de Gant, com la Societat de les nacions reconeixia respecte per les minories nacionals.

Malgrat tot això, Catalunya veu la seva llengua postergada, com si no tingués una rica cultura tradicional, i mercès als esforços dels pobles la velem avançar. Es parlada a l'Ajuntament i Diputació de València, a l'Ajuntament de Mallorca, a Catalunya cada dia envaeix el camp corporatiu. Aquesta expansió és fermança de victòria.

Es la meva aspiració que aquests noms venerables puguin fer ressonar les aclamacions de victòria de Catalunya, amb el nostre verb que és la base de tota independència espiritual. (Grans aplaudiments.)

EN JOAN VALLES I PUJALS

Ret homenatge a la llengua catalana que és l'essència de la nostra pàtria: res com la llengua per a caracteritzar els pobles.

Fa una disquisició sobre la diversitat de llengües que començaren a usar-se per disposició divina al peu de la torre de Babel. La llengua caracteritza els estaments, les classes socials, les aristocràcies, arran del món. Amb ella propugnen i compleixen llur missió.

Per això fem aquesta festa en honor de la nostra llengua que estimem perquè és la primera que escoltarem de la nostra mare, i que Déu ens ha donat, que és la més vella de totes les neollatines; que s'escampa per tot el món civilitzat a l'Edat Mitjana, parlada pels Sants, Reis i Savis; que omple els nostres arxius de documents diplomàtics i que en el segle XIV fou parlada com cap altra d'aquell temps.

Avui hem de protestar que aquesta, la nostra gloriosa llengua, es vegi menyspreada; que no sigui reconeguda en la nostra Universitat. Sembla mentida que després de proclamar la Llibertat, Igualtat i Fraternitat, encara a Espanya hi hagi pobles que vulguin imposar la seva llengua i altres que la tinguin insultada i menyspreada.

Així com la constitució de l'any 12 consignava que els fills dels pobles espanyols del Nord d'Africa serien espanyols si n'eren mereixedors per llurs virtuts i les Corts ho sancionaven; així avui l'Estat ens diu que serem espanyols si renunciem a la nostra llengua en els Ajuntaments, Diputacions i Parlament, a les escoles i davant dels Tribunals en els quals la nostra llengua és befada i escarnida. La Constitució diu que el pensament és lliure, però no el català, sinó el castellà. (Aplaudiments.)

Malgrat tota aquesta lluita, albirem avenços en les terres germanes. Amb goig immens admirem València, que segueix pas a pas en la reinstauració de la seva llengua i els èxits que assoleixen; els triomfs d'aquesta llengua parlada per tants Sants, Papes, Reis i savis i inspirats poetes; admirem la vostra terra com la nostra tan exuberant abans quan estava de cara al mar. (Aplaudiments.)

Per la llengua sentim grans afeccions, per ella som catalans i existeix Catalunya. La nostra pàtria és una nació digna filla de la gran Roma en dividir-se aquell gran imperi, en diverses nacions.

En altres ocasions la llengua salvà a Catalunya: aquella gran epopeia gloriosa del segle XIV, al segon terç del segle XIX va renaixer la nostra terra, prenent consciència de la seva personalitat. Sense ella ja no existiríem com a poble.

Agraïm a la nostra llengua i als nostres grans homes, figures immortals que [illegible] de la nostra cultura i civilització. Cap ocasió com aquesta, cap lloc com aquest per a evocar-los.

Els volem entrar en aquesta Sala gloriosa, els cavallers, els reis, els savis, els poetes que enaltiren que glorificaren la nostra llengua:

Aquells trovadors dels segles XI i XII que anaven pels castells i pobles de Catalunya i Provença cantant en la nostra llengua; la monumental figura del gran rei En Jaume I que tan gloriosament eixampla les fites de Catalunya i l'imperi de la llengua catalana i la sublimà escrivint la seva Crònica.

Aquells quatre cronistes i llurs cròniques que són com els quatre evangelis de la nostra Història; aquell

rei En Joan, almador de la gentilesa, fundador dels Jocs Florals; En Ferrer, En Jordi de Sant Jordi, l'Eximenis, En Turneda; aquelles colossals figures d'En Ramon Muntaner, Auzies March i En Ramon Llull que no cabent en terra de Catalunya l'una brolla a València i l'altra al mig de la mar per a donar la unitat a les terres de llengua catalana. (Grandiosa ovació que dura llarga estona.)

Tots ells figures grandioses de la nostra Història.

I veiem entrar per aquest portal els grans homes del nostre Renaixement: gran Verdaguer, En Maragall i el rerò; ja fruint de la immortalitat el Verdaguer, En Maragall i el recentment perdut En Costa i Llobera (aplaudiments); encara veiem al mig de tots ells l'encara vivent però ja fruint de la immortalitat el gran Angel Guimerà (una ovació formidable no li deixa acabar l'apoteòsica paragrafada.)

Al costat d'aquestes monumentals figures enaltidores de la nostra llengua vernàcula hi contemplem les minúscules, les grotesques figures d'aqueixos governadors, que retornen un ofici perquè està escrit en català. Estigueu segurs que la nostra llengua triomfarà com el sol matinal sobre les ombres de la nit, la llengua catalana farà callar les grunotes enfangades... (altra ovació l'interromp per llarga estona, i dóna el parlament per acabat.)

El president declara clòs l'acte.

El senyor Vallès i Pujals rep nombroses i afectuoses felicitacions de tots els que s'apropen a saludar-lo.

TRETS A LA PORTAFERRISSA

Un grup de jaumins portant una bandera catalana, en sortir del Parc embocà pel carrer de la Princesa cap a la Rambla.

A la Rambla de les Flors, alguns agents de seguretat intimaren el grup, el qual victorejava Catalunya, que plegués la bandera. Així es féu.

Però en entrar a la Portaferrissa, el vent féu voleiar un xic l'ensenya.

Aleshores l'oficial de seguretat ordenà als agents que a la força agafessin la bandera.

Obeiren i quan hi arribaren a prop, se sentiren com una mitja dotzena de trets.

El guàrdia de seguretat Didac García Martínez caigué ferit. Té dues ferides a la cama dreta de pronòstic reservat.

La policia detingué els regidors Vizà i Anglada i un requetè. Portats a la delegació de la Plaça del Regomir, un cop prestada declaració, foren alliberats.

Els trets no produïren molta alarma. No hi hagué corredisses i als pocs moments la Rambla estava normal.

Jocs Florals Catalans de Cuba

PREMIS ORDINARIS

La Flor Natural, premi anomenat d'honor i cortesia, s'adjudicarà a la millor poesia sobre tema que es deixa al bon gust i franc arbitri dels autors. Segons el bell costum d'antic establerta, el qui obtingui aquest premi haurà de fer-ne present a la dama de la seva elecció, la qual, proclamada Reina de la Festa, remetrà els altres premis als qui en siguin mereixedors.

L'Englantina d'Or s'adjudicarà a la millor poesia d'esperit patriòtic o sobre fets històrics o tradicionals, usatges o costums de la nostra terra.

La Viola d'Or i d'Argent a la millor poesia religiosa o moral.

El Consistori fa ofrena de cent dòlars a cada un dels guanyadors dels tres premis ordinaris i Medalla d'Or per a la Flor Natural.

PREMIS EXTRAORDINARIS

I. Cent dòlars. Ofert pel Consistori a la millor composició en prosa de caràcter literari.

II. Cent dòlars. Ofert pel Centre Català de l'Havana al millor treball en vers o prosa que canti la gèstió dels catalans, en llurs variats aspectes, per la llibertat de Cuba.

III. Cent cinquanta dòlars. Ofert per la Societat de Beneficència de Naturals de Catalunya de l'Havana al millor treball en vers o prosa que enaltesqui l'actuació de caritat i misericòrdia.

IV. Cent dòlars. Ofert pel Foment Català de l'Havana a la millor Elegia a Natura Catalana.

V. Cent dòlars. Ofert per les Escoles Pies de Cuba al millor treball en prosa sobre la influència de la clerecia en el ressorgiment de Catalunya.

VI. Cinquanta dòlars. Ofert per la revista «Vida Catalana» de l'Havna a la millor Elegia a la dona catalana.

VII. Cinquanta dòlars. Ofert per la revista «La Nova Catalunya» de l'Havana a l'estudi per a demostrar que l'interès econòmic de Catalunya no obliga la nostra Pàtria a viure sotmesa al règim, que, inaugurat per Felip V, subsisteix encara.

VIII. Cinquanta dòlars. Ofert per l'Orfeó Català de l'Havana al millor treball sobre la influència dels Orfeons Catalans existents fora de Catalunya per a mantenir viu l'amor a la terra.

IX. Cinquanta dòlars. Ofert per un nombre de socis de l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana de l'Havana al millor treball en vers o prosa sobre la influència de l'ensenyament català a l'escola, en l'esdevenidor de la Pàtria.

X. Setanta cinc dòlars. Ofert pel Centre Balear de l'Havana al millor treball en prosa o vers amb motiu històric sobre el Campanar de Palma.

XI. Cinquanta dòlars. Ofert pel Dr. Carles de la Torre, rector de la Universitat Nacional, al millor Cant a la naturalesa de Cuba.

XII. Cinquanta dòlars. Ofert pel Casal Nacionalista Català de Camagüei al millor treball en vers o prosa que demostri la grandesa de Catalunya Nació.

XIII. Vint-i-cinc dòlars. Ofert per Germanor Catalana de Camagüei al millor treball en prosa o vers sobre la germanor dels catalans de Cuba.

XIV. Vint-i-cinc dòlars. Ofert pel Grup Catalunya de Santiago de Cuba al millor Cant a la llibertat de Catalunya.

XV. Vint dòlars. Ofert per la revista «Nació Catalana» de Santiago de Cuba al que millor desenrotlli els arguments convincents per avergonyir els mals catalans i mitjans factibles per aconseguir-ne la conversió.

XVI. Vint-i-cinc dòlars. Ofert pel Block Cathalonia de Guantànamo a qualque treball de tema lliure.

XVII. Vint dòlars. Ofert per la publicació «Prou...!» de Guantànamo, al tema «Mitjans pràctics per assolir la immediata llibertat de Catalunya.»

XVIII. Vint-i-cinc dòlars. Ofert per l'Agrupació Artística Boquet-Vilardebo de l'Havana a la millor obra teatral en un o més actes, còmica o dramàtica i que sigui de fàcil representació. L'obra premiada serà representada per la susdita Agrupació en qualque teatre de l'Havana, destinant el setanta cinc per cent de la utilitat per a l'autor.

XIX. Cinquanta dòlars. Ofert pel senyor Francesc Molla a tema lliure.

XX. Cent dòlars. Ofert per la Casa Viera i Germà, importadura del Vermut Moya de Barcelona, al que millor desenrotlli en vers «Cant a la Verema».

XXI. Cent dòlars. Ofert pel senyor Antoni Sanmiguel al tema «Influència de les iniciatives catalanes en la indústria i comerç de Cuba».

XXII. Cinquanta dòlars. Ofert pel Dr. Ignasi Pla al tema «La llengua catalana és tan vigorosa i enèrgica per a cantar les glòries de la Pàtria, com melodiosa i dolça per a entonar himnes a l'amor».

XXIII. Cinquanta dòlars. Ofert pel Dr. Ferran Ortiz a la millor biografia i significació científica de Manuel Cubí i Soler, fundador de la «Revista Bimestre Cubana», precursor de Lombroso.

XXIV. Trenta dòlars. Ofert pel doctor Antoni Iraizoz al tema «Pi i Margall; sos ideals polítics i socials».

XXV. Quadro a l'oli original. Ofert per l'artista senyor Francesc Pausas a tema lliure.

XXVI Quadro a l'oli original. Ofert per l'artista senyor Lluís Graner a tema lliure.

XXVII. Quadro a l'oli original. Ofert per l'artista senyor Jaume Valls a tema lliure.

XXVIII. Quadro a l'oli original. Ofert per l'artista senyor Francesc García Escarre a tema lliure.

XXIX. Aquarel-la original. Ofert per l'artista senyor Francesc Basso a tema lliure.

ADVERTIMENTS:

Totes les composicions han d'ésser rigorosament originals, inèdites i escrites en català de Catalunya, Illes Balears o València.

Tots els treballs seran tramesos, al carrer de Cárdenas, 16, segon, Havana, abans del dia trenta de març vinent, juntament amb un plec clos que contingui el nom de l'autor i dugui damunt escrits el títol i lema de la composició. També hi faran constar l'adreça perquè es puguin trametre el premi.

Els que tirin a la Flor Natural, no residents a Cuba, hauran de nomenar un delegat resident perquè els representi. El nom d'aquest delegat anirà en plec clos a part i com s'usa amb el del nom de l'autor, expressant, demés, la paraula delegat.

Un cop publicat el veredicte del Jurat, el poeta premiat amb la Flor Natural, si és resident a Cuba, o el seu delegat si no ho és, es posaran d'acord amb el Consistori per a designar Reina de la Festa.

Si no nomenessin delegat o aquest refusés la designació, o no es presenta el poeta premiat, amb temps hàbil, serà incumbència exclusiva del Consistori designar la Reina de la Festa.

Tota composició que arribi amb senyes exteriors que puguin determinar sa personal procedència serà declarada fora de concurs.

Si en obrir les pliques amb els noms dels autors es troba en son lloc pseudònim o pot comprovar-se que no és el veritable nom de l'autor, s'anul·larà el premi, concedint-lo a qui, a judici del Jurat, correspongui.

S'adjudicarà solament un accèssit per cada un dels premis ordinaris. No se n'adjudicaran per als extraordinaris.

Integren el Jurat Qualificador els següents:

Josep Conangla Fontanilles, president; Pere Boquet, secretari; Josep López Franch, Martà Grau i Josep M. Borotau (escolapi), vocals.

El Consistori és integrat pels següents:

Delegats per les entitats catalanes: Joaquim Muntal (tresorer del Consistori), pel Centre Català de l'Havana; Ildefons Sampere, per la Societat de Beneficència de Naturals de Catalunya; Eduard Masdeu, per l'Orfeó Català de l'Havana; Lluís Casadesus, pel Foment Català de l'Havana; Francesc Vilardebó, per l'Agrupació Artística del Teatre Català; Antoni Claramunt, per la delegació a l'Havana de la A. P. de l'Ensenyança Catalana; Josep López Franch, per Grup Radical Catalunya de Santiago de Cuba; Josep Pineda, pel Blok Cathalonia de Guantànamo; M. Grau, pel Casal Nacionalista Català de Camagüei; Bonaventura de Pons, per Germanor Catalana de Camagüei; Josep Oliver, pel Centre Balear de l'Havana.

Per les publicacions catalanes: «Nova Catalunya de l'Havana; Francesc Conangla Fontanilles, per la García Escarre, per «Vida Catalana» de l'Havana; Francesc Barsó, per «Nació Catalana» de Santiago de Cuba; Emili S. Martí, per «Prou...!» de Guantànamo.

La festa es celebrarà el 6 de maig pròxim al Saló de Graus de la Universitat Nacional de l'Havana.

El monument a En Pep Ventura

Ha tingut lloc una reunió de totes les entitats que formen la Comissió Organitzadora del Monument al gran músic popular, la qual, com és sabut, està constituïda per les entitats cabdals de la nostra terra, les mateixes que formen la Comissió de l'Aplec de la Sardana, les quals són les següents. Associació Protectora de l'Ensenanyca Catalana, Orfeó Català, Nostra Pàtria, Ateneu Empordanès, Lliga Regionalista, Esbart Català de Dansaires, Unió Catalanista, Centre Excursionista de Catalunya i Lliga Espiritual de Nostra Dona de Montserrat. La presidència i secretaria estan ocupades pel benemèrit Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria. L'alt patronatge d'aquesta bella iniciativa recau en la Mancomunitat de Catalunya i a l'Ajuntament de Barcelona. En aquesta reunió el president de la Comissió donà compte de tots els treballs portats a cap fins a la data i de tot ço que es pensava fer en endavant. Tots els reunits restaren ben satisfets de la bella explicació del president i tots convingueren en col·laborar entusiàsticament a l'obra empresa augurant-se per a ben aviat la realització d'aquest merescut homenatge al nostre músic nacional.

Cada dia van rebent-se omplertes les llistes remeses a totes les entitats d'arreu de Catalunya, entre les quals hi ha entitats de caràcter polític, cultural, social, sardanistes, esbart de dansaires, orfeons, orquestres, Pomells de Joventut, etc., etc.

D'alguns ajuntaments de comarques empordaneses i gironines, van rebentse també quantiuts.

Són ja alguns els parlamentaris que han respost enviant omplert el butlletí de subscripció.

Sabem de moltes cobles que s'ofereixen per a donar audicions gratuïtes a profit del Monument les quals serà precís posar-les en un lloc d'honor pel seu entusiasme envers l'avi Pep, el qual és el seu pare perquè ho és el de la Sardana.

També molts particulars s'han emprès la lloab le tasca de recaptar cabals entre les seves coneixenses. Tot plegat ens donarà clara idea del fort entusiasme que ha despertat l'erecció del Monument a En Pep Ventura.

Per al diumenge vinent, a les onze del matí, l'Agrupació Sardanista de Barcelona organitza una gran audició de Sardanes a la plaça de Catalunya a profit del Monument a En Pep Ventura.

Aquesta mateixa entitat està preparant per a ben aviat un gran festival pro Monument al qual hi pendran part quatre cobles.

La Comissió de l'Exposició de Sevilla

Diumenge amb el tren exprés de Madrid va arribar una distingida comissió de representants de l'Exposició Ibero-americana de Sevilla per a entrevistar-se amb el Comitè de la de Barcelona, estudiar la seva organització i posar-se d'acord per a celebrar-les en un mateix any i de comú acord.

Anaren al Baixador del carrer Aragó l'alcalde i tota la Junta Directiva i la resta de personalitats que intervenen a la nostra Exposició.

Arribaren el senyor comte de Colombí, comissari regi de l'Exposicció de Sevilla; el comte de l'Alcon, alcalde de Sevilla; Antoni Giménez d'Aragon, primer tinent i vocal de l'Exposició; Rodrigo Fernández García de la Villa i Didac Martínez Barrio, regidors i vocals; Lluís Molini Uribari, enginyer; Pere Caravaca Rogé, de la Unió Comercial; Antoni Muñoz Urbano, representant dels obrers de la Federació Tipogràfica; Pere Balgañon Pinedo, secretari del Comitè de l'Exposició, i Sebastià García Brabo, metge.

Després de fer-se mutuals salutacions, anaren a l'Hotel Ritz, on s'estatgen. Ja estatjats i desdejunats, es dirigiren a visitar el Montjuich, resseguint les oficines, palaus, stadi, teatre grec, jardins, paseigs, bellesguarts i planells, on s'hi alçarà la grandesa de la nostra Exposició.

Els simpàtics hostes es mostraren sorpresos primer i admirats després de tot el que veien, perque no esperaven trobar-ho en tal grau d'avenç, de perfecció i de bon gust.

Intimament ells es feien indicacions, meravellant-se de tot el que veien: la situació de la muntanya al mig de la grandiosa urbs i damunt la immensitat de la mar, els suggeria un seguit de lloances respecte la bellesa del lloc excepcional triat per a celebrar-hi el grandiós certamen que li preconitzaren el més esclatant èxit.

Després de visitar el sens parió bellesguart de Miramar, el Parc Laribal, els gemats jardins del Roserar i l'oficina del Pavelló, varen esmorzar al Restaurant de la típica i popular Font del Gat.

Presidia la taula l'alcalde senyor marquès d'Alella, el qual tenia al costat dret el comte de l'Alcon, el governador, el senyor Cambó comissari, el senyor Molini enginyer, el regidor senyor Rocha, el regidor de Sevilla Didac Martínez Barrio, el segon tinent d'alcalde En Bonaventura Plaja, l'enginyer Pere Caravaca Rogé, el secretari del Govern civil senyor Junquitu, En Pere Balgañon Pinedo secretari del Comitè de l'Exposició de Sevilla i altres.

Al costat esquerre el comte de Colombí, comissari de l'Exposició de Sevilla; el senyor Pich, comissari de la de Barcelona; el delegat d'Hisenda; el primer tinent d'alcalde de Sevilla, Antoni Giménez d'Aragon; el duc de Solferino; el regidor de Sevilla, Roderic Fernandez García de la Villa; N'Eusebi Junoy; l'enginyer de Sevilla, Pere Caravaca Rogé; el regidor, En Joaquim M. de Nadal; En Sebastià García Bravo; el regidor senyor Marial; el senyor Luengo; els alts funcionaris de l'Exosició, senyors Junyent, Sans i Sagredo, arquitecte, Ferrés i Vega.

L'esmorzar fou exquisidament servit.

En abocar el xampany, el senyor marquès d'Alella, en nom del Comitè de l'Exposició de Barcelona, donà la benvinguda als distingits representants de l'Exposició de Sevilla i els desitjà que llur estada a la ciutat de Barcelona els fos grata.

El senyor comte de Colombí, comissari de Sevilla, agraí al Comitè de l'Exposició de Barcelona la generosa hospitalitat i les moltes atencions que els tenien. Va dir que portaven una missió de posar la celebració de l'Exposició de Sevilla amb la de Barcelona i un missatge de l'afecte i cordialitat de Sevilla envers la ciutat de Barcelona.

Digué que s'estaven donant perfecte compte del que és Barcelona: les seves energies i la seva activitat que ens mostren el molt que estimen el vostre país i que després d'admirar la gran ciutat, complia la missió que tenia de donar-li la més afectuosa salutació en nom de Sevilla. (Aplaudiments.)

En baixar del Montjuich els distingits hostes es reuniren a l'Hotel Ritz, per a canviar impressions i organitzar les visites d'estudi durant els dies que restaran a Barcelona.

Avui, a les deu del matí, han visitat les Escoles de Bosch del Parc Laribal; a les onze, les oficines de l'Exposició, on hi han estat més de dues hores escoltant les explicacions dels tècnics i estudiant documents.

A dos quarts de dues han esmorzat al cim del Tibidabo; a les tres de la tarda han visitat les obres del Palau Reial; a dos quarts de cinc, la Universitat Industrial; a dos quarts de sis, l'Institut d'Estudis Catalans, i a les nou, la comissió de Sevilla obsequiarà amb un àpat l'Ajuntament i Comitè de l'Exposició de Barcelona, i a les onze aniran a l'òpera del Liceu.

Demà, dimarts, visitaran els nous edificis per a Grups Escolars, l'Escola de Mar i la Comissió municipal de Cultura; a les dotze, a l'Orfeó Català; a dos quarts de dues, altre àpat oficial a l'Hotel Ritz.

Musicals

L'anunci d'un recital de guitarra a càrrec d'En Miquel Llobet, reputat com el més complet dels concertistes de tan difícil instrument ha despertat veritable expectació, tota vegada que durant el temps que ha romàs allunyat de les nostres sales de concerts, han estat diverses les entitats i personalitats que han realitzat gestions per a poder-lo contractar. Més afortunada l'Associació de Música da Camera, li ha cabut l'honor de poder assenyalar per al pròxim dimarts, dia 9, l'actuació de sos concerts d'aquest illustre artista, glòria de Catalunya, els alts mèrits del qual acaben d'ésser de nou ponderats per la premsa sud-americana, en comentar els grans èxits obtinguts per ell en la triomfal «tournée» que acaba de realitzar per aquell país.

Vegin-se com a exemple els següents paràgrafs dels diaris més importants de Buenos Aires:

«Fué acogido triunfalmente el que puede ser conceptuado como modelo de virtuoso, pues que coinciden en él el ejecutante extraordinario y el artista cultísimo. No puede darse, en efecto, un mecanismo mas seguro, rápido y brillante, un sonido más puro y más matizado, un estilo de mayor sobriedad y fuerza.

Saludado al aparecer con un aplauso caluroso, que quiso significar que el público no había olvidado las nobles emociones estéticas que le debía, las manifestaciones se fueron haciendo cada vez más prolongadas y fragosas, a medida que avanzó en el desarrollo del programa, en que el número de piezas se duplicó casi, a fuerza de concesiones arrancadas al admirable artista.»

(«La Razón», 4 de maig de 1922.)

«Poco nuevo podría agregarse a los juicios expresados otras veces respecto del notable maestro de la guitarra, Miguel Llobet, si no fuera porqué en opinión general, el artista parece haberse sobrepasado a sí mismo en esta tercera aparición ante nuestro público, efectuada anoche. Efectivamente, si en otras ocasiones el señor Llobet había demostrado ser un guitarrista eximio, ahora parece más depurado aún en su técnica y en su estilo, hasta producir la impresión de haber logrado la perfección más completa y absoluta que puede lograrse en la ejecución sobre la guitarra. El dominio del instrumento es tan sorprendente, que las ejecuciones del señor Llobet parecen fluir de la guitarra casi por arte mágico sin el menor trabajo, ni esfuerzo ni dificultad material apreciable. Y a esta suma habilidad mecánica se unen el temperamento artístico del concertista, dotado de muy fina y pura sensibilidad, y su gran cultura musical, perfectamente impuesta de la historia del arte en todas sus épocas. Hoy son sus amigos compositores como Stravinsky, Ravel y Falla.»

(«La Prensa», 5 de maig de 1922.)

«Miguel Llobet había dejado en anteriores visitas la impresión de que era imposible esperar mayor delicadeza y mayor seguridad en la guitarra; el primer concierto de esta nueva serie que nos ofrece el inimitable artista consigna, sin embargo, la constancia de un progreso — si así puede ser — de un adelanto en la autoridad, en el vigor, en la asombrosa riqueza de matices que imprime a sus interpretaciones. El público enorme que llenaba la sala manifestó ese juicio con pruebas de admiración incesantes y estruendosas.»

NOTICIES DE L'ESTRANGER

D'Anglaterra

Ja no canten les sirenes del Tàmesi!

El fred les ha esporuguides i s'han perdut a dins la boira talment paraules vanes.

Ara poblen les ribetes sempre verdes del Tàmesi tot un estol de tribus nòmades de becadilles, fotxes, gallinetes i capbussons plens de vida i salut.

Les sirenes ja no hi canten! Massa tot l'estiu s'hi han rabejat amb peresosa complaença.

De Londres fins a Windsor, fins a Oxford, fins a les fonts mateixes del famós riu britànic, tot l'estiu hi han deambulat com en romiatge platònic.

Aquesta nota — d'una espiritualitat bastant cinematogràfica — de la fràgil barqueta lliscuívola amb el gramofon que canta com una sirena malaltissa, es pot dir que és la nota de color i el punt dolç de l'estiu. El londinenc o el provincià de la vall del Tàmesi, es passa els diumenges d'estiu en aquesta «dolce far niente» dins son petit palau ambulant farcit de «confort» i intoxicat de peresa espiritual, la qual amb musical panegíric és pregonada a plena llum, sense vergonya, pel detestable gramofon.

Això, tant com a l'obsessió del confort i a l'ànsia d'un benestar d'heroi de novella, és degut a la passió per la coreografia. Anglaterra viu pel «confort» — tothom li coneix aquesta deixalla romana — i, pobra de sol com en maledicció, ama la coloraina de la coreografia fins a la passió. Per aquesta raó l'Anglaterra és el país dels uniformes, dels vestits de colors estridents i dels soldats llampants com els croms del xocolata. També per aquest motiu Anglaterra ha implantat els esports tots, perquè, si donen el benestar del cos i l'ocasió de cansar-se per, després, poder reposar «confortablement», també donen l'oportunitat de poder usar un abillament diferent per a cada un d'ells, i així trobar un moment més per a defugir l'«abominable» vestit usual.

Ara, a l'hivern, es pot dir que el punt dolç són els diumenges coreogràfics del «Hide Park» a Londres. Són veritablement matins coreogràfics! Prescindint que és lloc de «fer goma» i el focus del «high-life» londinenc, teniu el «rotten-road» o la pista dels cavalls, on, amb el pretext de l'exercici del cos, s'hi pot lluir impunement l'equip complet del «jockey» per als «gentlemen» i el vestit baronívol per a les «girls» aqueixes xicotes angleses que ja han après de vestir com els homes i que no sabeu mai si tenen sols quinze anys o quaranta quatre.

Un diumenge d'hivern sense boira i sense «Hide Park», com un diumenge sense sol i sense Passeig de Gràcia, de Barcelona, a Londres no fóra diumenge. El londinenc, assedegat de color i de nota viva, vol veure vestits, xisteres, cavalls, gavines, boira, i vol presenciar sobretot la passada dels «Welsh-Guards» amb els seus tambors i les seves gaites enflorades, les seves guerreres terriblement, escandalosament vermelles i els seus cascos de cossac, negres i lluents i d'un pèl llarg com el d'un ós.

Fruit aqueix matí, senzillament coreogràfic, el londinenc ja pot anar a dinar, ja ha calmat la seva set de color i ja pot viure una altra estoneta més sense sol.

Si aquesta característica és digna de subratllar perquè crida l'atenció de bell antuvi, començo a reconèixer que no deixa d'ésser justificada i que fins hi ha moments que me'n sento contagiat i tot; a voltes tant, que dies endarrera, quan ens visità, per primera volta aquest hivern, la «boira negra», situant-nos en un matí nocturn, em vaig sentir tan enyoradís del sol que vaig haver d'anar de pressa-corrents a comprar ma taronja — viva imatge del sol — i engolir-la, agra i tot, amb la mateixa fe — sort de la força d'imaginació! — que si prengués un bany de sol a la platja de Castelldefels.

Ara començo a compendre perquè en un poble tan conservador i tan assenyat com l'Anglaterra, les revistes i espectacles esbojarrats, tot llum i tot color, acabin de matar el teatre seriós i fins el mateix teatre divinal de Shakespeare. Ara comprenc com el «Chu-Chin-Chaw» pugui ésser representada consecutivament nou anys seguits amb plens a vessar i en un dels millors teatres, i en canvi les obres de Shakespeare es representin una vegada «quan-de-cells» i encara en un teatre desavinent i de barriada, l'històric teatre «Old Vic» que li anà d'un pèl de conill d'ésser aterrat si no hagués estat la intervenció d'un ver amant del teatre qui pagà una gran quantitat per a evitar tal atzagalada.

Anglaterra se'n pot dir el país del culte a la coreografia, a la coloraina, al color cridaner, a la roba diumengera.

Si algú recelés una mica encara, només cal que guaiti el que ha escrit un modern poeta anglès, Joan Drinkwatter amb una ben faisonada poesia, diu: *«Si tots els carros fossin pintats galament* i tots els carrers escombrats ben nets; i si tots els infants anessin a jugar entre les rosa-malves, en mig dels camps d'herba verda; si totes les cases semblés com si tinguessin un cor davall les pedres; *si tota la gent que coneixem, dugués gonelles escarlata i plomes al capell, crec que aquella faramalla faria, de la nostra, una terra espiritual.»*

Reading (Anglaterra), 30 de desembre de 1922.

JOSEP CARNER I RIBALTA

L'actitud de Bèlgica

Brussel·les, 8.—Els periòdics diuen que a conseqüència del fracàs de la Conferència de París, el Govern adoptarà les mesures que consideri oportunes.

Sembla que el Govern no dimitirà com s'havia anunciat, sinó que continuarà al seu lloc seguint la línia de conducta que li imposin les circumstàncies. — Havas.

París, 8. — Telegrafien de Brussel·les a «Le Journal» que el Govern s'ocupa en les disposicions que haurà d'adoptar per a la crida a files d'un cupus. — Havas.

París, 8. — Telegrafien de Brussel·les a «Le Petit Parisien» que Bèlgica participarà en les sancions que es posin en pràctica per a l'ocupació d'Essen. — Havas.

París, 8. — Telegrafien de Brussel·les a «Le Journal», que, malgrat de l'extremada reserva que mantenen als círcols oficials, sembla segur que la demostració que eventualment es farà efectiva sobre Essen, es portarà a cap acompanyada d'un nombre considerable de carros d'assalt, automòbils blindats i aeroplans. — Havas.

Els treballadors anglesos sense feina

Londres, 8. — Ahir es van reunir a Trafalgar Square milers de sens treball. Pronunciaren discursos diversos oradors i diputats.

Fou aprovada una moció demanant que s'obri el Parlament perquè s'estudiï en primer lloc la qüestió de l'atur.

Els manifestants es van dissoldre sense incidents. — Havas.

Les tropes angleses al Rin

Londres, 8. — El representant de l'Agència Havas assegura que el Govern britànic no ha pres cap decisió respecte al manteniment de les tropes a Renània, ni al dels representants britànics a la Comissió de Reparacions, ni ho farà, mentre no conegui les mesures que el Govern francès pensi posar en pràctica.

Tampoc negarà la seva cooperació amb els aliats respecte als assumptes tractats a la conferència d'ambaixadors. — Havas.

Els francesos al Ruhr

París, 8. — Segons la premsa, ahir van marxar destinats a Dusseldorf 40 enginyers francesos, des d'on seran destinats a diverses mines del Ruhr.—Havas.

París, 8. — El senyor Poincaré va rebre ahir el ministre d'Obres públiques, senyor Le Trocquer.

Segons «Le Temps», en aquesta entrevista foren examinades diverses qüestions de caràcter tècnic, relatives a la manera de posar en pràctica les sancions que s'adoptin contra Alemanya.

El senyor Poincaré va rebre també la visita del senyor Barrere, representant de França a Lausana. — Havas.

La posició d'Itàlia

París, 8.—Telegrafien de Roma a «Le Petit Parisien» que l'opinió aprova la política seguida per França concernent a les reparacions.

En tots els sectors de l'opinió s'observa d'una manera clara i precisa que la unió franco-italiana va consolidant-se cada dia més en defensa dels interessos comuns.—Havas.

Els nord-americans al Rin

Washington, 8.—El Senat ha votat la moció presentada pel senyor Reed, en la qual se sol·licita que siguin retirades les tropes americanes que es troben a Renània.—Havas.

Declaracions de Mussolini

París, 8. — El senyor Mussolini va rebre ahir la visita dels representants de totes les organitzacions obreres del port de Gènova, a les quals declarà que el Govern no seguirà de cap manera una política antiobrera, sinó que governarà per a tots, tenint sols en compte els interessos generals del país. — Havas.

El Consolat d'Irlanda a Washington

Washington, 8.—El senyor Laurence Ginnell, partidari de De Valera i de la República irlandesa, ha dirigit al senyor Smiddy, enviat de l'Estat lliure d'Irlanda, l'immediat lliurament de les oficines del Consolat, amenaçant-lo en cas negatiu amb obrir noves oficines d'un altre consolat independent. Havas.

A la Cambra francesa

París, 8.—El «Petit Parisién» diu que el president del Consell senyor Poincaré exposarà en la sessió del dijous a la Cambra dels diputats els motius i les probables conseqüències del fracàs de la Conferència última, així com les mesures que el govern projecta adoptar per assegurar l'execució del Tractat de Versalles.

La Cambra es pronunciarà seguidament prop de l'oportunitat de la discussió de les interpel·lacions que es puguin plantejar.—Havas.

Anglaterra i Alemanya

París, 8.—Telegrafien de Berlín al «Journal» que el canceller de l'Imperi senyor Cuno celebrà ahir una extensa conferència amb l'ambaixador de la Gran Bretanya.

El corresponsal del mateix diari afegeix que les proposicions redactades pel senyor Cuno i que els aliats es negaren a escoltar per mediació del senyor Bergmann eren inferiors a les que presentà a la Conferència el primer ministre britànic, essent-hi previstes en elles la reducció de les reparacions a un total de 20.000 milions sense moratòria i amb la garantia de la gran indústria alemanya. — Havas.

La revolta de Mosul

París, 8. — Comuniquen de Constantinoble a la premsa que segons notícies d'origen britànic, els periòdics turcs anuncien que la revolta dels «kurdos», a la regió de Mosul, s'estèn ràpidament a altres districtes. — Havas.

París, 8. — Comuniquen de Constantinoble a la «Chicago Tribune» que els àrabs han expulsat del vialet de Mossul les forces britàniques que l'ocupaven.

Afegeix el comunicat que les tropes angleses han evacuat Bagdad, atrinxerant-se a Hindiye. — Havas.

Paderewski amenaçat

Londres, 8. — Comuniquen de Cleveland (Ohio) als periòdics que, davant les amenaces de mort que ha estat objecte, Paderewski està guardat d'una manera especial per la policia. — Havas.

Foc a Dublín

Dublin, 8. — S'ha declarat un incendi a una casa, quedant destruïda completament.

Quedaren carbonitzades cinc persones que no van poder ésser salvades — Havas.

Els afers d'Orient

París, 8. — Comuniquen de Constantinoble al «Temps», que les tropes britàniques es disposen a marxar aviat d'aquesta capital, al qual fi han embarcat els arxius i dipòsits de material i queviures amb destí a Galipoli, on sembla que tenen intenció de concentrar-se.

Els membres no militars han rebut ordre d'embarcar al primer avís. — Havas.

Lausana, 8.—Ismet patxà, contestant a la nota dels aliats relativa a l'incident provocat pel delegat turc Riza-Naur-Bei, ha declarat que el dit incident podia considerar-se acabat, sempre que sigui liquidada la qüestió de la independència d'Armènia.

Txitxerin ha enviat una nota protestant d'haver estat eliminada la delegació soviètica en les negociacions relatives als Estrets, que en sa conseqüència el Govern dels Soviets es negarà a acceptar els convenis que s'estipulin.

Al final de la nota, Txitxerin demana que totes les potències que tinguin interessos als Estrets, participin en les discussions.

Txitxerin visità ahir Ismet patxa, relacionant-se aquesta visita amb la nota anterior. — Havas.

Lausana, 8. — La delegació britànica a la Conferència ha declarat que les tropes angleses estaven a punt de sortir de Constantinoble. — Havas.

L'estat de Razin

Riga, 8.—El ministre d'Hisenda, senyor Razin, continua en igual estat de gravetat.—Havas.

Els grecs a Karagatx

Londres, 8.—Comuniquen de Constantinoble al «Daily Express» que la 11.ª divisió grega ha ocupat la plaça de Karagatx i la zona neutra de Maritza.

El coronel francès, comandant de les forces de Karagatx, protestà de la dita ocupació, però el general grec es va contentar amb pendre nota de la dita protesta i es negà a retirar-se. —Havas.

París, 8. — Telegrafien d'Atenes a la premsa que els ministres de França, Anglaterra i Itàlia han invitat oficiosament el Govern grec a mantenir l'actual estat de coses, sense reprendre les hostilitats.

El Govern grec ha fet protestes del seu pacifisme, atribuint la reorganització dels contingents de Tràcia occidental únicament a garantitzar la seguretat del país. — Havas.

La dictadura bolxevista

París, 8. — Segons notícies de Moscou que publica «Le Petit Parisien», amb motiu d'una manifestació obrera en la qual es demanava al Congrés Panrús d'obligar el Govern i el partit comunista a cessar les detencions arbitràries i que sigui restablerta la llibertat de la premsa i de paraula, la Txeca ha ordenat de practicar detencions en massa. — Havas.

Lloyd George i Bonar Law

París, 8. — Telegrafien de Londres a «Le Journal», que Mr. Lloyd George, que actualment es troba a Ronda (Espanya), ha tramès als periòdics anglesos un extens telegrama en el qual felicita Mr. Bonar Law per l'actitud observada durant la Conferència de París. — Havas.

Explosió a Pleava

Trieste, 8. — En un dipòsit de municions de Pleava es produí ahir una explosió les causes de la qual s'ignoren.

Resultaren dos morts i cinc ferits. —Havas.

El que diu la premsa alemanya

Berlín, 8. — La premsa comenta la ruptura de la Conferència de París en termes bastant moderats, a excepció del diaris de la dreta.

La «Gaceta de la Creu» declara que l'odi alemany vers França és una de les condicions indispensables per al resorgiment d'Alemanya.

La «Gaceta General d'Alemanya» diu que el veritable desig de França és apoderar-se del Ruhr i de la regió del Rin. — Havas

Es retirarà Anglaterra de la Comissió de les Reparacions?

El fracàs de la conferència de París planteja immediatament la qüestió de la moratòria demanada per Alemanya per als pagaments i les prestacions previstes per a l'any 1923.

Fa un parell de mesos que la Comissió de les Reparacions no ha pres un acord ferm esperant que les reunions dels aliats decidirien la contesta que s'havia de donar a Alemanya. En aquest sentit s'havien convocat les reunions de Londres i París, en les quals no s'ha arribat a un acord.

Finalment, doncs, la comissió de les Reparacions és la que es veu en l'obligació de concedir o rebutjar els ajornaments demanats. I com que el primer lliurament previst per l'Estat de pagaments de maig de 1921, vencé el 15 de gener, la Comissió sols té una setmana per a saber a Alemanya el seu acord.

De totes maneres, com que els estudis preliminars estan fets, el termini és suficient tal com estan les coses. Però, naturalment, després del fracàs de la Conferència de París, la solució que adoptarà la Comissió de les Reparacions, és segur que serà basada en el projecte francès, tal vegada amb algunes esmenes per a obtenir l'ajut de la Itàlia.

Anglaterra sols té un vot en la Comissió de les Reparacions, i per això, Bonar Law no amagava que, en el cas que no es posés d'acord amb Poincaré, tenia intenció de no pendre part als treballs de la Comissió i de retirar-li la delegació britànica.

Si aquesta actitud esdevé una realitat, el cas està previst pel tractat de Versalles i també pel reglament interior de la Comissió.

Segons els temes del tractat, el país aliat que desitgi retirar-se de la Comissió, es veu obligat d'anunciar-ho amb un any per avançat.

El reglament interior preveu que els vots emesos en absència d'un delegat d'una potència, no són vàlids sinó a la sessió següent, a la qual el delegat absent ha hagut d'ésser convocat especialment.

Si el delegat convocat per segona vegada no assisteix a la reunió, el vot és definitiu, considerant-se a l'absent com que hagués votat contra la proposició i no que s'hagués abstingut.

* * *

Sobre aquests rumors l'Agència Reuter ha fet pública una nota oficiosa que diu:

«Com a resultat del desacord entre els primers ministres aliats a la Conferència de París, la posició del delegat britànic a la comissió de les reparacions provoca alguns comentaris a París. El manteniment d'un delegat britànic és, naturalment, una qüestió de política per a la Gran Bretanya, però si el desacord entre els aliats i la Gran Bretanya venia a ésser rematcat en altres aspectes dels treballs de la comissió, podria plantejar-se evidentment la qüestió de saber fins quan un delegat britànic podrà continuar utilment, en formar part de la Comissió.

Hom ha posat de relleu que, segons el tractat de Versalles, la retirada d'un membre de la Comissió ha d'ésser notificada amb dotze mesos per avançat, i ha d'ésser confirmada al final d'un primer període de sis mesos.

Indubtablement, la retirada absoluta de la Gran Bretanya de la Comissió de les Reparacions, seria considerada pels aliats com una denúncia del Tractat de Versalles. Hom podria afegir, no obstant, que una tal actitud no és prevista en les actuals circumstàncies, però aquí hom té la impressió que la manca d'unanimitat creará ben cert una situació difícil, no sols a la Comissió, sinó també a Renània i a la conferència dels ambaixadors.

La Comissió de les Reparacions va tenir el divendres passat la seva reunió setmanal i dissabte tindrà una reunió especial, en la qual, la qüestió del mancament d'Alemanya en els seus lliuraments de carbó, es posarà en discussió.

De Filipines

Mort del jutge Borromeo en un tiroteig amb uns lladres

La nit del 2 dels corrents ha esdevingut a Manila un succés que ha produït enorme sensació a la ciutat.

Un policia descobrí un lladre amagat a una cas del barri res'dencial de Malate. En intentar arrestar-lo, el lladre d'sparà el seu revòlver i matà el policia.

El jutge N'Andreu Borromeo, que passejava amb tres companys en un automòbil, pel boulevard de Cavite, en sentir els trets es deturà per a investigar el què succeïa. Aleshores, va veure el lladre que fugia, i en no deturar-se a les veus del jutge, el senyor Borromeo disparà el seu revòlver i matà el lladre que havia mort al policia.

En aquest moment, els companys del lladre, que sotjaven darrera les roques de la platja, feren foc sobre el jutge i els seus amics, caient ferit mortalment el senyor Borromeo.

Els lladres fugiren en un automòbil.

Hores més tard, un policia descobrí els lladres a una casa de Tondo, a l'altre extrem de la capital. Els lladres agrediren el policia a trets de revòlver i el mataren. Després fugiren sense que hagin pogut encara ésser capturats.

Aquest atreviment dels lladres al cor de la ciutat, ha produït a Manila una gran sensació.

El Govern general de Filipines

La petició de retir del general James G. Harbord, cap auxiliar d'Estat Major de l'exèrcit nordamericà, que ha acceptat la presidència de la «Radio Corporatin», sembla que elimina el sen nom de la llista de candidats per a succeir el general Lleonard Wood, com a governador general de Filipines.

El fet, però, que el general Harbord deixi de pertànyer a l'exèrcit no significa pas que es retiri de la vida pública o no pugui ja exercir càrrecs públics. El general Harbord, per a una gran part del poble nordamericà, esdevé més elegible per al al càrrec de governador general de Filipines, com a pres'dent d'una corporació que com a soldat. No és un poble militarista, i un dels motius que han impulsat el general Harbord a demanar el retir ha estat la forma en què el Congrés ha anat reduint l'exèrcit després de la guerra, fins a deixar-lo convertit pràcticament en una força de policia.

Diuen de Wash'ngton que els diaris

Diuen de Washington que ls diaris segueixen c'tant també el nom del general H. H. Bandholtz, com a probable successor del general Wood. Encara, però, ningú no sap quan el general Wood sortirà de Manila, on el seu govvern ha estat molt satisfactori.

Els generals Bandholtz i Harbord han pertangut a la policia insular de Filipines i n'han estat caps.

França i Rússia

París, 8. — M. Herriot ha transmès a M. Poincaré una proposició del Govern de Moscú demanant que es trameti a Russia una missió militar francesa presidida pel mariscal Jofre, a la qual s'encarregaria la reorganització de l'exèrcit roig.

M. Poincaré ha contestat a M. Herriot que ara França no estava gaire disposada a trametre el vencedor del Marne prop del Govern que firmà els Tractats de Brest-Litovsk i Rapallo.—Havas.

Incidents antifrancesos a Ingolstadt

París, 8. — Comuniquen d'Ingolstadt que els nacionalistes i antifrancesos han promogut violents incidents en ocasió de la representació d'una obra d'autor francès. Calgué suspendre la representació. La policia, malgrat estar previnguda, no prengué cap mesura ni va intervenir en els fets. — Havas.

La reina de Bèlgica a Brussel·les

París, 8. — La Reina de Bèlgica torna a ésser a Brussel·les després d'haver sajornat quince dies a París. —Havas.

Pel bisbe francès Tiberghien

Roma, 8. — Ahir es celebrà una solemne misa de rèquiem, a l'església de Sant Lluís dels Francesos, en sufragi del bisbe francès monsenyor Tiberghien. Hi assistiren nombroses personalitats franceses i estrangeres i molts eclesiàstics de diverses nacionalitats.—Havas.

L'aviació sense motor

París, 8. — Comuniquen de Biskra a «Le Matin» que, malgrat l'escassa velocitat del vent i freqüents remolins, el tinent aviador Thoret efectuà una altra serie de volades planjades amb el motor parat. La durada dels vols ha variat entre 15 i 45 minuts, aconseguint, en un vol, salvar la vall que separa les cotes 255 i 181.—Havas.

Itàlia i la Societat de les Nacions

Roma, 8. — El Govern ha ratificat el nomenament del senyor Salandra com representant d'Itàlia en el Consell de la Societat de Nacions.—Havas.

Devecci a Marsella

Marsella, 8. — El conseller d'Estat italià, senyor Devecci, ha visitat aquest matí els establiments italians instalats en aquesta ciutat.

Aquesta nit se'n tornarà a Roma.—Havas.

La guerra civil a Irlanda

Dublin, 8. — Durant l'atac del dijous a la tarda a Mill-Street, condat de Cork, resultaren morts set irregulars i ferits altres 19.

Les tropes de l'Estat lliure t'ngueren un mort i nombrosos ferits. — Havas.

El carbó d'Alemanya

París, 8. — De Berlín comuniquen als periòdics que l'Agència Wolff publicarà avui una nota oficiosa del Govern referent als lliuraments de carbó realitzats per Alemanya durant l'any 1922.—Havas.

França no mobilitzarà

París, 8. — El Govern s'ha reunit en Consell de ministres. Després del Consell el president M. Poincaré ha declarat als periodistes que no seria mobilitzat ni un sol ferroviari ni un sol soldat.—Havas.

Espanya i França

París, 8. — En la Unió Interaliada s'ha celebrat un banquet en honor de l'ambaixador d'Espanya, senyor Quiñones de León, per haver-li estat concedit el gran cordó de la Legió d'honor.

Assistiren a l'acte el president de la Comissió de reparacions, M. Barthou, el cos diplomàtic i una nodrida representació de l'exèrcit. Es canviaren cordials brindis d'amistat franco-espanyola.—Havas.

Alemanya i l'ocupació d'Essen

Berlín, 8. — El Consell de ministres de l'Imperi s'ha reunit per a examinar la situació jurídica que pugui dimanar de l'ocupació d'Essen.

En una nota comunicada a la premsa després d'acabat el Consell, es declara que el Govern del Reich no està gens disposat a negociar separadament amb França després d'ocupat Essen.

Considera que semblant ocupació resultarà en efecte un pròleg molt poc favorable per a establir cap classe de negociacions, al menys en aquesta forma. — Havas.

El servei militar italià

Roma, 8. — «La Gaceta Oficial» publica un Decret pel qual es fixa en divuit mesos el temps de presència efectiva en files.

Els reclutes qui sostinguin llurs famílies o posseixin certificat de preparació militar, sols estaran tres mesos en files. — Havas.

Nota anglesa sobre el dipòsit d'or

París, 8. — L'ambaixada d'Anglaterra en aquesta capital ha comunicat a la premsa una nota en la qual s'explica l'esmerç donat als cinquanta milions de lliures esterlines or dipositats a Amèrica.

Anglaterra, en virtut del conveni firmat a Calais el mes d'agost de 1916, havia descomptat cent cinquanta milions de lliures esterlines en Bons del Tresor francès.

Com a garantia d'aquesta operació, França posà a disposició de la Tresoreria britànica cinquanta milions de lliures en efectiu or, suma que havia d'ésser restituïda per Anglaterra tres anys després de terminada la guerra, ensems que havien d'ésser restituïts els cent cinquanta milions en Bons.

Cap d'aquestes operacions s'ha arribat a fer.

Com que Anglaterra trametè aquest or a Amèrica, portà aquesta suma al crèdit francès, i França fou previnguda de l'esmerç que donava a aquest or, quedant convingut que França no reclamaria fins després d'haver-se efectuat la liquidació del deute francès amb Anglaterra.

Aquesta nota preten refutar la publicada pel ministeri de Negocis estrangers francès, en la qual es fa constar que els cinquanta milions en qüestió posats pel Banc de França a disposició d'Anglaterra, com a garantia d'aquell, la creu en forma que no excloïa per al Govern britànic l'obligació de restituir el dit or en les condicions convingudes en l'article segon d'aquell conveni, únic que assenyala la situació jurídica de l'assumpte i conforme al qual aquella suma segueix figurant en el Balanç del Banc de França. — Havas.

Tasques de la Comissió de Reparacions

París, 8. — Ha arribat a aquesta capital el president de la comissió alemanya de guerra, senyor Fisher, el qual vé a donar compte a la comissió de Reparacions, en nom del seu Govern, de les faltes d'Alemanya en el compliment dels lliuraments de carbó durant l'any passat.

Amb aquest motiu, aquesta tarda es reunirà la Comissió de Reparacions presidida pel senyor Barthou. — Havas.

París, 8. — Segons estava anunciat, avui s'ha reunit la comissió de Reparacions, i de la sessió se n'ha facilitat la següent nota:

La Comissió de Reparacions s'ha reunit a les tres de la tarda, presidida pel senyor Barthou, per escoltar els representants del Govern alemany sobre el dèficit en els lliuraments de carbó que havien de fer-se a França durant tot l'any 1922, dèficit que provocà par part de la delegació francesa, una demanda en el sentit que la Comissió de Reparacions fes constar l'incompliment per part d'Alemanya del Tractat de Versalles en aquest punt.

La delegació alemanya estava formada pels senyors Fisher, president de la comissió alemanya de Reparacions; Mayer, Litter, Wallmichrath, Bor Nicousky, Haser Kern, Rupel, aquest en representació del ministeri de Reconstrucció, Frohvin, representant del ministeri de Negocis estrangers i el jurista Richter.

La reunió es reprendrà demà, a dos quarts de deu del matí.

Tan aviat com acabi la comissió alemanya el seu informe de justificació, la comissió de Reparacions resoldrà sobre l'afer. — Havas.

París, 8. — El Director de la Comissió de l'Imperi per als carbons, ha llegit davant la comissió de reparacions un informe encaminat a justificar el dèficit en els lliuraments de carbó que Alemanya havia de fer durant l'any 1922.

En aquest informe s'assegura, entre altres coses, que si no foren cumplimentades les ordres donades pel Director fou degut exclusivament a impossibilitat material.

La Comissió de reparacions resoldrà aquest assumpte deprés d'escoltar el Preident del Sindicat de carbons alemanys. — Havas.

París, 8. — El representant d'Anglaterra en la Comissió de Reparacions, senyor Bradbury ha declarat als periodistes anglesos que no pot formar-se una opinió en aquest assumpte dels carbons alemanys sino després de sentir els informes dels representants alemanys. — Havas.

Discurs de Wirth

Colònia, 8. — En una reunió celebrada pels membres del partit del Centre, l'ex-canceller senyor Wirth ha pronunciat un discurs criticant la política francesa en ço que a la qüestió de les reparacions es pertany: política que, en opinió del senyor Wirth tendeix a separar Rhenània de la resta de l'Imperi.

Segons els diaris, el senyor Wirth declarà que Alemanya ha de tenir la voluntat de complir els seus compromisos i deplorà la lentitud que demostren en llur acció els Estats Units, vista la rapidesa amb que es porta a cap la ruïna d'Europa. — Havas.

Recomanem a les entitats i als particulars que tenen a bé trametre'ns articles o notes suplicades la necessitat absoluta (sense la qual no ens es possible fer-ne el menor cas) d'avalar degudament els originals amb un segell o una firma

Els esports

No podent publicar fins demà la Pàgina Esportiva, avencem als nostres lectors els resultats de les lluites desenrotllades aquestes festes.

En futbol, el nostre gran Barcelona guanyà dissabte el Nuremberg per 2 a 1, i diumenge, per 4 a 2. Més de trenta mil espectadors presenciaren els partits cada dia, ovacionant justament els nostres herois.

El Sparta guanyà el primer dia l'Espanyol per 4 gols a 0, i el segon dia al Verein fur Rasenspiele amb el mateix resultat.

El nostre Europa guanyà a Madrid contra el Racing Club per 5 a 3 i 4 a 3 respectivament.

La selecció espanyola de hockeistes jugà aquí per primer cop contra l'equip nacional de França obtenint una esclatant victòria per 5 a 0.

Fou una bella jornada.

Institut de Cultura i Biblioteca Popular de la Dona

CLASSE DE CUINA POPULAR

Dies feiners, de vuit a nou del matí

Llista de la setmana

Dijous: Mongetes a la bretona i croquetes de patates.

Divendres: Pastís de peix.

Dissabte: «Souflé» a la noruega i ous a la neu.

Poden assistir a aquestes lliçons totes les que hi tinguin interès, tant si són sòcies de l'Institut com si no ho són, pagant 0'25 pessetes per un tiquet que se'ls remetrà abans d'entrar a classe

TAQUIGRAFIA CATALANA

DE

J. ELIAS JUBERT

El millor llibre de taquigrafia

De venda en totes les llibreries i en la nostra Administració

TEATRE TIVOLI

Espectacle Iris-Palmer

Passat demà, dijous, 11 de gener, a les deu de la nit,

Debut, debut a Europa de LA CHARLOTTE amb el seu prodigiós

BALLET SOBRE GEL

Direcció: DR. ANSELM GOETZL — Director artístic: PAUL H. CRECKOW — Director d'orquestra: JOSEP ESPEITA

PRIMERA PART

I OBERTURA «ROYAL VAGABOND», Goetzl.
II UNA ESCENA D'HIVERN A SAINT MORITZ, Listz.
III LA XICOTA, senyoreta Bertrud Ehrich, Friemer.
IV MARXA MILITAR, senyor PAUL KRECKON, campió del món, Taubert.
V PIERROT i PIERRITTE, senyoretes Dora Wischer i Elsie Derksen, Wolff-Ferrari.
VI FRUEHLINGSSTIMMEN (Veu de Primavera), LA CHARLOTTE, l'única al món, Strauss.
VII GAVOTA, Mars de conjunt, Karaganoff.
VIII FLIRTEO EN PRIMAVERA, senyoretes Dora Wischer, Elsie Derksen i KREOKOW, Waldtorfel.
IX «LA LUCIERNAGA», LA CHARLOTTE, Delibes.
X NINES DE LLANA, senyoretes Elsie Racow, Hilde Rosenthal, Bety Ruckert i Marta Kollet, Goetzl.
XI PARODIA EXCENTRICA, senyors Harras i Charles, Kora.
XII DANSA APATXE, LA CHARLOTTE i KREOKOW, Offeubach.

SEGONA PART

Per a donar repòs als artistes del BALLET SOBRE GEL, hi haurà un acte còmic pels jongleurs mundials TATO I MAY.

TERCERA PART

SCHEHERAZADE

Música: N. RINSKY-KORSAKOFF.

Coreografia: JAN TROJANOWSSKI.
Director artístic: PAUL H. KRECKOW.

Repartiment: Scheherazade, LA CHARLOTTE; Schariar Pascha, Kurt Neumam; Sein Bruder, Dora Wischer; Sein Begleiter, Elsie Derksen; Alter Eunuche, Bob Lacage; Goldeve Sklave, PAUL H. KRECKOW; primera baiadera, Gertrud Ehrich; baiaderes, Elsie Rackow, Betty Ruckert, Hilde Rosenthal, Ella Kreckow, Alice Spisok, Fritzi Rogge, Wanda Wiocorck; esclaves, Gertrud Lensicki, Marg Bell, Marta Kollet, Claire Toetzke, Greto Karvay, Gerda Plauman; esclaus, soldats, etc.

Vestuari: HUGO BARUCH & C.ª, Berlín-Nova York.
Decorats: GERMANS TARAZONA, pintors de l'Hipòdrom de Nova York.

La Veu de Catalunya
DIARI NACIONALISTA CATALA D'AVISOS I NOTICIES
Dimarts, 9 de gener de 1923

El discurs d'En Cambó

POQUES vegades la paraula catalaníssima i definidora d'En Cambó ha assolit una concreció i una oportunitat tan escaients com al seu discurs del Casal Nacionalista de la Barceloneta. En moments de confusió i de pessimisme, la veu enlairada del cabdill ha recordat a tothom els clams inexorables de la realitat i les victòries aconseguides ja en la lluita per la llibertat de Catalunya, victòries que anuncien el jorn ineludible de la redempció final.

Els aplaudiments amb què foren rebuts tots els paràgrafs de l'eloqüentíssim discurs, aplaudiments que als períodes més substancials es convertien en ovacions formidables, demostraren que l'illustre cabdill nacionalista interpretà autènticament el pensament i la voluntat de la gran massa catalanista que segueix les inspiracions de la Lliga.

Molt oportunament evocà el nostre illustre amic, en començar el seu discurs, les dues modalitats característiques de l'actuació de la Lliga: cercar la solució del problema català per vies de legalitat, concòrdia i harmonia; i arribar a l'assoliment total de la llibertat de Catalunya pel procediment evolutiu. Aquestes han estat, realment, les dues modalitats característiques constants en l'actuació del catalanisme polític que representa la Lliga. I, com recordà també molt oportunament En Cambó, ni a Catalunya ni fora de Catalunya, pot assegurar ningú que aquesta actuació hagi fracassat. Tot el contrari.

Els únics fracassos, fracassos les conseqüències polítiques dels quals estem liquidant ara, han esdevingut, com a conseqüència de l'actitud dels radicalismes extremistes o quan la Lliga, per lleialtat als seus aliats en catalanisme, s'ha apartat circumstancialment de les seves dues modalitats característiques. Totes les circumstàncies i totes les experiències aconsellen, doncs, continuar pel camí que ha menat envers les més esplèndides victòries aconseguides pel catalanisme polític en vint anys d'intervenció i defugir els viaranys que ens han dut al caire dels més perillosos precipicis. L'experiència actual, com l'experiència històrica, ens ensenya que les dues modalitats característiques adoptades per la Lliga d'ençà de la seva fundació i que informaren tota l'actuació del Gran Cata'à, En Prat de la Riba, són les úniques que han produït fins ara fruits de benedicció per a la pàtria catalana.

Es clar, però, — i En Cambó ho ha repetit ben clarament — que la solució de concòrdia requereix el concurs de les dues voluntats directament interessades. L'illustre cabdill nacionalista reconeix que la història d'Espanya consagra com a realitats tots els absurds, i ningú no pot negar la possibilitat que davant el plet de Catalunya els homes directors de la política espanyola adoptin definitivament la mateixa actitud d'incomprensió que ha produït tots els desastres i totes les desmembracions d'Espanya, durant tres segles de desintegració i decadència.

El dilema plantejat per l'*A B C* és una cosa absurda, des d'un punt de vista espanyol. Però és evident que si aquest dilema absurd fos plantejat a Catalunya en aquells termes, la resposta de Catalunya, com ha dit En Cambó, no fóra dubtosa. Nosaltres no podrem acceptar mai res que suposi, segons la frase enèrgica de l'illustre cabdill nacionalista, una castració de l'ànima nacional catalana, una renúncia a la pròpia personalitat.

I és per això que nosaltres no podem combatre eficaçment el separatisme, mentre a Madrid actuïn de faisó essencialment separatista. Car no hi ha sinó una manera eficaç de combatre el separatisme: assegurar el lliure desenrotllament de la personalitat catalana dintre l'Estat espanyol. Tot el que facin, de Madrid estant, per a intentar contrariar i deformar aquesta personalitat catalana, el fet viu de Catalunya, serà absolutament inútil, però, serà, a més a més, d'una enorme eficàcia separatista.

Meditin tots els estadistes espanyols el formidable, l'històric discurs d'En Cambó. Pensin que encara podrien ells rectificar triomfalment la història d'Espanya. Molt aviat ja serà massa tard. I recordin que sembla un fat inexorable, que presideix la història d'Espanya, que les solucions salvadores arribin massa tard.

I repetim-ho, altra volta: si això esdevé també amb el problema català, nosaltres no en tindrem cap culpa ni cap responsabilitat. Havem fet tot el que podíem per a evitar-ho.

Necrològica

Ha mort, confortada amb els auxilis de la Santa Religió, la virtuosa dama Na Montserrat Marfà i Clivillés de Vidal. A Sarrià on vivia s'havia captat per la seva caritat i senzillesa l'afecte dels necessitats i dels veïns, pel que la seva mort hi ha estat molt sentida.

Descansi en pau la finada i rebin la seva família i en especial el seu espòs, el nostre amic en Josep Vidal i Barraquer i el seu germà polític el cardenal de Tarragona, l'expressió del nostre condol.

Dietari històric

8 gener de 1629

PER ORDRE DELS CONSELLERS SE CELEBRA LA FESTA DE SANT RAMON DE PENYAFORT

Era la festivitat el dia anterior, i per ésser diumenge, dia en que la Seu no celebrava processons, es féu una crida per part dels Consellers per a celebrar-la el dia següent, dilluns, com a trasllat.

S'ajuntaren, doncs, els magistrats al porxo de Sant Jaume i precedits per la música amb els prohoms es dirigiren a la Catedral, amb l'estendard del Sant que duia En Hyeronim Sabata, notari de Barcelona i escrivà racional de les Cases de la Ciutat.

Celebrada la funció a l'altar major s'organitzà la processó, que es dirigí al convent de Santa Catarina, portant el tàlem els consellers i prohoms. Allí se celebrà l'ofici, ocupant lloc de distinció, amb cadires i coixins de vellut carmesí, en companyia del senyor bisbe.

El Dietari assenyala els portants de l'estendard i el cerimonial de l'acte. Acabat l'ofici, se'n tornaren de la mateixa manera, en forma processional, cap a la Seu, tornant a portar l'escrivà del Racional l'estendard davant dels Consellers fins a la Casa de la Ciutat, «com així i d'aquesta manera stiga ordenat i se fassa quiscun any per semblant dia i festa.»

9 gener de 1914

EN LA DIPUTACIO DE BARCELONA S'APROVA L'ESTATUT DE LA MANCOMUNITAT DE CATALUNYA

No han passat encara deu anys i la gènesi de la Mancomunitat ens apareix ja amb caràcter històric: tal és la llei dels preliminars davant l'obra realitzada.

A l'empar del Reial Decret de 18 de desembre de 1913, provocat per acord de la Diputació de Barcelona i promogut per illustres patricis que desitjaven un organisme representant de la Unitat de Catalunya, i ratificat després pels organismes de la nostra terra, el 20, 21 i 22 de desembre del mateix any, nasqué, amb respecte dels partits distints i corresponent a un afany sentit pel poble, la Mancomunitat de Catalunya.

Migrada era la concessió governamental sota el punt de vista de l'autonomia, però l'Estatut preveia l'atorgació de més facultats i el trasllat d'altres serveis.

La font d'ingressos, el règim de la Mancomunitat i l'ingrés o separació de les Diputacions també es consignaven en l'Estatut.

De la magna Assemblea de les Diputacions sobresurtien dos noms: un d'accidental, el del governador civil de la «provincia» de Barcelona, En Rafel d'Andrade, que en representació del Govern presidí la constitució de la Mancomunitat; l'altre, el d'un apòstol d'una doctrina, del patrici que esdevingué primer President de la Mancomunitat de Catalunya, N'Enric Prat de la Riba, el record del qual perdura i l'esperit del qual alena encara, presidit pel seu bust, dins del Palau de la Generalitat.

En la jornada del 9 de gener de 1914 es marcà una gran fita en el renaixement polític de la nostra Catalunya. Consignem la data en aquest Dietari de vells records.

ESPIGOLAIRE

Generalitat

SESSIO

Avui, dimarts, a la tarda, tindrà reunió la Diputació de Barcelona.

CURSET

A l'Escola del Treball començarà el dia 15 del corrent un curset de «Càlcul d'assortiments. — Instal·lacions de Filatures», a càrrec del senyor En Manuel Massó i Llorens.

Aquestes classes, il·lustrades amb nombroses projeccions, tindran lloc tots els dilluns i dijous, de set a vuit del vespre.

Per la inscripció — que és gratuita — hom pot passar totes aquests dies per l'oficina de Secretaria de l'Escola, de dos quarts de set a vuit de la vetlla.

EL «BUTLLETI DEL MESTRES»

Ha sortit el núm. 23 del «Butlletí dels Mestres», el qual conté el següent sumari:

«El carro fora de camí — Pedagogia: A propòsit del llibre «L'Enseignement du Catéchisme en France», de J. Bricout, per Carles Cardó, pvre. — «Llibres catalans per a infants», per Artur Martorell. — Vida escolar: Pels estudis de Geografia i Geologia. «La paleografia quaternària», per Jaume Marcet i Riba. — Sobre un mètode de lectura, per Joan M. Borràs Jarque. — Llibres. — Revistes. — Notícies breus.»

Recomanem a les entitats i als particulars que tinguen a bé transmetre'ns articles o notes suplicades, la necessitat absoluta (sense la qual no ens és possible fer-ne el menor cas) d'avalar degudament els originals amb un segell o una firma r t r r r

Al Casal Nacionalista de la Barceloneta

AL MATI

Els actes del Casal Nacionalista de la Barceloneta celebrats amb motiu de la inauguració del nou local de l'entitat, constituïren un esdeveniment. A la barriada marítima no es recorda un acte que 'ant hagués commogut la gent.

A la plaça de Sant Miquel començà la diada amb una audició de sardanes a càrrec de la cobla «Barcino». El jovent ganteja amb delit la dansa catalana.

LA BANDERA

Seguidament, la cobla i la multitud es dirigiren al carrer de l'Alegria, davant del Casal.

La nova bandera catalana fou hissada al balcó. La gentada prorrompé en aclamacions, mentre la cobla tocava «Els Segadors», cant que de seguida fou chorejat.

EL BANQUET

Se celebrà un banquet íntim. Hi assistiren un centenar de comensals.

Ocupà la presidència el doctor Alomar, acompanyat dels senyors Cortada, Giró, Tejero, de la Lliga de Gràcia; tinent d'alcalde senyor Matons; Roget, de la Joventut Nacionalista del districte V, i altres.

L'àpat fou molt ben servit pel restaurant «Joanet».

Als postres arribà el diputat a Corts per Barcelona En Magí Morera i Galicia, essent rebut amb una ovació.

El doctor Alomar pronuncià breus paraules de celebració, anunciant que no hi hauria discursos.

El banquet acabà amb «Els Segadors».

Entre la concurrència hi havia les més significades persones de la barriada. Les senyores i senyoretes hi feren també acte de presència: hi veiérem les gentils senyoretes Cortada, que no manquen a cap dels actes del Casal.

LA CONFERENCIA

La sala d'actes, bellament enjoiada amb tapissos i banderes catalanes presentava un aspecte imponent.

Tres quarts abans de començar era ja impossible donar un pas pel saló.

XAMPANY D'HONOR

En arribar el senyor Cambó, fou aclamat ja al carrer.

Junt amb els parlamentaris i representacions fou obsequiat amb un xampany d'honor.

Es pronunciaren paraules de mútua satisfacció pel que significa la inauguració del nou i espléndid local en l'ordre de la força nacionalista al districte I.

COMENÇA L'ACTE

La presència de les personalitats a l'escenari és rebuda amb una ovació inenarrable.

El lloc principal l'ocupà el president de la Lliga Regionalista En Raimon d'Abadal.

L'acompanyen el president del Casal doctor Alomar i els senyors Duran i Ventosa, Ventosa i Calvell, marquès d'Olella, Plaja, Rahola i marquès de Camps.

Fer llista de les persones de representació no és possible per la gentada que hi havia. Notarem tan sols els senyors Puig i Alfonso, Garriga Massó, Degollada, Trias de Bes, Ferrer-Vidal, baró de Güell, Miracle, comte de la Vall de Canet, Grafié, Estapé, Nadal, Blanc, Agulló, Matons, Valls i Taberner, Blajot, Tusquets, Aunós, Nonell, Maynés, Vilaseva, etcètera.

La Joventut Nacionalista de la Lliga, amb el seu president senyor Puig de la Bellacasa i secretari senyor Vidal i Salvó, es pot dir que hi era en pes.

EL DOCTOR ALOMAR

Fet el silenci el doctor Alomar dóna l'acte per començat i explica que presidirà l'il·lustre patrici En Raimon d'Abadal, perquè representa l'organització cabdal del nacionalisme.

En nom dels patriotes de la Barceloneta es mostra joiós de poder oferir la presidència a tan distingit prohom.

LA MEMORIA

N'Agustí Granada llegeix una memòria explicativa dels antecedents de l'acte.

Després d'evocar els orígens de la Barceloneta, a conseqüència de la destrucció del barri de Ribera, feta per Felip V, pálesa els graus de catalanitat actuals, que es traslluen en l'expandiment del català en rètols pels carrers i en documents.

Detalla també en la memòria les vicissituds per les quals ha passat el nacionalisme a la Barceloneta i el seu creixement i expressa la satisfacció que tota l'organització de la Lliga estigui representada a l'acte.

Dóna la benvinguda als concurrents.

REPRESENTACIONS

Les entitats que feren constar la representació, eren:

Ateneu Democràtic Nacionalista de Terrassa, Ateneu Autonomista del districte V, Ateneu Autonomista de Sant Gervasi, Associació Nacionalista de Terrassa, Ateneu Autonomista del districte VI, Unió Regionalista de Mataró, Lliga Regionalista de Reus, Agrupació Nacionalista de la Segarra (Cervera), Casal Nacionalista de Manresa, Lliga Regionalista de Lleyda, Centre Autonomista d'Igualada, Casal Nacionalista d'Igualada, Lliga Regionalista de Sabadell, Lliga Nacionalista de Santa Colonia de Gramanet, Ateneu Obrer del districte II, Centre Instructiu Regionalista d'Argentona, Joventut Nacionalista de la Lliga, Lliga Regionalista de Barcelona, Ateneu Democràtic Regionalista del Poble Nou, Casal Nacionalista Sagrerenc, Centre Català de Vilanova i Geltrú, Ateneu Obrer Català de Sant Martí, Joventut Nacionalista de l'Ateneu Obrer Català de Sant Martí, Centre Català d'Horta i Santa Eulàlia, Centre Regionalista de Papiol, Centre Regionalista de Badalona i Joventut, de Les Corts.

TELEGRAMA D'EN RUFI PELAYO

Entre aplaudiments es dóna lectura del següent telegrama:

«Ya que no personalmente puedo asistir como fuera mi deseo a la inauguración del Casal de la Barceloneta mi espíritu ahí está. No hay acto que celebréis en pro del ideal de Cataluña en que mi alma no participe. Soy feliz pensando en un mañana próximo, que ya supondréis cual es y que no puedo decir aquí. Os saluda y también a Barcelona. — Rufino Pelayo, médico.»

EN RAIMON D'ABADAL

En nom de la Lliga Regionalista, En Raimon d'Abadal manifesta la satisfacció que sent en inaugurar el Casal. Significa un pas ferm dintre la història de la Lliga.

La barriada de la Barceloneta ha canviat — va dient l'Abadal — i l'acte que se celebra significa com han avançat entre el veïnat els ideals de la pàtria.

Que sigui l'enhorabona i que servei-xi d'exemple magnífic als ciutadans de Barcelona i de Catalunya.

Amb aquest acte comença la campanya electoral i perquè us ho uneixen us oferim les primícies. Feu vots perquè aquesta naixença contingui la llavor de l'arbre bíblic perquè pugui abraçar tot Catalunya.

Acaba l'Abadal repetint l'enhorabona i les gràcies.

Nova ovació en aixecar-se el «conferenciant» per a parlar.

En Cambó defineix les modalitats

Senyores i senyors:

Es per a mi una gran satisfacció i una gran honra el dirigir-vos la paraula. Jo sé tots els esforços que representa l'haver arribat a assolir aquest Casal per a estatjar l'Associació Catalanista de la Barceloneta. Jo en sé tot l'esforç. Sé que la tasca no és foc d'encenalls; sé que és tasca de molts anys, i sé que és tasca fecunda, perquè ha estat dolorosa, perquè ha costat un gran esforç.

Jo, en venir a vosaltres, abans que tot, us he de dir paraules no d'encoratjament, que no les necessiteu; de felicitació, i perquè l'exemple del que haveu fet fins ara serveixi d'alè i d'empenta pel que haveu de fer en l'esdevenidor.

I aprofito, per acord de la Comissió d'Acció Política de la Lliga Regionalista, l'acte de la inauguració d'aquest casal, d'aquest estatge, per a tenir amb vosaltres, amb tots els catalanistes, especialment els que són seguidors de la doctrina i de la disciplina de la Lliga Regionalista, un moment d'expansió, un moment de comunicació, que els instants actuals, que el que passa en la consciència de l'ànima catalana, requereixen, i fan necessària, aquesta comunicació, aquest moment en que pensem tots en veu alta, perquè vegem si entre tots hi ha aquella comunió d'esperit i aquella unitat d'esforç que ha estat sempre la nostra característica.

LES MODALITATS CARACTERISTIQUES DE LA LLIGA REGIONALISTA

Els homes de la Lliga Regionalista, els homes d'aquest conjunt de forces que durant 25 anys, sense una sola interrupció, han lluitat pel triomf dels ideals de Catalunya, ens vàrem atribuir des del primer moment una tasca fondament difícil i desagradable; vàrem aixecar des del començament la bandera que no hem deixat de tremolar mai i que tremolem avui amb el mateix convenciment del primer dia, d'anar a la realització més completa dels ideals de Catalunya, de la major llibertat, com a camí de la major grandesa per a Catalunya, amb dues modalitats característiques: una, per les vies de concòrdia i harmonia, i altra pel camí de l'evolució, pel camí del treball constant, de cada dia, pel propi esforç, no refiantnos per res d'esdeveniments extraordinaris que ens donessin la feina feta. Nosaltres, en vincular la nostra acció en una direcció de concòrdia i en un mètode evolutiu, sabíem feia la dificultat del paper que ens atribuíem; sabíem que aquestes són dues coses, per la seva naturalesa impopulars, no sols a Catalunya, sinó impopulars en qualsevol poble meridional, en qualsevol país llatí. Els llatins, i tots els meridionals, som més aviat gent de la flamarada. El predicar solucions de concòrdia i mètodes evolutius, és fecund, és de resultats positius, però no és una de les coses que despertin de primer antuvi grans entusiasmes.

La sola existència d'un plet nacionalista vol dir que hi ha una personalitat, una col·lectivitat nacional, que té drets, que té prerrogatives detentades per una altra personalitat nacional; de manera que hi ha un estat de greuge sentimental, i amb un temperament, amb una sentimentalitat llatina i meridional, com en definitiva és la nostra, quan hi ha un greuge sentimental, el nostre temperament ens porta correntment a l'afirmació sincera de solucions de «tot o res», de violència, de «si no de bon grat, per força», de «ho volem tot, perquè tot ens pertany». I això no és propi sols dels catalans; és propi, com he dit abans, de tots els meridionals, especialment tots els llatins.

A Catalunya, la política del «tot o res», històricament ens ha portat a grans desgràcies, a immenses desgràcies. La representació més característica d'aquesta política, el dissortat comte d'Urgell, va portar una de les més grans caigudes de la nacionalitat catalana.

Els castellans, per la política del «tot o res» han perdut l'imperi immens que les circumstàncies portaren a les mans llurs; pel «tot o res» van perdre Itàlia, pel «tot o res» van perdre Flandes, pel «tot o res» van perdre, per no voler donar l'autonomia, totes les colònies d'Amèrica, pel «tot o res» ha quedat reduïda l'Espanya d'hegemonia castellana al que és ara.

Els francesos, que són llàtins i meridionals, com nosaltres, per la política del «tot o res», en aquests moments, corren el perill de perdre en la pau tots els resultats de la victòria. (Molt bé; aplaudiments.)

I si el nostre temperament, quan hi ha un plet sentimental ens porta a solucions de violència, a solucions extremes, el mateix passa amb el mètode evolutiu que caracteritza la nostra actuació. El nostre temperament s'avé amb molta més facilitat a esperar la realització dels ideals per un esdeveniment extraordinari, una revolució o un cataclisme. Això és el mateix que esperar-ho tot de la rifa, en lloc d'esperar-ho del treball de cada dia, que és pesat, que és lent, que és molest. El que hem predicat durant 25 anys al poble de Catalunya, el que no hem deixat de predicar mai i el que seguirem predicant, és que l'assoliment de la llibertat del nostre poble ha d'ésser el fruit de l'esforç continuat, d'un dia i un altre dia, d'un any i un altre any, de tots els catalans: no us invitem a pendre un bitllet, un dècim o una participació d'una rifa; us invitem a aconseguir la llibertat de la pàtria per l'esforç i el treball perseverant. (Grans aplaudiments.)

He predicat sempre, no tinc el remordiment d'haver predicat mai el contrari — i potser he estat pesat de tantes vegades com ho he repetit — que jo m'estimo més que Catalunya tingui més mereixements que llibertats i drets, que no pas que tingui moltes llibertats i molts drets i pocs mereixements; més m'estimo que els graus de catalanització i de patriotisme dels catalans excedeixin els graus de llibertat que tinguem, per insignificants i minsos que aquests siguin, que no passi, al contrari, que fossin més els drets i les llibertats que els mereixements; perquè en els pobles, com en els individus, les facultats, els drets, vénen darrera dels mereixements, d'una manera fatal: es poden retrassar, però no arriben a perjudicar-se mai; mentre que el tenir llibertats, drets i facultats, sense una consciència prou il·lustrada per a saber-los discernir, sense una voluntat prou desenrotllada per a saber-los administrar, pot significar la pèrdua d'aquests drets vinguts amb precipitació sense la deguda preparació. (Aplaudiments.)

Per això he predicat sempre el sistema evolutiu i d'aquest mètode evolutiu no ens n'apartarem mai. Podrà Catalunya abandonar-nos a nosaltres; però nosaltres del camí que la nostra consciència des de la nostra adolescència ens ha dit que havíem de portar a Catalunya, d'aquest camí no ens n'apartarem mai. (Molt bé.)

ELS DOS EXTREMISMES

Jo reconec, senyors, que aquesta posició nostra és una posició incòmoda, perquè és una posició que porta i ha de portar sempre, fatalment, al descontent dels extremistes d'aquí i dels extremistes d'allí, de Madrid; que els extremistes d'aquí, els impacients d'aquí, aquells en els quals el sentiment pot més que la reflexió, com a bons llatins, ens han de trobar lents, sense tenir en compte que nosaltres representem, dins de la política catalana, l'única nota de persistència. Fa 25 anys que actuem i avui seguim actuant com des del primer moment. Gireu els ulls enrera i mireu el que en resta de totes les actuacions extremistes que en aquest període han intentat entrabancar nos: totes moriren en la major ineficàcia. L'única afirmació constant d'amor a Catalunya, de treball per l'autonomia de Catalunya, sense una sola interrupció, és la nostra. (Aplaudiments.)

I davant del que passa a Madrid podem dir el mateix. Aquí alguns ens ataquen de tebis. A Madrid tenim la honra de merèixer els màxims atacs dels que són els més il·lustrats enemics de Catalunya; els homes intel·ligents, d'entre els enemics de Catalunya, no censuren, no ataquen, no injurien als extremistes; a qui ataquen, a qui injurien, a qui vilipendien, és a nosaltres. Aquests atacs són la més noble de les nostres executòries. (Llargs aplaudiments.)

Doncs, bé; en aquesta posició central, perquè representa l'equilibri, en els moments actuals, de fonda crisi, de grans sotracs, de grans commocions de la consciència catalana i de preocupació de la consciència dels altres davant de les orientacions que bona part de l'opinió catalana està prenent, crec que tenim el deure, i ens han de reconèixer el dret, de dir paraules de serenitat als extremistes d'aquí i als extremistes d'allà; i això és el que vaig a fer aquesta tarda davant vostre.

EL FRACAS DEFINITIU DE LA POLITICA ASSIMILISTA

Als d'allí, als que representen el manteniment del «statu quo» d'un Estat que no reconeix la plenitud dels drets de la personalitat catalana, a aquests, jo els he de dir que no es facin més il·lusions: la política assimilista ha fracassat definitivament a Espanya. Catalunya no ha estat fins ara assimilada; Catalunya no serà mai assimilada. (Molt bé; aplaudiments.)

Hi haurà pocs homes que tinguin un respecte tan gran com tinc jo per les virtuts del poble castellà. Castella ha fet Espanya. Hi hagué un moment en què nosaltres, els catalans, érem més forts que Castella; no obstant, Castella, a l'ajuntar-se els pobles peninsulars, va saber, amb son esperit, informar una Espanya. Per què? Perquè tenia un major grau de patriotisme que nosaltres, un major grau d'heroisme que nosaltres, un major grau d'ambició nacional que nosaltres. Jo crec, senyors, que per a una col·lectivitat, per a una pàtria, les grans ambicions són coses respectables i honorables. Jo saludo i respecto aquesta ànima castellana, que no solament volia fondre a tots els pobles de la península en un ideal que fos el seu, en una política que fos la seva, sinó que volia estendre-la per tot el món. Tant de bò poguéssim un dia tenir un somni semblant per a Catalunya!

La política assimilista encarna un noble i gran ideal: és fórmula de super-patriotisme. Però els ideals més nobles, quan pugnen contra la realitat, poden transformar-se en un absurd: una gesta heroica, quan no està acompanyada dels mitjans per a portar-la a terme, pot ésser l'acte vulgar i estúpid d'un suïcidi.

Jo dic als homes representatius de l'ànima castellana, que és hora de què reconeguin que l'ideal d'assimilisme castellà ha fracassat i que cal renunciar-hi.

A tots els pobles, als que no es volgué donar-los uns graus de llibertat, se'ls hagué de reconèixer la independència completa. Els lligams que no es volgueren afluixar, s'han hagut de rompre, i els somnis d'imperi universal, han quedat reduïts, aquí, en la realitat, a una Espanya que no té, ni tan sols, els límits de la península ibèrica que li ha traçat la Geografia i dintre els límits reduïts d'avui hi coven ferments de desintegració com el que existeix i és avui una realitat a Catalunya. (Molt bé. Aplaudiments.)

I jo dic a tots, no sols als polítics dirigents d'Espanya; jo dic als homes representatius de l'ànima castellana, de l'heroica i admirable ànima castellana; jo els dic, que mirin la realitat cara a cara i que es convencin de què el que no es pogué realitzar ni assolir en els moments de les majors grandeses, dels més grans brills, en el moment de la major arma assimilista, que era la monarquia absoluta — que era un Rei que ho representava tot i concentrava tot—que no es facin la il·lusió de realitzar-ho avui, en moments de decadència, de pobresa, en el moment d'orientacions democràtiques, que no són instruments adequats per a servir aquests ideals assimilistes. Qui somnia en poder realitzar a Catalunya el que la gran Anglaterra no ha pogut realitzar a Irlanda, el que la poderosa Alemanya d'abans de la guerra no pogué realitzar a Alsàcia ni a la província de Posen?

La política assimilista amb Catalunya, tant la suau com la violenta, ja no és avui expressió respectable d'un super-patriotisme, és la inconsciència completa d'uns homes que no tinguin ulls o que no sàpiguen apropar-los per a mirar cara a cara la realitat. Voler encara avui fer de tota Espanya una Castella gran, és condemnar a què Espanya es redueixi als límits de la vella Castella.

LA CONSCIENCIA NACIONAL DE CATALUNYA

Catalunya té avui una personalitat més assumada i més viva, i una consciència d'aquesta personalitat molt més desperta de la que tenia fa segles, de la que tenia en els temps dels Austries, quan gairebé gaudia d'una completa independència. La consciència de la personalitat catalana i la voluntat d'ésser que té el poble català, és avui immensament superior a la que ho havia estat ara fa tres segles a Catalunya. (Molt bé.)

I davant d'això, senyors, el voler desconèixer-ho, el voler suprimir-ho, és el més gran dels errors, que pot portar al més gran dels cataclismes. Tot acte per a ofegar, per a limitar, per a ferir una manifestació peculiar, diferencial, de la nostra personalitat catalana, no la suprimeix; la irrita, l'emmetzina, l'excita, i fa que realitats que ben conreades, podrien ésser fecundíssimes, es transformin en elements de pugna, de disgregació, d'entrebancs, que ens fem els uns als altres.

EL DILEMA DE L'«A B C»

Un diari de Madrid, «A B C», publica aquests dies uns articles que són simptomàtics. Jo he de dir que no crec que els articles d'«A B C», seguin l'exposició d'un estat de consciència molt general. Hi ha un fet que ho demostra: el que a Madrid mateix els articles d'«A B C» han tingut un ambient escassíssim. Però jo us dic que si el dilema que planteja «A B C», fos el dilema que es plantegés a Catalunya; si Catalunya tingués de triar entre la submissió abjecta i la separació, que no en tinguin cap dubte de què la immensíssima majoria dels catalans optariem per la separació, abans que per la submissió. (Molt bé. Grans aplaudiments.)

EL SEPARATISME CENTRALISTA

Diguem, doncs, als d'allí, que no plantegin el problema en un terreny en el que no té solució, en el que no té la solució que ha de tenir, igualment convenient a uns que a altres.

Fa pocs dies que jo era a Madrid. Hi anava com a delegat de la Junta de l'Exposició de Barcelona per a gestionar l'assistència dels industrials madrilenys a l'Exposició del Moble que celebrarem a la primavera. L'Associació dels industrials madrilenys, ens donà un dinar, i allí, a Madrid, ens trobàrem sorpresos amb què la carta del dinar estava redactada una plana en castellà i l'altra en català. (Espectació.) I jo us dic, senyors, que aquests industrials del ram de la Fusta, demostraven, amb això, un patriotisme, molt més il·lustrat que aquell de què ha donat proves la Reial Acadèmia de la Llengua, en acordar que, en les futures edicions del Diccionari, no es digui aquest, com s'ha dit fins ara, «de la Lengua Castellana», sinó «de la Lengua Española», amb la qual cosa ha semblat que volien excloure la llengua catalana del cercle de les llengües espanyoles, realitzant, mentalment, una acció separatista. (Molt bé.)

EL PROBLEMA DE L'ARANZEL

I jo els dic també, des d'aquí, als d'allí, als meus amics d'allí — que jo n'hi tinc molts d'amics allí i me'ls estimo molt — jo els dic, que procurin que, en parlar del problema de Catalunya, no es retreguin els Aranzels; que no es basi la unitat espanyola en una barata immunda de productes per ideals, de llengua i de sentiments, per teles, gèneres de punt (aplaudiments); que això fora una perfecta abjecció per uns i per altres, perquè en desmereix el patriotisme i la unitat del país, i ningú que s'estimi, voldrà confondre eela unitat, la unió, amb l'abjecció d'uns i altres.

Problema d'aranzels. S'ha dit que Catalunya, en la unitat econòmica espanyola, hi obté un guany, amb perjudici de les altres terres espanyoles. Jo us dic a vosaltres, i proclamo davant tothom — i crec que he estudiat aquest problema, — que es aquesta la major de les falsetats. A Espanya, el fet de la unitat econòmica, ha creat tota una estructuració interior de l'economia espanyola adaptada a aquesta realitat secular: els catalans, ultra teixir per nosaltres, hem anat teixint per tots els altres espanyols que volien comprar teixits a Catalunya; com els castellans han anat extenent les seves produccions cerealistes, no sols pel seu consum, sinó per l'importantíssim consum de Catalunya; com hi ha regions ramaderes, que han anat augmentant la seva producció, tenint en compte, i estimulats, per les comandes considerables del primer mercat consumidor de carns, que és Barcelona. I hem creat una unitat econòmica, en la qual tots, per un igual, som beneficiats perquè hem creat una estructura harmònica. Ah, senyors! Si vingués la liquidació d'aquesta unitat, en patiríem tots. Jo proclamo que en patiria fortament Catalunya, però jo us dic que l'economia catalana, precisament per la seva complexitat, perquè el que exporta Catalunya a la resta d'Espanya, són productes de manufactura, en els quals l'enginy de l'home és capaç d'anar a reduccions considerables en el cost de producció, podria, a costa d'un gran esforç adoptar-se a la separació; però jo us dic que les regions cerealistes i ramaderes d'Espanya, no podrian salvar-ne el contra-cop perquè no hi pot res l'enginy de l'home contra les condicions de la terra i aquests condemnen a la producció cerealista i ramadera d'Espanya a produir a preus de tal carestia que els seus productes no podrien ser exportats a cap país i enlloc podrien trobar un substitut al formidable mercat consumidor que els hi és Catalunya. De manera que jo dic als que s'oposen a l'afirmació d'una personalitat catalana, que no parlin del plet d'Aranzels, que no en parlin, pri. mer, perquè no tenen raó, després, perquè, en parlar-ne, demostren un desconeixement complet de la psicologia cata, materialista que ells creuen sense veure que un dels matiços de Catalunya, que l'hem tingut en la nostra història, és el d'ésser un poble excessivament idealista i romàntic, un poble de caps-calents, que a Catalunya moltes vegades ens ho hem jugat tot per coses que no ens anaven ni ens venien, que de Catalunya han sorgit els majors d'aventures, que a Catalunya si hi tenim les lluites socials, no és perquè són lluites d'interessos: el 70 per 100 dels conflictes socials a Catalunya, no ho són per problemes d'interessos, sinó per problemes d'amor propi i de dignitat, d'engrunyiment entre uns i altres; de manera, que en plantejar a Catalunya el plet de la renúncia de la nostra idealitat a base d'una qüestió d'interessos, fóra un camí absolutament equivocat de resultats contraproduents.

I aquesta és l arealitat que jo presento a tots els espanyols sincers i patriotes; l'assimilació, en què un dia podia somniar-se i era respectable, que s'hi somnii avui és impossible; no pot basar-se la unitat espanyola en un mercadeig immund de canvi de productes per ideals, davant de l'evidència que la unitat econòmica no s'ha fet en benefici de Catalunya, sinó de tot Espanya. Als dirigents d ela política espanyola no els queden oberts sinó dos camins: el camí de la destrucció del fet de la personalitat catalana, o el camí d'estructurar la unió espanyola, tenint en compte l'existència d'aquesta personalitat diferencial i acceptant-ne totes les conseqüències.

Per a destruir la personalitat catalana, que no es facin illusions; ja saben, ja es deuen haver informat que no serveix la creació d'una policia indígena, com s'ha intentat a Catalunya, que no serveix el fomentar discòrdies per a pertorbar la pau social a casa nostra, ni l'estimular vanitats. Tot això ha fracassat. Això sols ha servit per a engrunyir la consciència del nostre poble; tot això sols ha servit per a enverinar la consciència dels catalans.

ELS CAMINS A SEGUIR DAVANT EL FET CATALA

trucció de la personalitat catalana, si se senten prou forts per a això, o la intelligència. I el pensar en la destrucció, en els moments actuals, tinc la seguretat que cap home de serè judici ho patrocinarà, no ho pensarà dos minuts, perquè si ho pensés dos minuts hauria demostrat per aquest sol fet la seva incapacitat per a regir els destins d'un poble.

No hi ha més camí, senyors, i a ell s'arribarà forçosament, si no es vol anar al desastre, que el camí d'arribar a una intelligència; i per arribar a una intelligència no necessiten ni tan sols mirar el que han fet fora, recordar els desastres que han ocasionat en la història d'Espanya, en casos consemblants, per no seguir aquest camí. No cal sinó mirar la

as característiques de la Lliga

realitat. I què ens diu la realitat a Espanya?

LES REALITATS PENINSULARS

Hi ha una realitat geogràfica que ens diu que hauríem d'estar tots units; perquè la geografia, que és una de les realitats més fortes que existeixen, ens diu i ens aconsella que hem d'estar units. I hi ha una altra realitat, que és la de l'existència de personalitats diverses que han subsistit a través dels segles i a través de totes les accions imaginables per a destruir-les, i aquesta realitat ens diu que és de conveniència per a tots que formem un sol Estat, però que aquest sol Estat sigui un Estat compost, un Estat complex, un Estat federatiu, que respecti l'expansió lliure de les distintes personalitats que l'integren. (Molt bé.)

I jo, senyors, quan parlo d'Estat compost, no tinc el concepte de què aquest Estat, Espanya, tant de bo que fos Ibèria! sigui una cosa freda, sigui com un Consell d'Administració, una cosa morta, a la qual no aportem una sentimentalitat; no. S'ha dit moltes vegades que com no hi ha més que una pàtria, no es pot sentir més que una forma de patriotisme. Jo crec que les afirmacions absolutes són gairebé sempre inexactes. En els sentiments, com en tot, la realitat ens diu que no hi ha línies divisòries infranquejables, sinó que hi ha una sèrie de gradacions. Jo sento intensament, com el que més fortament pugui sentir-lo, el patriotisme català; però jo sento, amb vivíssima intensitat, la solidaritat llatina, i quan pateix alguna desgràcia el món llatí, sento com un dolor, com si alguna cosa meva es destruís. I jo us dic, que un sentiment de patriotisme hispànic o de patriotisme ibèric, no sols no és cosa incompatible, sinó que pot agermanar-se admirablement amb el més fervorós patriotisme català. El dia que totes les personalitats nacionals que hi ha a Espanya, que hi ha a Ibèria tinguin reconeguts llurs drets i pugui realitzar aquest Estat compost ideals que cada un d'ells separadament no poden realitzar, en la realització d'aquests ideals comuns neix, sorgeix una forma esplendorosa de patriotisme, que no és una cosa cerebral, sinó que és una cosa sortida de l'ànima, tan intensa com pot ser-ho el fervor del nostre ideal patriòtic. (Aplaudiments.)

ELS AVENTATGES DE LA SOLUCIO HARMONICA

Jo, senyors, per part dels que representen l'altra banda, podríem dir, en aquest plet, no hi veig sinó aventatges en la solució harmònica del plet de Catalunya, d'anar al reconeixement de la personalitat i renunciar per sempre a tota molèstia, a tota coacció, a tota ferida a allò que pugui implicar un desenrotllament propi de la nostra personalitat diferencial. Jo no hi veig sinó aventatges, en la solució harmònica del plet català i hi veig l'únic mitjà possible de què Espanya pugui extendre les seves fronteres polítiques al que la geografia li marca, a què formi un Estat tota la península ibèrica, en què tots junts els pobles ibèrics formin una gran personalitat dins del món llatí i dins d'aquest món llatí puguin realitzar junts els grans ideals que cap d'ells pot realitzar separat.

Avui el món marxa pel camí de respectar totes les personalitats, però avui el món va també pel camí de les grans concentracions, dels que tenen ideals i interessos comuns a servir. Els grans ideals i els grans interessos en una unitat de tots els pobles peninsulars poden subsistir; no sols no són incompatibles, sinó que s'agermanen perfectament en el respecte a totes les personalitats que dins d'Espanya existeixen i que en el moment de ser respectades crearien una unitat moral més sòlida, molt més forta, molt més fecunda que l'actual i en la qual els elements dirigents no es trobarien pertorbats en la realització d'aquests grans ideals conjunts per plets interiors i qüestions d'engrunyiment, que afebleixen l'acció d'Espanya a l'exterior i entrebanquen l'acció dels governants.

I dites, senyors, aquestes paraules de franquesa, de lleialtat, d'afecte, als d'allà, permeteu-me que digui algunes paraules als radicals d'aquí.

L'ACTUACIO D'ACCIO CATALANA

Avui, amb gran brillantesa, i amb gran noblesa, ve actuant un nucli, que bé se li pot dir selecte, propugnant per solucions radicals, radicalíssimes, del plet català; propugnant, per què no parlar clar? per una solució separatista. Jo tinc de reconèixer, senyors, que l'actuació dels homes d'Acció Catalana, no té cap semblança amb actuacions que tingueren homes, que, havent conviscut algun temps amb nosaltres, es separaren després. Les disgregacions que abans d'aquesta darrera havia tingut la Lliga Regionalista, no representaven sinó un engrunyiment personal, una molèstia, un odi a una persona, una mala passió. Per això neixien mortes, perquè no eren sinó un «anti», una oposició. Jo he de reconèixer que l'actuació que vénen desenrotllant els homes d'Acció Catalana, salvant les exageracions explicables per afirmar una diferenciació d'aquells amb els quals s'ha conviscut molt temps, es desenrotlla en uns termes de lleialtat i noblesa que demostren que no s'ha arribat a una pugna per questions personals, sinó per un estat d'esperit disconforme amb l'estat del nostre esperit. Jo els he de retre aquest homenatge, que en definitiva ens honora a nosaltres, perquè són gent que han començat la seva acció, gairebé tots, amb nosaltres i al costat nostre han après aquestes nosmes de respecte i de lleialtat de què avui donen bona mostra.

Però, després d'aquesta declaració, he de dir que, al meu entendre, s'equivoquen i s'enganyen ells mateixos quan volen vestir amb aparicions científiques la seva concepció, quan volen expressar-la com a filla d'un convenciment reflexiu. No. Jo estic ben convençut de què és un estat d'esperit més que una convicció reflexiva; les seves concepcions més que una estructuració cerebral, ideològica, són fruit d'un estat de sentiment. Senten un pessimisme, senten un cansament, senten un descoratjament, i això els porta a una desesperació. D'això ens n'hauríem de doldre potser nosaltres, perquè si algú té motius per a sentir cansament, som nosaltres, que portem el pes de la feina fa 25 anys; però nosaltres no ens en sentim, encara, de cansats.

Afirmen els d'Acció Catalana — i aquest és un dels arguments, potser el més fort, jo crec que el determinant del seu estat d'esperit — el fracàs de l'acció evolutiva, de la tendència harmònica, per a anar a la solució del plet català. I d'aquesta convicció del fracàs de la nostra actuació n'ha nascut primer la seva existència i després tota la seva campanya, tota la força de la seva actuació.

Parlem-ne, senyors, de la nostra actuació, i de si la nostra actuació ha estat un fracàs.

L'ACTUACIO DE LA LLIGA REGIONALISTA NO HA FRACASSAT

Els homes d'Acció Catalana són tots, o quasi tots ells, joves, en edat o en catalanisme. Per tant, no han advertit ben bé, o no recorden, com ho recorda els que us parla i recorden molts dels que m'escolten, quin era l'estat de consciència a Catalunya abans de què els homes de la Lliga Regionalista emprenguéssim aquesta actuació, que es titlla avui de fracassada. D'això no arriba a fer trenta anys, i a Catalunya aleshores, sense un estat d'opressió externa que el produís, hi havia un esmortuïment quasi total de la consciència catalana. Els catalanistes érem una minoria insignificant a Catalunya; érem un petit nucli, un petit cenacle a Barcelona; a fora, era un home a cada comarca, que el coneixíem tots, que era, generalment, l'il·luminat de cada comarca; un home de mal gènit, que no congeniava amb ningú, i que es deia catalanista, perquè érem els menys. I jo, que no sóc vell, per fortuna, me'n recordo de lo fàcil que era reunir-nos tots els catalanistes, els pocs que érem, i la, no escassa, nul·la influència que exercíem a Catalunya. En totes les corporacions populars de Barcelona i de poblacions d'alguna importància de Catalunya, en totes, es parlava en castellà, i ningú els ho manava. Tota la nostra vida científica, la nostra vida acadèmica, s'exposava en castellà. Jo no sóc vell i ja era un home la primera vegada que es parlà en català a l'Ateneu Barcelonès, i a l'Econòmica d'Amics del País, i a l'Acadèmia de Jurisprudència, en mig d'un escàndol formidable. Jo recordo l'escàndol que es va produir quan En Bertran i Musitu, al qui algú ha volgut presentar ¡avui! com poc fervorós per la llengua catalana, quan ell va introduir per primera vegada la llengua catalana a la Diputació de Barcelona: ¡que fa vint anys, només vint anys que es va tornar a parlar en català sota les voltes del Palau de la Generalitat de atalunya! I fórem nosaltres els qui, vint anys enrera, introduírem l'ús del català en les sessions de l'Ajuntament de Barcelona. I hem estat nosaltres, els homes de la nostra generació, els que hem aconseguit què la consciència d'una personalitat catalana, passés, del clos d'un senacle, a la massa del poble de Catalunya.

I això, senyors, és tasca que l'hem realitzada nosaltres per la nostra política, per la nostra acció, en un quart de segle, passant, d'un estat d'esmortuïment quasi total de la consciència catalana, a un estat de saturació patriòtica que jo afirmo que feia 300 anys que els catalans no sentien l'amor a la seva terra i el culte per la seva personalitat i a les seves manifestacions com el senten avui, després de 25 anys de la nostra actuació. (Molt bé. Aplaudiments.)

I jo us dic, senyors, que jo m'estimo cent voltes més aquest revifament de la consciència catalana, que cent lleis d'autonomia; m'estimo més una Catalunya sense cap llibertat, parlant en català i sentint en català, que això li portarà la llibertat, que una Catalunya amb els majors atributs de sobirania política, però tenint esmortuïda la seva consciència nacional. (Grans aplaudiments.)

Jo me'n recordo quan sortiem del clos de la Lliga de Catalunya, a la Rambla de les Flors, durant la guerra de Cuba. En sortir d'allí escalfats del patriotisme catalanista, ens sentiem al carrer com a estrangers, com si no ens trobéssim a la nostra casa, perquè no hi havia ningú que compartís les nostres aspiracions. I nosaltres les hem infiltrades a totes les classes socials de Catalunya.

I no ha estat cosa fàcil aquesta obra de recobrament patriòtic de la consciència catalana. Ha requerit un esforç constant i una acció complexa i fadigosíssima. Si ens hagués limitat a propagar els nostres ideals, no hauríem penetrat la consciència dels nostres conciutadans. Fou precís que la defensa dels interessos de totes les classes de Catalunya, fos el vehicle per a la penetració dels nostres ideals. I no hi hagué interès català o de catalans, que no trobés en nosaltres la més eficaç defensa. I no hi hagué tribuna que no aprofitéssim per a l'espandiment de les nostres doctrines. I a les corporacions econòmiques i culturals hi aportàrem el nostre esperit. I als ajuntaments i a les Diputacions i a la Mancomunitat després, hem fet que, al costat de l'acció administrativa, s'hi exercís una fonda acció de revifament de la consciència catalana.

LES ELECCIONS I LES ESCOLES

En un discurs, un dels homes més illustres d'Acció Catalana, En Rovira i Virgili, va pronunciar una frase, que si En Rovira i Virgili, com quasi tots els seus companys hagués estat de procedència nostra, si hagués conviscut amb els homes de la Lliga, jo li censuraria, i amb la major vivesa. No ho faig, perquè jo reconec que En Rovira no té la nostra tradició, no ha conviscut amb nosaltres, és un dels pocs homes que ha sobreviscut d'aquella Esquerra Catalana nascuda tan brillantment i morta tan tristament. Deia En Rovira i Virgili que si els 10 milions que la Lliga — afirmava ell — havia gastat en eleccions, els hagués esmerçat en crear escoles catalanes, altre fóra l'estat de consciència nacional a Catalunya. Jo sento molt que un home tan illustre com En Rovira hagi recollit aquesta vulgar acusació sobre les suposades despeses electorals de la Lliga. Però jo vull suposar que fos gastat du milions d pests n cam-; veritat que a la Lliga haguéssim gastat deu milions de pessetes en campanya electoral. Jo us afirmo que ni amb deu milions, ni amb 100, ni amb molts centenars de milions de pessetes esmerçades en escoles a Catalunya, en acció cultural privada, s'hagués fet, per la difusió de la cultura catalana i per la penetració en la consciència catalana, l'acció admirable, en bona part regida per homes d'Acció Catalana, que ve realitzant l'Ajuntament de Barcelona, que ve realitzant la Mancomunitat, que vénen realitzant les Corporacions populars els municipis principals de tot Catalunya. Gràcies a què? Gràcies a la nostra campanya electoral, a l'haver aconseguit la majoria o representació predominant en aquestes corporacions, a haver-hi portat el nostre esperit de catalanitat, a haver fet que dels cabals que paguen els contribuents de Catalunya en vagi una part principalíssima a cultura catalana. (Aplaudiments.)

LA INTERVENCIO A MADRID

No. No pot parlar ningú de fracàs de la nostra acció dins de Catalunya. Dins de Catalunya, l'exit de la nostra acció, ha superat la més folla de les nostres esperances. Se'ns pot dir, però, i a Madrid? Vosaltres haveu anat a Madrid. I què haveu aconseguit anant a Madrid? Ah! Els que haveu conviscut anys amb nosaltres, no teniu dret a dir-ho, perquè això, ho sabeu tots vosaltres, a Madrid no hi hem anat únicament per a demanar lleis que ens donin majors facultats, hi hem anat per tenir una força que fos respectada, per permetre que l'acció que aquí dins es realitza no sofreixi entrebancs ni persecucions. Creu algú que l'acció de la Mancomunitat, la de l'Ajuntament de Barcelona, que tota l'acció de catalanitat que s'està realitzant a Catalunya, sense les minories aleries al Congrés i al Senat, essent una força, en haveent de buscar el nostre concurs com amics i essent temible la nostra oposició com adversaris, l'acció, aquí a Catalunya, hauria estat tan planera? No se n'adonen molts dels d'Acció Catalana que si ells han tingut planera la seva tasca cultural a Catalunya, és perquè nosaltres allí, formant la primera línia de trinxeres, evitàvem les escomeses que haurien vingut contra Catalunya?

Jo reconec, senyors, que en els anys que portem d'actuació a Madrid, com a concessions, n'hem obtingut molt poques: és una realitat. Jo no sé, senyors, us ho dic amb tota franquesa, si això ha estat un bé o un mal. Jo sóc partidari del menjar poc i pair bé, molt més que de tenir les grans indigestions. (Rialles.) Crec que si en alguns moments ens hagnessin abocat pel broc gros les concessions autonòmiques, i, amb elles, les responsabilitats de la direcció de la vida interna de Catalunya, haurien causat a Catalunya i al nostre ideal el major dels danys que podien causar-li. Per a mi, llibertat merescuda, detentada, és lletra a termini fix; ara, lletra cobrada i administrada malament, aquesta sí que és fortuna perduda per sempre.

L'ACTUACIO ENTREBANCADORA DELS RADICALISMES

Però, parlem d'algun d'aquests fracassos. L'any 1907, com a fruit d'aquella campanya esplendorosa de Solidaritat Catalana, aconseguírem nosaltres que el govern del senyor Maura presentés un projecte de règim local, en el qual aconseguírem nosaltres que, ultra una ampla autonomia municipal, que més que pel que tenia d'autonomia, pel que estructurava el govern dels grans municipis, era una esplendorosa promesa, contenia la Mancomunitat, amb les Delegacions, en 1907. Per què en 1907 no s'aprovà una llei que ens donava llavors moltíssim més del que per decret obtinguérem l'any 12 i que és amb el que ens hem hagut d'acontentar fins ara? Per què no s'obtingué això l'any 7? Fou per la resistència dels senyors de Madrid? No; proclamem la veritat: fou per l'oposició dels elements extremistes de Catalunya. Al projecte d'Administració local li barraren el pas, primer, les esquerres catalanes. Quan Catalunya estava unida, no hi havia un liberal a Madrid, no hi havia ningú que s'atrevís a aixecar el dit ni a demanar la paraula contra el que pogués aparèixer com una aspiració nostra. Fou darrera dels que es deien radicals a Catalunya, que En Moret i els seus homes feren fracassar el projecte d'Administració local, no per altra cosa, sinó perquè atorgava concessions importantíssimes a Catalunya.

Què ha passat després? Aquells homes que, per ser poc radicals, feren fracassar el projecte, on estan avui? Uns, honradament, retirats en llurs cases, confessant llurs errors, i altres dins del partit d'En Romanones, d'En García Prito, d'En Datto o de la Unió Monàrquica. I eren els que trobàvem poc radical i poc catalanista aquell projecte! (Molt bé.)

L'any 1919, quan moments favorabilíssims acompanyaven la nostra campanya per la concessió de l'autonomia, vàrem aconseguir que es creés aquella Comissió extra-parlamentària que, sense nosaltres, sense la major intensitat d'autonomia que poguéssim recaptar nosaltres, ens atorgava concessions que seria una deslleialtat no reconèixer importantíssimes. Per què va fracassar? Per l'actuació dels extremistes, davant dels quals, per compliment d'un pacte de lleialtat, ens vam inclinar nosaltres.

De manera, senyors, que en dos moments excepcionalment favorables, la política de concessions parcials ha fracassat. Per què? Perquè l'han feta fracassar els extremistes. I jo us dic, senyors, que és just que se'ns dirigeixin censures per allò en què les mereixem. Jo començo per declarar que si en la intensificació del sentiment català hem aconseguit molt més del que era d'esperar, quant a la materialitat de reformes llegislatives, la collita, el balanç, és molt petit. Però que no se'ns culpi a nosaltres, que no es posin a compte nostre els fracassos en nom d'un radicalisme que és el que els ha produït. (Molt bé.)

Ah! senyors; jo us dic que si l'any 1919 haguéssim nosaltres acceptat, procurant ampliar-les, les concessions que ens brindava la ponència extraparlamentària, avui tots nosaltres i tots els homes d'Acció Catalana i els patriotes més fervorosos i els més extremistes de Catalunya, estaríem tots ocupats en organitzar i administrar els graus d'autonomia que hi havia en aquell projecte i no podríem pensar en altres coses i no tindríem prou temps per a treballar per a saber-la organitzar i administrar i treure'n el màxim profit que amb el nostre esforç se'n pogués treure. Que una reforma no és el que diu l'articulat mort i enterc d'una llei sinó l'ànima, l'esperit que s'hi posa al implantar-la i regir-la. El Decret de la Mancomunitat no la va crear per a Catalunya, sinó per a tot Espanya: en no hi havia una ànima, no ha passat res; en canvi, a Catalunya, veieu com ha florit. I si llegiu aquell Decret veureu que és la cosa més minsa que pugui pensar-se. Llegiu aquell Decret i després llegiu el projecte d'autonomia de la Comissió extraparlamentària i jo us dic que si els resultats que n'hagéssim sabut treure haguessin guardat relació amb els que hem obtingut de la migradíssima concessió de la Mancomunitat, podríem estar ben satisfets, nosaltres i els nostres col·laboradors i tota la nostra generació, de l'avenç fet en l'assoliment de l'autonomia de Catalunya.

De manera, senyors, que no és just parlar del fracàs de la nostra actuació, ni en el supòsit, tan inexacte, d'aquest fracàs, s'hi pot basar una política, que jo respecto, però que estimo equivocada.

EL QUE COSTARIA LA SEPARACIO

I jo pregunto: fora del camí que hem marcat nosaltres, i els resultats del qual acabo d'exposar, quin altre camí se li ofereix a Catalunya? Penseu que no cal que ningú es faci il·lusions que la realitat ha d'esvair. En aquest dies, llegint els articles de «A B C», en que se sosté la tesi de què si Catalunya es vol separar, basta que expressi així la seva voluntat, perquè Espanya no esmerçarà un home ni una pesseta per a impedir-ho, els que sincerament són separatistes han tingut un moment d'entusiasme, dient: això va millor que el que pensàvem! L'assoliment dels nostres ideals és cosa senzilla!

Que no es facin il·lusions. «A B C» no representa Espanya ni Castella. Planteja el dilema en una forma in. Planteja el dilema en uns termes que representen el desconeixement més absolut de l'ànima de Castella,

perquè Castella és impossible que admeti aquesta eventualitat. Castella es un poble que té una quantitat enorme d'energies amagades. Recordo que En Salmerón, en els últims dies de la seva vida, quan propera la seva mort, anava jo algunes tardes a ferli companyia, em deia: — La República no ha estat possible a Espanya perquè Castella no és republicana; la tenacitat de Castella és una cosa formidable. — I és veritat. Jo us dic que aquesta Castella que avui veieu insensible, consentint, com fins ara, que hi hagi partits que parlin en nom d'ella i la destrocin a ella mateixa, que sembla un poble sense ànima, en el moment que es plantegés el problema de la separació de Catalunya veurieu a Castella sublimar-se i ésser un poble heroic, posat en peu integralment, cent vegades més cohesionat que Catalunya, i disposat amb més heroisme que Catalunya a sacrificar-ho tot per a impedir la separació. Aquesta és la realitat.

De manera, senyors, que la solució separatista suposa una lluita del màxim heroisme, de la màxima violència, i creure el contrari és desconèixer la psicologia castellana. La solució separatista no és una solució que s'aconseguiexi per un plebiscits en què Catalunya expressi la seva opinió o la sesva voluntat de separar-se. No. La separació, si hagués de venir... (Jo no dic, senyors, que no vingui; la història d'Espanya consagra com a realitats tots els absurds i hem d'admetre la possibilitat de què vingui a consagrar aquest...) Però jo us dic senyors, que Catalunya no se li ofereixen més que dos camins: o buscar l'acord, la conformitat d'Espanya, o lluitant violentament, heroicament, contra Espanya. Que no se somiï amb res més; que no es desviï l'esperit del nostre poble fent-li creure altres coses.

Castella, que ha informat amb el seu esperit Espanya, pot acceptar l'autonomia de Catalunya en una crisi de grandesa, en un enlairament d'Espanya, o pot resignar-s'hi en una desfeta, en una crisi, en una revolució, en una commoció, en mig d'una catàstrofe, en mig d'un cataclisme total, en que no tingués força — voluntat no li faltaria — per a impedir la separació.

I jo us dic a tots: no creieu que abans de vincular la realització dels nostres ideals en una catàstrofe, en un cataclisme, en allò que no sabem si vindrà, que no depèn de vosaltres que vingui, no hem de realitzar el màxim esforç, posant-hi tot el pensament i tot el coratge, per a anar a la solució harmònica, a l'enfortiment paulatí, a l'eixamplament constant de la personalitat de Catalunya, fins arribar a la integritat de la seva autonomia?

LA HIPOTESI DE LA INDEPENDENCIA

Jo vull suposar, senyors, que vingués un moment en què una desfeta general a Espanya fes possible que Catalunya triomfés en una lluita de separació; jo vull suposar que d'aquesta catàstrofe total espanyola, Catalunya en sortís indemne, que és molt suposar, perquè una catàstrofe espanyola vol dir descomposició total, i l'experiència ens indica que els grans mals que ha patit Espanya, les convulsions que ha sofert Espanya, les ha sentides també Catalunya; però jo vull suposar que aquesta convulsió afectés al restant d'Espanya i deixés indemne a Catalunya, jo vull suposar que a Catalunya hi hagués un conjunt d'homes prou forts i prou preparats per a empunyar les regnes del Govern de Catalunya, per a organitzar tots els serveis i encarrilar totes les forces de govern de Catalunya; jo vull suposar — i tots sabeu que és molt suposar — que a Catalunya hi hagués un esperit de disciplina per a acatar fidelment l'acció d'aquests homes que organitzessin el Govern de Catalunya. Jo m'imagino un Govern català constituït, acatat per tots, respectat... Parlem-ne, senyors, de l'endemà de les festes de la independència! Ja s'han desfet els arcs de triomf; ja han marxat els que havien vingut de fora, ja han tornat a llurs pobles els que havien vingut per a celebrar la victòria; quan ha acabat el soroll de les músiques i reposen les goles de tan de donar visques, es reuneix el Govern de Catalunya, es reuneix per a començar les seves deliberacions sobre el que ha de fer. La primera cosa que se li planteja és la de si ha d'orientar la política catalana d'esquena a l'Ebre o girant els ulls cap a l'Ebre; i jo us dic que davant de la realitat d'aquest problema de la Catalunya d'aleshores, no sols per interès material, sinó per interessos morals, el primer que pensaria seria en una política d'intel·ligència per a arribar a una federació amb els altres pobles d'Espanya. No és únicament el problema de l'estructuració d'una nova economia, d'uns ferrocarrils que ens uneixen amb Espanya i no amb el restant del món, ni tota l'organització d'una indústria; no, no; és que hi ha també altres coses. Un país com Catalunya, d'uns dos milions i mig d'habitants, creieu que pot tenir una capitalitat d'un milió? Creieu que un país de menys de tres milions d'habitants pot realitzar grans ideals? Portugal té una població immensament superior a la població de Catalunya; té una extensió territorial molt superior a la de Catalunya; té a l'altra banda del mar un rebrot espiritual que és el Brasil, de molts milions d'homes que parlen la seva llengua; té un imperi colonial, un dels imperis colonials més brillants que encara queden en el món; Lisboa té una situació geogràfica immensament superior a la de Barcelona; i què és avui Portugal? Pot comparar-se Lisboa amb Barcelona?

Jo en tinc el ple convenciment de què al primer Govern que regis els destins d'una Catalunya independent se li presentaria el problema d'establir una nova fórmula d'unió, d'intel·ligència, amb els altres pobles d'Espanya. I, amb aquest convenciment, que hauran de compartir tots els que mirin serenament la realitat, ¿no us sembla que hem de posar el màxim esforç per a suprimir les contingències d'una aventura que ens podria ser fatal i buscar en l'harmonia la mateixa solució a què aniríem després de la lluita vinent?

Jo reconec, senyors, que, en això, la voluntat ha d'ésser de les dues parts, i no de la nostra sola. Jo no ho he amagat en totes les meves propagandes: jo passaré per tot, per les majors de les desgràcies i penalitats de Catalunya, abans d'admetre la castració de la nostra personalitat. Però, senyors, si podem aconseguir, si hi ha alguna esperança d'aconseguir-ho sense exosar a Catalunya a un cataclisme, tenim el deure de fer-ho.

UNES PARAULES MEMORABLES D'EN PRAT DE LA RIBA

I encara que sé jo el que a un auditori li fatiga una lectura, considero els moments actuals de prou transcendència per a retreure-us a tots unes paraules memorables d'En Prat de la Riba, la personalitat del qual creix cada dia en la nostra memòria. Es tractava, senyors, de la festa de l'11 de setembre, en el primer any en què es publicà LA VEU DE CATALUNYA.

Deia, el final d'aquest article:

«A tots els herois-màrtirs de la nació catalana, tant els de 1714 com els de 1640, com els de més enllà, recordem-los per a plorar-los, per a compadir-los, per a agrair-los els seus esforços i el seu sacrifici, però no per a imitar-los. Ja n'hi ha tingut prou de màrtirs Catalunya, per a ésser forta i gran, necessita herois que s'imposin, genis que guanyin.

»Acotem el cap davant de la tomba del comte d'Urgell, però guardemnos de seguir la seva política que va dur-lo a morir estèrilment a Xàtiva. En compte del seu «tot o res», fem com els grans fundadors del nostre poble, com els Ramons Berenguers, com el Rei En Jaume, com En Pere el Gran, que posaven les fites de la terra allà on podien, restaurant-la de mica en mica, avui un tros, demà un altre.

»Venerem i glorifiquem la memòria d'En Pau Claris i d'En Margarit, però aprofitem-nos de l'experiència que ens han llegat per a saber portar la lluita allà on ens convingui, allà on tinguem més força, als camps on ens hagi d'ésser favorables tenint en compte les condicions socials, les aptituds i la població de Catalunya.

»Guardem-nos de tancar la nostra pàtria en una nova presó de Xàtiva, seguint una política de romàntica intransigència. Mentre és viva i forta i rica, s'acosta a tornar a ésser reina, a tenir la possessió dels drets; pobra i agarrotada i malmesa tornaria a començar el dolorós calvari de quatre segles de decadència, d'on va ressuscitant feixugament.

»Plorem la malaventurada sort dels que van morir l'any 1714, però guardem-nos d'empènyer novament a Catalunya a esdeveniments que podrien ser-li fatals, com li van ésser llavors, amb tot i les grandíssimes probabilitats d'èxit amb què van iniciar-los.

»Que la sang generosa de tants herois, vessada estèrilment, ens ensenyi els esculls que havem d'evitar i ens orienti cap als veritables camins de salvació.»

Poques paraules va escriure En Prat de la Riba en la seva vida entera consagrada a Catalunya, tan amarades d'amor a la seva Pàtria, tan assenyades, per a marcar-li els veritables camins de la seva grandesa. (Molt bé.)

Jo reconec, senyors, i vaig a acabar; jo reconec, senyors, com he dit abans, que la solució d'harmonia és solució que han de voler les dues parts.

LA RAO DEL PESSIMISME

Jo reconec i proclamo que la part que haurà d'acceptar el fet generosament, francament, el fet de la personalitat catalana, acceptant totes les conseqüències del seu expandiment diferencial, ofereix resistències que encara que podem trobar excessives no poden estranyar-nos, perquè són les mateixes resistències que plets semblants han ofert en el curs de la Història, portant a Espanya al seguit de desastres que l'han duta a l'actual situació. Jo reconec, senyors, que això pot justificar molt pessimisme Però jo us dic que el seguir l'altre camí, l'únic altre camí que ens queda, pot portar a Catalunya tals danys que val la pena que tota una generació — i aquesta som nosaltres — és sacrifiqui íntegrament per apurar les últimes de les possibilitats d'arribar a una solució harmònica. Per això hem entrat nosaltres a la política: aquesta ha estat la nostra bandera: aquesta bandera mantindrem mentre actuuem en política. Nosaltres no desertarem de la nostra política mentre un gran estol de patriotes catalans ens acompanyin. Si un dia creiem que el camí que nosaltres els oferim està barrat i no condueix sinó a la desesperança i ens abandonen, nosaltres no pertorbarem a ningú que segueixi un altre camí; nosaltres no ingressarem en un altre partit, com han fet altres decepcionats; nosaltres, fora de la direcció d'una força política, ens consagrarem íntegralment a conrear la personalitat catalana, al foment de la llengua i la cultura catalana, a l'enfortiment de la seva espiritualitat, a l'engrandiment de la seva ànima, perquè Catalunya, en qualsevulla eventualitat, estigués més preparada per a afrontar-la i per a triomfar-ne.

LA SITUACIO ACTUAL

I, abans d'acabar, unes paraules per a precisar la nostra posició davant dues eventualitats que poden produir-se ben aviat. Estem fermamentment convençuts que la situació actual no pot durar: o vindran concessions o vindrà un període de persecució. Ni l'agitació creixent a Catalunya, ni el disgust que provoca a Madrid, permeten espeear altra cosa.

I jo us dic: Si vénen concessions oferies amb lleialtat i noblesa, que representin un major respecte a la personalitat catalana i li obrin un més ample camp a la seva acció, nosaltres les acceptarem i posarem la major lleialtat en la seva implantació, encara que no representin, ni de molt, la integritat dels nostres ideals, encara que l'acceptar-les ens hagués de portar moments d'impopularitat a Catalunya.

Però, si la política de Madrid vé guiada un cop més per la tradicional ceguera i, en lloc de concedir el just, s'inicia una política de presecució, encara que ella no vagi contra nosaltres, encara que sols vagi contra els extremistes que ens censuren, no vull que quedi cap dubte sobre quina fora la nostra actitud.

A Madrid me l'han plantejat a mí aquest roblema més d'una vegada.

M'han dit: —Vostè no és separatista, vostè no pot apoiar els separatistes. Vostè creu que el separatisme és un mal per Catalunya? — Ho crec. — Per tant ha d'ajudar a què es pugui ofegar el separatisme a Catalunya. —

Ah, senyors! En nom d'una Catalunya autònoma, d'una Catalunya que tingués reconeguda la seva personalitat dins d'Espanya, jo l'afrontaria la lluita que pogués presentarse a Catalunya amb els que no la respectessin, si venia consagrada per la voluntat de la majoria del poble català. (Molt bé. Aplaudiments.) i jo combatria amb la major energia els intents dels que no acatessin la voluntat de la majoria del poble català i vinguessin a pertorbar la vida al govern autònom; però mentre Catalunya tingui, com avui, desconeguts els més elementals atributs de la seva personalitat, oh, senyors, si de Madrid ve una política de repressió, que no hi comptin, amb la meva collaboració, sinó amb tot el contrari. (Ovació que dura bona estona.)

ACABAMENT

El discurs del «leader» nacionalista durà set quarts d'hora.

Quan En Cambó acaba, ovacions i visques novament omplen l'edifici.

Des de les galeries les noies tiren flors al cadafil.

Aquest correspon amb galania a les salutacions de les damisel·les.

Fins que és al carrer van ressonant els aplaudiments.

Moltes personalitats i representacions no tingueren entrada a l'escenari perquè no hi cabién a causa de l'enorme concurrència que hi havia.

MES SARDANES

A la nit es ballaren més sardanes al local.

Hi assistí una gran concurrència.

Govern civil

REMESA D'UN BASTO

Ahir a migdia tingué lloc al Govern civil l'acte de la remesa del bastó de comandament que els alcaldes del districte de Dènia ofrenen al governador senyor Ravenlós, diputat a Corts per aquell districte.

L'alcalde de Dènia, senyor Joan Serrano, féu remesa del bastó que és de carei amb puny d'or, pronunciant breus paraules.

El governador va dir que rebia l'ofrena amb gratitud i afecte.

Posà de relleu el fet d'ésser-li ofrenat un bastó de comandament per persones que tenen vares, ço que representava un senyal de democràcia, en els principis de la qual es basa i es basarà en tots els seus actes de govern, no oblidant les paraules del seu pare i les lliçons del seu mestre senyor Canalejas.

Acabà dient que trametrà una abraçada al districte de Dènia, al qual desitjava representar sempre a les Corts.

Assistiren a l'acte els dinou alcaldes del districte, el cap polític del mateix Rafel Bover, el diputat provincial senyor Joan Baptista Montón, i el president del Círcol Regional Valencià senyor Joan Ortuño, amb diversos socis.

A la tarda el governador va obsequiar amb un dinar al Restaurant del Tibidabo els representants del districte de Dènia.

EL PREU DE L'ELECTRICITAT

El governador, en la seva conferència amb els periodistes, ahir féu referència a les circulars que la Companyia Barcelonesa d'Electricitat ha enviat als seus abonats prevenint que canviarà la corrent actual en trifàsica, ço que obligaria a canvis de material i consum més gran de fluid.

El governador digué que havia manat a l'enginyer verificador a què fes un estudi, un informe referent al cas, afegint que manaria que s'observés la taxa de la llum perquè l'electricitat no fos apujada de preu excessivament.

TELEGRAMA DEMANANT MILLORS COTXES CORREUS

El governador ha enviat a la Direcció general de Correus un telegrama fent-se ressó de les queixes dels administradors de diaris de Barcelona perquè els paquets dirigits a València es queden a l'Administració de Correus sense expedir.

L'Administració havia respost a l'avenç de la queixa dient que es devenia així per manca de capacitat del departament de vagó del tren mixte destinat a Ambulància, ja que anava tan ple, que els carters dels pobles no poden entrar-hi per a fer remesa i recollir la correspondència per als pobles respectius.

En son telegrama, el governador insisteix en la urgència de posar remei al mal, fent que els paquets surtin cada matí per a arribar a bona hora als pobles del trajecte Barcelona-València.

OUS EN MAL ESTAT

Segons inspecció governativa, a les Cambres frigorífiques han estat trobades les següents quantitats d'ous dolents:

Cambra La Regional: 30 caixes d'ous xinesos tots dolents; 180 caixes d'ous búlgars, el 50 per 100; 81 caixes d'ous de Marsella, el 40 per 100; 12 caixes d'ous de Mazagán, el 20 per 100.

Cambra La Siberia: 4 caixes d'ous de Mazagán i 3 caixes de París, el 20 per 100 dolents.

ELS MALTRACTES ALS DETINGUTS

Referint-se a les queixes del diari «El Progreso», dient que un detingut havia estat víctima de a policia, el governador ha circulat la següent nota:

«Previnc novament a tots els funcionaris de Vigilància i Seguretat que guardin dintre el més estricte compliment de llur deure, tota mena de consideracions a tots els detinguts que portin a les diverses Delegacions per les causes que sigui.

Com sigui que els coneguts quinzenaires saben que no als poden donar aquelles consideracions, solen tenir per als agents i guàrdies que els persegueixen frases poc correctes, esperant que les sabran defugir, tots els funcionaris a les meves ordres per a evitar així tota mena d'avalots.

Es incert que el proppassat dijous, segons publica el diari «El Progreso», fos maltractat cap detingut a cap dependència de policia d'aquesta capital.»

L'Exposició de Barcelona

El Palau de les Nacions

Es reuní la Junta directiva de l'Exposició per a resoldre el concurs celebrat per a la construcció del Gran Palau de les Nacions.

La Junta, després d'examinar detingudament tots els projectes presentats i d'escoltar l'informe emès per la Comissió Tècnica, que per a assessorar-la en tan important assumpte tenia nomenada, acordà declarar desert el concurs, fundant la seva resolució en què els pressupostos de totes les proposicions presentades, impliquen la realització d'un esforç econòmic superior al previst i al que consentien les xifres de les partides del pressupost de l'Exposició a que haurà d'aplicar-se l'obra.

La Junta acordà demés encarregar a l'arquitecte autor del projecte, senyor Puig i Cadafalch, estudiï les modificacions necessàries que consenti la monumentalitat de l'edifici i que tinguin per resultat la disminució del seu cost i el seu màxim aprofitament.

La «Revista de la Vida Municipal»

El primer número de la «Revista de la Vida Municipal» publica el següent sumari:

«La Casa de la Ciutat de Barcelona. — Les primeres paraules. — Records, per J. Vallès i Pujals. — Funció Notarial dels Secretaris Municipals, per Ramon Coll i Rodés. — Impressions en matèries d'Higiene, per A. Ariet. — Isidre Lloret i Massaguer. — Notes lingüístiques, per P. Fabra. — Biblioteques Populars. — Els sous dels funcionaris il·legalment separats, davant de qui es deuen reclamar? — Sobre l'ideal d'autonomia municipal: Municipalisme i prosperitat financiera de les ciutat, per Miquel Vidal i Guardiola. — Secció de Legislació, per Josep M. Pi i Suñer. — La primera plana de la Revista. — Secció de Jurisprudència, per F. Culí i Verdaguer. — Conferències comarcals. — Serveis tècnics municipals: Clavegueres, per B. Giralt i Casadesús. — Els pagaments amb cabals municipals i la contribució d'utilitats. — Consultes. —Deures que la legislació imposa; serveis a càrrec del Secretari, per F. Sans i Buigas. — Jutjat Municipal, per Josep M. Gich. — Deures i obligacions dels Ajuntaments amb referència a Clavegueres, per Francesc Rosell. — Notes diverses. — Jurisprudència del Tribunal Suprem.»

La Universitat

El rector ha rebut els títols de metges de guàrdia de l'Hospital Clínic a favor dels senyors Miquel Torelló Cendra, Joan Cuatrecases Arumí, Ernest Beltran Barceló, Joan Mas Oliver, Pere Mas Oliver, Genís Pérez Rosales i Lluís Carulla Minguell.

—La direcció general ha comunicat al rector que queda resolta favorablement la instància elevada per Bartomeu Oliver, perquè li siguin commutades les assignatures aprovades a l'Institut de Balears per a la carrera de mestre.

—Per R. O. s'ha modificat l'expedient escolar incoat per l'Ajuntament de Sant Esteve de la Sarga (Lleyda), en el sentit de constituir en el d'Alzamora una escola mixta exercida per mestre i una altra escola mixta exercida per mestressa a Sant Esteve de la Sarga.

DARRERES INFORMACIONS

PENINSULA

L'ASSEMBLEA DEL NOTARIAT

Madrid, 9, 12'30 matinada

Amb entusiasme se celebrà ahir tarda, al saló d'actes de la Confederació d'estudiants catòlics, la sessió de clausura de l'Assemblea del Notariat.

Hi va concórrer un nombre extraordinari d'assembleistes de Madrid i regions.

Presidí el diputat agrari Diez Guirao de Revenga.

Oberta la sessió es donà compte de les adhesions rebudes i diversos delegats hi van intervenir per a formular observacions.

Immediatament es llegiren les conclusions fonamentals, i per últim el senyor Diez Guirao de Revenga pronuncià un eloqüent discurs resum.

Una nombrosíssima comissió, presidida pel dit senyor, ha visitat el ministre de Gràcia i Justícia per presentar-li oficialment les conclusions.

Després es reuniren els assembleistes en fraternal banquet.

EN ROMANONES I EL SEU DECRET

El compte de Romanones ha manifestat aquesta nit:

—Ahir a la nit vaig enviar al Nuncl de S. S. una carta que ha resolt per complet l'incident sobre el decret tocant a les joies artístiques de les Esglésies.

Creguin que poques vegades he vist acumulades dificultats més grosses, però afortunadament la negociació ha terminat aquesta nit.

Es modificaran alguns conceptes i la disposició es publicarà dilluns, o abans, si és possible.

DE CACERA

Demà sortirà cap a Moratalla amb el Rei el comte de Romanones.

S'estarà tres dies a la finca del marquès de Viana.

L'ALTA COMISSARIA

La malaltia del senyor Villanueva té preocupat el Govern.

Per informes dels metges el president sap que almenys, cas de curar, trigarà un mes i mig a poder marxar al Marroc.

Ja s'ha pensat en una possible substitució, i creiem que el senyor García Prieto voldria que el càrrec l'ocupés el senyor Alba i el senyor Alcalà Zamora.

EL 8' AMICS DEL SENYOR ALCALA ZAMORA

La reunió d'amics del senyor Alcalà Zamora s'ha celebrat al seu domicili.

Han examinat el tracte realment desfavorable que aplica el Govern al senyor Alcalà Zamora, i, si bé han adoptat la resolució de lluitar en aquells districtes on compten amb forces, el ministre de la Guerra no tornarà a parlar de política electoral amb el president, continuant al seu lloc per deure i per patriotisme.

La diferència amb el Govern ha arribat a tal punt, que hauran de lluitar dos ministres, els senyors Chapaprieta i Alcalà Zamora, contra candidats encasellats, l'un i l'altre a la província d'Alacant.

LES SUBSISTENCIES

El ministre de Foment té ultimada la ponència sobre política de proveïments.

La disposició que ha de dictar es basa en l'article quart de la llei de subsistències, que està prorrogada, i té com a fonament la injustificada desproporció que hi ha, en els preus, entre els centres productors i els mercats.

El ministre dictarà mesures especials, i ha estudiat les lleis de Portugal i Itàlia i el projecte d'especulacions il·lícites de França, per prendre'n allò que sigui més convenient i factible a Espanya.

LES POSTALS IL·LUSTRADES

El Comitè Oficial del Llibre ha elevat una instància al ministre d'Hisenda exposant-li els perjudicis que s'irrogarien als industrials, al turisme i al públic en general amb l'augment vigent del franqueig de les targetes il·lustrades.

En la instància se sol·licita que es restableixi el franqueig de deu cèntims, la qual cosa, lluny de disminuir els ingressos del Tresor, els augmentaria notablement, ja que en l'actualitat, pel seu cost, es'ha limitat aquest mitjà de comunicació postal.

Amb l'elevació de tarifes que regeix actualment es produeix una disminució tan considerable que causarà perjudicis al Tresor i a la indústria fabricant de targetes postals il·lustrades.

EL PROBLEMA FERROVIARI

El ministre de Foment es proposa obrir una informació pública sobre el seu pensament quant al problema ferroviari.

EXCURSIO

Santa Cruz de Tenerife. — Han tornat en el vapor «Clavijo» els excursionistes de Tenerife que anaren a la illa de Madera.

Anaren a rebre les autoritats locals i representacions oficials.

Han vingut molt satisfets de l'acollida que allí se'ls dispensà.

De Funchal han dut una estella de flors que figurà en la cavalcada.

Aquest delicat obsequi l'oferiren les dames de la illa de Madera a les de Tenerife. El públic, en assabentar-se de l'obsequi, esclatà en visques.

NOTES DE MELILLA

Melilla. — Els aviadors refereixen que durant els darrers bombardeigs realitzats pogueren observar que havien desaparegut les «jaimas» i tendes còniques que tenien els rebels pels volts del zoco de M'Telatza i Abselaf.

Amb els darrers bombardeigs s'ha aconseguit que els rebels cessin en els treballs de construcció d'una trinxera que menava a les proximitats de Yebel-Udia, on tenen muntada una guàrdia.

—És cosa resolta que la intervenció civil del protectorat d'aquesta zona s'establirà a Mont-Arruit, en lloc de Zeluan, puix que aquell poblat és més important i reuneix millors condicions

—Han arribat a la plaça els generals Echagüe i Ruiz Trillo, Dar Er Riffi, el cad Amarusen i els coronels Gómez Morato i Coronel.

—A causa del temporal arribà, d'arribada forçosa, el canoner «Laya», que prestava servei davant de la costa d'Afrau.

—Continua a la plaça d'Alhucemas Dris-ben-Said.

—Ha arribat, procedent de Ceuta, el cap del Terç estranger, tinent coronel Vallenzuela, que vé per a assistir al banquet de comiat amb el qual s'obsequià el comandant Franco.

—La guarnició de Dar-Mizian detingué dos moros armats que rondaven pels voltants.

—Ha arribat a la plaça, per a descansar, el batalló de Toledo.

—Després de conferenciar amb el comandant general, ha marxat a Dar Quebdani el general Echagüe, acompanyat del caid Amarusen i l'interventor militar d'aquella zona, capità Fortea.

ENTERRAMENT

Bilbao. — Aquest matí s'ha efectuat l'enterrament del director de l'Escola d'Enginyers Industrials, don Leopold Elizalde.

EL PARTIT SOCIAL POPULAR

València. — Com a conseqüència dels acords presos pel directori del partit social popular, s'ha celebrat a València la primera reunió.

Al matí arribaren els diputats a Corts senyors Ossorio i Gallardo, comte de Valellano i Oreja i els catedràtics Alvarez Ude, Muiguijón i Fuentes Vila.

Els dits senyors estigueren reunits tota la tarda i aprovaren la redacció del programa i dels Estatuts, conforme a les conclusions de l'assemblea.

S'acordaren als actes públics a celebrar-se per a divulgació del programa.

Va redactar-se una declaració sobre el problema polític en l'actualitat, el qual es publicarà la setmana entrant.

L'OBRA DELS QUINTERO

Alacant. — Han arribat els germans Alvarez Quintero, els quals duen el propòsit de llegir a Margarida Xirgu la comèdia «Cristalina».

Aquesta tarda, a l'hora d'assaig, s'unirà la companyia, per a conèixer la nova obra quinteriana, que fins ara no ha estat llegida sinó a la Xirgu i a alguns íntims dels autors.

Aquesta obra serà la primera que estrenarà la Xirgu en la temporada de Madrid.

EL REI A ALACANT

Alacant. — Ha despertat gran entusiasme la notícia de la vinguda del Rei a aquesta ciutat.

Sa Majestat vindrà el dia 28 per a assistir a la inauguració del canal que ha de regar 40.000 hectàrees en els termes d'Elche, Crevillente, Albaera, Cairal i Guardamar.

El canal ha estat construït per la Societat de Regadius de Llevant.

El monarca vindrà en tren especial i l'acompanyaran els ministres de Governació i Foment.

També acompanyaran el Rei els senyors Cierva i senadors i diputats per la «província».

El monarca, quan arribi, després de descansar una estona, es dirigirà amb les autoritats locals i invitats al camp de Guardarrama, on precedirà a la cerimònia d'aixecar la comporta de la resclosa que donarà sortida a les aigües.

Després el Rei assistirà a la inauguració del salt d'aigua denominat «Los Almadenes», que produirà deu mil cavalls de força; força que es destribuirà entre les províncies d'Alacant i Murcia, solucionant així el problema de la llum i de la força motriu.

La obra d'aquest canal està reputada com la més important d'Espanya.

La capacitat d'elevació d'aigua serà de 200 milions de metres cúbics, necessitant-se una energia de 6.000 cavalls de força per a l'elevació.

S'organitzaran diverses festes a honor del rei.

A Elx hi haurà una missa a l'aire lliure, a la que hi assistiran el monarca i els invitats.

L'empresa del Canal obsequiarà el rei amb un banquet que a la «Huerta del Cura», on existeix la famosa palmera.

S'espera que el rei pronunciarà un discurs alusiu a l'obra transcendental que significa el dit canal.

Els camperols, col·lectivament, tributaran al rei un homenatge.

A la tarda del dia de la inauguració el rei tornarà a aquesta capital, on el Club de Regates l'obsequiarà amb un te.

Està projectat que la nit del mateix dia torni el Rei a Madrid en tren especial, però es gestiona que es quedi aquí uns quants dies, ja que s'han organitzat nombrosos actes a honor seu.

DE CADIZ

Cadiz. — Ha arribat procedent de Larraix, el vapor «Isla de Menorca» per haver millorat el temps en aquella barra, i pogué descarregar queviures i farines que eren urgents.

També descarregà una gran quantitat de material de guerra i sanitari.

El dit vapor ha dut 15 oficials i 214 classes i soldats de diversos cossos, amb llicència.

La majoria son d'infanteria i enginyers.

El vaixell tornarà a Larraix el pròxim dimecres portant bestiar i material de guerra.

Arribà el governador senyor Zemprun possessionant-se de seguida del càrrec.

Ha sortit amb direcció a l'Argentina, el transatlàntic «Victoria Eugenia» amb nombrosos passatgers i càrrega general.

EN PRIETO

Bilbao. — Anit passada sortí cap a Madrid el diputat a Corts don Indalecl Prieto.

PRO-RESPONSABILITATS

Bilbao. — Diumenge, se celebrà, al matí, una manifestació per a demanar la depuració de les responsabilitats derivades del desastre del Marroc.

Presidida per l'Ajuntament, amb l'alcalde al davant, recorregueren diferents carrers, passant pel davant del Govern civil.

Integraren la manifestació les societats d'empleats i oficines metal·lúrgiques, entitats republicanes, socialistes, tradicionalistes, obrers de la zona minera, fabril i familiars dels morts de la campanya i nombrós públic.

Ostentaven alguns cartells en els quals se demanava justícia imitant la conducta seguida a Grècia.

Després es presentaren les conclusions al govrenador, i la manifestsació va dissoldre's amb tot ordre.

Corunya. — Ahir se celebrà una manifestació pro-responsabilitats.

Presidí l'Ajuntament i la Lliga de Defensa de la Drets de l'Home.

Anava engrossida per les famílies dels morts.

La concurrència fou poc nombrosa.

Hi figuraven representacions de totes les corporacions locals obreres.

Presentaren al governador les conclusions que portaven redactades.

Almería. — A les onze del matí d'ahir se celebrà al teatre de Varietats el miting pro-responsabilitats, organitzat pr la asa del Poble.

Excassa concurrència.

Parlà el regidor republicà senyor Credeños, dient que les responsabilitats de la catàstrofe són calamitats d'Espanya que s'estenen a tots els Governs les de la restauració.

Recordà alguns trocos del discurs del senyor Lerroux a València, interrompent-lo un carrilaire, i originant-se algun incident.

A continuació parlaren l'advocat don Manuel García de la Peña, per la Lliga dels Drets de l'Home; Justicia Bravo, pels comunistes de la Casa del Poble; Salvador Rosell, catedràtic de l'Escola Normal de Mestres; i pronuncià el discurs resum el president de la Casa del Poble, terminant el miting a dos quarts d'una.

Una comissió es dirigí al Govern civil, presentant al governador les següents conclusions:

Exigir urgentment amb rectitud de propòsits la depuració de les responsabilitats que es desprenen de l'aventura del Marroc, amb igual energia per a l'element militar que per a l'element civil, estenent-ho a tots els governants que han ocupat el poder de 1909 ençà.

Reclamar la total repatriació de les tropes que es troben a Africa, i que s'acabi l'aventura del Marroc.

Després, els organitzadors del miting es dirigiren a la Casa del Poble on pronunciaren alguns discursos.

Els manifestants ostentaven un cartell que deia: «Castigo para los culpables de Annual. — Justicia para los diez mil muertos. — Acordaos de los prisioneros.»

Els manifestants es dissolgueren després de dos quarts de dues de la tarda sense registrar-se cap incident d'importància.

L'EX-EMPERADRIU ZITA

Victoria. — Un acabalat propietari que posseeix ací un esplèndid palau, l'ha ofert a l'ex-emperadriu Zita perquè vingui a passar l'hivern.

AGRESSIO

Alacant. — Alguns desconeguts penetraren al taller del boxer Josep Torres, fent-li diversos dispars que afortunadament no feren blanc.

Els agressors han fugit.

PROTESTA

Santander. — Els obrers d'Altos Forns «Nueva Montaña» han sol·licitat permís del governador per a fer una manifestació de protesta contra la companyia.

Demanen la reforma del règim de treball perquè tinguin col·locació tots els obrers que havien estat empleats abans de sorgir el conflicte.

A la petició s'hi han adherit totes les societats obreres.

BATUSSA A UNA PRESO

Sevilla. — A última hora de la tarda d'ahir promogueren una batalla tres reclosos de la presó.

Un d'ells, amb un ganivet de petites dimensions, causà a un altre pres ferides de consideració.

L'agressor ingressà en una cel·la de càstig a disposició del Jutjat de guàrdia.

El pres Antoni Torres Mir que sofreix dues condemnes de dotze anys cadascuna, ha intentat d'escapar-se.

Per a fer-ho es posà d'acord amb els reclosos que fan el servei de neteja de l'establiment, i sortí de la presó, ficat dins d'una caixa coberta d'escombraries.

Quan fou al carrer el descobrí un oficial del cos de presons, qui el restituí a la seva cel·la.

DE GOVERNACIO

Madrid, 9, 2 matinada

El ministre de la Governació, en rebre aquesta matinada els periodistes, ha dit que no hi havia cap nova interessant.

—El president ha anat aquesta nit al Palau? — li ha preguntat un periodista.

—No ho crec, encara que no he vist al president des de les dues de la tarda.

Ha afegit que avui s'havien clausurat alguns dels anomenats «centros de recreo», continuant d'aquesta manera la seva campanya contra el joc.

LLOYD GEORGE

Ronda. — Lloyd George ha recorregut l'Alberada Baixa.

A l'església de Santa María la Major ha oït una missa.

Admirà el tresor artístic de l'església.

Després s'ha dirigit a la porta de la ciutat per on entraren els Reis Catòlics.

Li ha plagut de saber que al Teatre Espinar s'havia celebrat el primer Congrés internacional georgista.

A la tarda s'ha dedicat al treball.

Avui mateix marxa cap a Algeciras per a recollir la seva esposa i filla.

Es mostra satisfet i ha promès tornar amb la seva senyora i admirar el paisatge de Ronda.

DESGRACIES

Málaga. — El fill de l'acabalat comerciant de teixits Francesc Mercados, anomenat Josep, de quatre anys, tragué el cap a l'ascensor del seu domicili, xafant-li.

Es desenrotlla l'escena que és de suposar.

Alacant. — L'obrer electricista Josep Gratos, s'ha posat a apartar uns cable conductor d'energia d'alta tensió, i quedà electrocutat.

EL PORT D'ALMERIA

Almería. — Durant l'any 1922 han entrat en aquest port 1.125 naus que representen 145 més que en 1921.

EL CADAVER D'UN AVIADOR

Málaga. — En el correu de Melilla ha arribat el cadàver de l'aviador Saralegui.

Serà remès a Bilbao.

Avís:

A tots els nostres subscriptors i amics advertim que LA VEU DE CATALUNYA agraeix cordialment les indicacions que li puguin ésser fetes i les col·laboracions espontànies. No podem, però, ni retornar els originals ni mantenir correspondència sobre les suggestions dels nostres amics i lectors, encara que vinguin inclosos a les cartes els segells per a les respostes.

Tots ells compendran que llur propi interès ens obliga a no esmerçar el temps sinó en el servei del públic i que ens fóra materialment impossible sostenir correspondència amb cada subscriptor sobre apreciacions circumstancials de política o de conducta.

Això no vol dir, però, que no agraïm totes les indicacions que ens puguin ésser fetes amb esperit patriòtic i que no aprofitem, reconegute, les suggestions que siguin útils o factibles.

Els que viatgen poden adquirir LA VEU als següents llocs:

MADRID. — Gener i C.ª «Minerva» Centre de subscripcions i cobraments Tudescos, 39 i 41, baixos.

També es ven al quiosc del carrer d'Alcalà, cantó a Peligros, de don Patrici Lujan.

A SEVILLA: Al carrer de Sierpes, 69

A VALENCIA: A «La Correspondència de València», Mitana, 7 i 9.

A PERPINYA: Francesc Comellas.

A PORT-BOU: Jaume Subirana.

A LISBOA: Al Palau Conde d'Almada, Largo S. Domingos, 11.

A LISBOA: «Tabacaria Restauradores» i «Messageries de la Presse», rua d'Ouro, 146.

A PALMA DE MALLORCA: Gabriel Llrola, quiosc del Born.

A OPORTO: Rua Santa Catarina, 53.

A COIMBRA: L. Miquel Bombarda.

A BRAGA: Conceiçao da Rocha (agent).

A FUNCHAL: Jacint Figueira (agent)

A PARIS: Kiosque Franco-Italien, 16, Vaudeville, Boulevard des Capucines.

Polítiques

EL CASAL NACIONALISTA MARTINENC

El Consell Directiu del Casal Nacionalista Martinenc ha quedat constituït d'aquesta manera:

President, Joan Alabart; vice-president, Josep Boyé; secretari, Blai Mor; vice-secretari, Domènec Valls; tresorer, Llorenç Pla; comptador, Demòfil Franco; vocals: Joan Garcia, Antoni Felip, Cassimir Segalà, Pere Olivé i Toribi Llonch.

LA CONFERENCIA DEL Dr. TORRES

Al Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria diumenge al matí donà una conferència don Humbert Torres, batlle de Lleyda i actual cap de la minoria nacionalista republicana a la Paheria de l'esmentada ciutat.

Aquesta conferència, que era la tercera de la sèrie organitzada per la secció de Propaganda Nacionalista del Centre, anava dirigida «A la joventut».

Hi assistí un públic força nombrós i presidit l'acte, el president del Centre senyor Casals.

El president de la Secció de Propaganda, senyor Carrubé, presentà el Dr. Torres, fent-ne el degut elogi, recordant la seva tasca a la presidència de la Paheria.

També recordà la defensa que féu recentment com a cap de la minoria nacionalista republicana, de la proposició del Comitè demanant que els Ajuntaments fessin la declaració de voler l'autonomia de Catalunya.

En aixecar-se el Dr. Torres fou rebut amb forts aplaudiments.

Explicà el concepte dels deures de la Joventut respecte l'alliberació de Catalunya, insistint en què la joventut ha de tenir fe en la pàtria, confiança en l'esdevenidor i esperit de sacrifici.

Ressegui el procés de la història en diverses nacionalitats, comparant-ne després els resultats amb els de Catalunya.

El Dr. Torres fou molt aplaudit.

Aquesta conferència fou curta perquè els assistents poguessin anar al Parc a pendre part a la festa que s'hi celebrava al migdia.

PEL MONUMENT D'EN RAFEL CASANOVA A MOIA

L'Ajuntament i Foment Nacionalista «Rafel Casanova» de la vila de Moià han nomenat una comissió integrada per les entitats cabdals de la Lliga Regionalista, Federació Democràtica Nacionalista, Acció Catalana, Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria, de Barcelona, Unió Catalanista, el tenor En Francesc Vinyes i el rector de Moià, per a portar a cap l'erecció del monument a En Rafel Casanova a Moià.

Per al dit fi, tindrà demà, dimarts, a les deu de la vetlla, una reunió al local de la Unió Catalanista (Canuda, núm. 14, principal), a la qual hauran d'assistir-hi els delegats de la susdita comissió.

UNA VISTA IMPORTANT

A la Secció primera de l'Audiència s'hi celebrà ahir un judici motivat per una de les causes instruïdes amb motiu de les manifestacions a favor de l'autonomia de començos de l'any 1919.

El processat era En Marian Gregori al qual el fiscal acusava dels delictes d'«ultratge a la nació» i d'«atemptat als agents de l'autoritat», demanant-li per tot plegat prop de sis anys de presó.

El judici havia estat ja suspès cinc vegades per incompareixença dels testimonis de càrrec, tres policies que ahir tampoc es presentaren.

Practicada la prova en la qual es presentaren nombrosos testimonis, els quals no solament negaren la culpabilitat del processat en els fets d'autes, sinó que afirmaren que aquell fou atropellat pels policies en ésser conduït a la Delegació, informà el fiscal senyor Polit, el qual no féu sinó sostenir les seves conclusions.

Després informà l'advocat defensor del Gregori, En Ramon Noguer i Comet, diputat secretari de la Mancomunitat.

A les poques paraules ja se les tingué d'haver amb la presidència exercida pel senyor Fernàndez Argüelles, per no voler aquest que el lletrat es referís als fets esdevinguts a la nostra ciutat a les primeries de l'any 1919.

El lletrat sostingué enèrgicament el seu dret a parlar d'aquells fets, un episodi dels quals era l'assumpte d'autes, i defensà la licitud d'aquell moviment i el dret de Catalunya.

Negà després que el processat hagués donat els crits subversius de què se l'acusava i molt menys que hagués agredit els agents, la qual cosa no podia fer per haver estat conduït a la Delegació lligat.

Examinà la doctrina jurídica aplicable al cas, afirmant que inclòs admetent la culpa del processat, ha d'ésser comprès en l'indult donat pel Govern Sànchez Toca, quant al delicte d'ultratge, i quant a l'altre és manifesta la seva innocència.

Per tot això demanà a la Sala una sentència absolutòria.

El judici fou clos per a sentència.

CROS-COUNTRY

Organitzat per la Comissió d'Atletisme de la Unió Atlètica d'Horta, sota la protecció del Comitè Provincial de Barcelona, se celebrarà el primer Cros de la temporada, declarat d'entrenaemnt oficial per l'esmentat Comitè.

El recorregut serà de sis quilòmetres sota una pista esplèndida.

Es segura la inscrpció dels nosrtes millors crosmens, la uqal cosa anticipa un èxit amb els organitazdors.

Ha queda oberta la nscripció a l'estatge social, Plaça de Santes Creus, número 3, Horta, i al de la Federació, carrer del Pi, 11, primer, tots els dies feiners, de dos quarts de vuit a les nou de la vetlla

L'Ajuntament a la Comissió de Sevilla

Ahir a la nit l'Ajuntament de Barcelona obsequià amb un àpat la comissió de l'Exposició de Sevilla que ha vingut a estudiar l'organització de l'Exposició de Barcelona i a posar-se d'acord per a celebrar el mateix any i successivament l'una Exposició rera l'altra.

Ja hem donat notícia de les diverses visites que ha fet durant el dia. A la nit l'Ajuntament els ha obsequiat amb un àpat a la gran sala de l'Hotel Ritz.

La taula tenia la forma d'una U. A la part presidencial hi havia l'alcalde de Barcelona i el de Sevilla i el comissari regi d'aquella Exposició. A un costat els senyors N'Antoni Giménez de Aragon, En Joan Vallès i Pujals, En Dídac Martínez Barrio, el doctor Fàbregas en representació del rector de la Universitat, En Pere Caravaca, el senyor Tusell, En Pere Balgañon, En Lluís Duran i Ventosa, En Josep Vilaseca, senyors Luengo, Degollada, Arquer, Iglesias, Viza, Batlle (regidor), Tusquets, els alts funcionaris municipals senyors Cabestany, Vidal, Guardiola, Pi i Sunyer i Ribé.

A l'altre costat el senyor comte de Columbí, ex-director general de Correus i Telègrafs, el president de la Mancomunitat En Josep Puig i Cadafalch, En Roderic Fernàndez, En Francesc Cambó, En Lluís Molins, enginery, En Joan Pich; N'Antoni Muñoz, delegat d'Hisenda; senyor Gómez, representant el president de l'Audiència; duc de Solferino; En Lluís Rodríguez; En Martí Matons; Batomeu Trias, senador; senyor Batlle, diputat; regidors senyors Sabater, Capdevila, Escolà, Roure, Domènech, Navés, els alts funcionaris de l'Exposició, senyors Ferrés i Sagredo.

La taula estava artísticament decorada amb canalobres i «panaux» de flors i fruites ornamentals amb cintes de color. Al mig del menjador un formós parterre.

Un quintet d'instruments de corda ha tocat, durant l'àpat, un triat programa de composicions inspirades en aires catalans i andalusos. Entre els primers tocà sardanes i una fantasia potpourri de motius de les composicions de Clavé «L'Euterpense».

El menú, redactat en català i en castellà, fou servit exquisidament.

L'alcalde de Barcelona, senyor marquès d'Alella, proposà un brindis per l'èxit, per la prosperitat de l'Exposició de Sevilla, i va retre un homenatge de simpatia als representants d'aquella Exposició per haver vingut a visitar-nos.

El comissari regi de l'Exposició de Sevilla diu que han vingut a Barcelona a establir corrents d'amistat entre les dues ciutats; a apendre el molt i bo que aquí s'està fent. Agraeix les paraules afectuoses del senyor marquès d'Alella i demana a tots que es prenguessin la molèstia d'anar a Sevilla, quan s'hi celebri l'Exposició, on si no hi trobaran la grandesa de la capital catalana, hi trobaran cors plens de bona voluntat. Brindà per Barcelona i saludà a Barcelona en nom de Sevilla.

Es passà una estona en converses, i després els hostes sevillans foren acompanyats al Círcol del Liceu.

L'obra dels «Pomells de Joventut»

Un Nadal solemne a l'Empordà

A la vila de Sant Pere Pescador han tingut lloc unes magnífiques festes populars organitzades per l'incansable Pomell de Joventut «Clavellines d'Empordà», que és un dels més nombrosos i entusiastes entre els Pomells de la terra catalana.

L'Ajuntament d'aquella vila acceptà el padrinatge de les festes, contribuint-hi amb la seva presència, la seva adhesió i el seu concurs pecuniari.

Invitats a les esmentades festes anàrem a les terres de l'Empordà la revetlla del Sant Nadal i de bella arribada ja forem agradosament impressionats de l'aspecte de festa que presentava la vila empordanesa.

A les onze de la nit les campanes començaren al dritlleig de festa i els coets dibuixaven llurs arcs lluminosos en la foscor del cel.

Abans de la mitja nit sortiren de la Casa de la Vila les autoritats i representacions, juntament amb el Pomell, acompanyats per l'orquestra «La Principal» de La Escala.

L'Ajuntament anava presidit pel tinent d'alcalde En Martí Font, amb els consellers senyors En Prim Julià, En J. Marquès, En Benet Presos i el secretari En Francesc Serra. Les altres autoritats seguien a la segona presidència integrada pels senyors En Francesc Vilà i En Miquel Gener, del Jutjat; En Narcís de Ciurana, metge titular de la vida; En J. Armengol i En Primitiu Esteva, del Sometent; En Miquel Serrat i En Francesc Masó, de les Germandats de la vila; el caporal de la guàrdia civil i altres.

De bella arribada a l'església, completament atapeïda de gent de la vila i dels pobles de la rodalia, començà el solemnissim ofici, celebra pel vicari reverend Pere Masmitjà.

Les autoritats prengueren seient al presbiteri de l'església, aparellad: com per a les grans solemnitats amb abundors de llum i amb esplèndids arcs de ramatge.

El Pomell ocupà el pla immediat al presbiteri.

Les gentils pomellistes anaven cofades totes amb la graciosa caputxeta

Amb acompanyament de les parts de corda de l'orquestra de La Escala i de l'harmònium, fou interpretada d'una manera mestrívola la formosa «Missa de la Mare de Déu de Núria», del mestre Romeu, pel chor del Pomell. Així mateix foren interpretades algunes peces gregorianes de la santa festivitat, i, a l'hora de l'Adoració, que durà llarga estona, un seguit de cançons de Nadal a quina més triada i formosa.

Hem de fer un especial esment de la interpretació meravellosa de la popular «Cançó dels ocells», per part de la pomellista Na Pilar Isern, acompanyada a l'harmònium pel mestre Perramón i per les parts de corda de l'orquestra.

Totes les pomellistes i un grans nombre de fidels s'acostaren a la Sagrada taula a rebre el bon Jesús Eucarístic.

De sortida del Temple, el Pomell obsequià les autoritats i representacions amb un «lunch» a la sala de sessions de Casa la Vila, en el qual regnà la més franca germanor.

A les deu del matí del dia de Nadal, fou bisada la «Missa de Núria» en l'Ofici parroquial, amb un encert igual al de la nit.

En sortir d'ofici foren ballades a la plaça de la vila un bon seguit de formoses sardanes.

A dos quarts de tres de la tarda, a l'espaiós camp d'esports del grup futbolístic de Sant Pere tingué lloc davant d'un públic de més de 2.000 persones, un interessantíssim partit entre el primer equip de Sant Pere i l'Esparta de Roses, disputant-se la formosa copa d'argent que oferia el Pomell.

Tirà el kik-off la presidenta del Pomell, senyoreta Na Dolors Esteva, essent ovacionada pel públic.

El partit fou mogut des dels començaments. La porta de l'Esparta estigué seguidament amenaçada, i la sort afavorí el porter de Roses d'una manera especial.

De no haver estat així, l'equip de Sant Pere s'hauria apuntat cinc gols al seu favor en lloc dels dos que obtingué contra zero del Roses, després de l'aferrissada lluita.

Amb una gran ovació el capità del Sant Pere passà a recollir de mans de Na Dolors Esteve la Copa del triomf, acabant el partit a les quatre de la tarda.

A les sis tingué lloc al Teatre Guimerà, la vetllada literària musical davant d'un concurs de públic superior a 800 persones.

Presidien les autoritats totes de la vila.

Començà la festa amb una simfonia per l'orquestra, i immediatament s'aixecà a llegir un bell i substanciós discurs d'obertura la secretària del Pomell, senyoreta Na Anna Esteva, la qual, de faisó escaient i amb gest perfecte, projectà l'obra feta i l'obra que pensa realitzar el Pomell empordanès demanant per les festes i actuacions futures el concurs que es donava a la present.

La senyoreta Esteva veié premiat el seu treball amb un llarg i sincer aplaudiment.

Després d'ella recitaren formoses poesies les pomellistes Na Concepció Elías, Na Gracieta Vilà i Na Rita Saló. Malgrat que el públic volia que fossin repetides no s'hi pogué accedir pel llarg del programa.

També féu un parlament adequat a la festa, glosant l'obra dels Pomells, el jove escriptor empordanès En Martí Batalla.

La secció de joves aficionats interpretà magistralment la gran rondalla escènica d'En Folch i Torres, «El més petit de tots», mereixent pel seu treball grans aplaudiments i lloances del públic.

El Pomell de Sant Pere pot restar orgullós i satisfet de l'èxit sense precedent, de la seva primera festa, esplèndida a tot ser-ho.

El comentari unànime de la població era de lloança i elogi per l'estol de donzelles que tant rodonament saben mostrar la seva fe i els seus nobles entusiasmes generosos. Sempre avant!

A aquest comentari popular hi afegeix el seu, ben cordial.

EL CRONISTA

CAMISERIA
C. FITÓ
Jaume I, n.° 11
La casa millor assortida
en GUANTS anglesos
Gran baratura de preus

D'ací d'allà
Ha sortit el
Número Extraordinari de Nadal
Extensa i variada col·laboració profusament il·lustrada.
Magnífics suplements en color i en roto-gravat.
Més de cent planes de text
Preu: 1'50 pessetes.
Els subscriptors la rebran sense augment de preu
Subscriviu-vos al Magazine
D'ací d'allà
La millor revista per a les famílies
Escriviu avui mateix a Escudellers, 10 bis, Barcelona

BIBLIOTECA LITERARIA
SETZE CONTES
ALFONS MASERAS
Preu per exemplar: 2'50 ptes.
Surten dotze volums a l'any d'aquesta important publicació. Han sortit més de **seixanta** volums. Subscripció: Barcelona, 24 pessetes a l'any; fora, 26; estranger, 28. Escriviu a l'Editorial Catalana, S. A., Escudellers, 10, i tot seguit rebreu prospectes explicatoris.

La festa del Poblet

Un altre discurs d'En Cambó

L'Ateneu Nacionalista Verdaguer

Mercès a la generositat del soci protector En Josep M. Martínez Esteve, s'embellí la sala d'actes de l'Ateneu Nacionalista Verdaguer. Per a celebrar aquesta millora, continuació de les anteriors, hi hagué diumenge un repartiment de queviures als pobres i algunes festes.

Hi hagué ballets, sardanes i un partit de futbol entre el F. C. Sant Martí i l'U. S. Cèltic-Verdaguer, triomfant aquest per dos a un. També es va efectuar una funció teatral.

EL LUNCH

Com a final, a la nit, es va celebrar un lunch de germanor. Malgrat l'esforç que representava el discurs de la tarda a la Barceloneta, hi féu acte de presència En Francesc Cambó, el qual fou acollit amb aplaudiments.

Els concurrents eren uns dos cents, abundant-hi les noies.

El president de l'entitat, senyor Salellas, presidí, acompanyat dels senyors Cambó, Morera i Galicia; Escolà (Josep), Nadal, de Riba, Escolà (Agustí), de Rull i Martínez Esteve.

En altres llocs hi havia els senyors Torelló, Bulart, Rogent, Andrés, Agulló, etc.

Servit el lunch es va donar compte de les adhesions dels senyors Abadal, Bertran i Musitu, Duran i Ventosa, Rahola, Maynés i Puig de la Bellacasa.

La bandera de la Joventut Nacionalista del Poblet, passant per damunt dels caps dels concurrents, fou col·locada a l'escenari, on ja hi havia la de l'Ateneu.

DISCURSOS

Va iniciar els discursos En Francesc Salellas, glossant la germanor entre els socis i festejant l'acabament de les obres a la casa i altres treballs que s'han fet. Estimulà a actuar en pro de l'Ateneu i de Catalunya.

El senyor Martínez Esteve agraí les paraules elogioses que se li havien endreçat i preconitzà una tasca de salut i esport com aspirava l'antiga Grècia. Aconsellà entusiasme i esforç.

Parlà a continuació el senyor Aymamí, cantant la bandera pàtria i recordant que de la fornal de la barriada n'han sortit forjadors com En Josep Escolà, veterà homenatjat fa un quant temps, i al qual cal proclamar avi i mestre. Demanà l'ajut de tothom per l'Ateneu.

N'ALEXANDRE BULART

Oferí l'ajuda de la Joventut Nacionalista de la Lliga per a tot allò que el jovent nacionalista del Poblet necessiti.

Tractant del cas de la flamenquització de la Universitat de Gant, terra visitada per l'orador, descriví la lluita entre els dos nacionalismes, el való i el flamenc, detallant l'esperit de la reivindicació flamigand i enumerant els punts del programa que van portant a realitat fugint del «tot o res». Féu comparacions entre el fet de Flandes i el de Catalunya.

Acabà felicitant a l'Ateneu pels avenços que està fent.

EN SANTIAGO DE RIBA

Començà referint-se a l'etapa que passa el nacionalisme i que es trasllueix en un mateix dia en actes tan grandiosos com el de la Barceloneta i el del Poblet, les dues barriades que havien estat les més contràries al Catalanisme. Podem contemplar davant d'aquests actes l'esdevenidor amb tranquil·litat, ja que ens trobem vivint una crisi de creixença.

Demanà que es tingui fe en la pàtria, i terminà enlairant el treball, que sempre és fructífer.

EN JOAQUIM Mª DE NADAL

Aquest regidor del municipi barceloní pronuncià un eloqüentíssim discurs de felicitació per l'Ateneu Nacionalista Verdaguer.

Mitjançant una metàfora aguda va demostrar com, més que les paraules i les actituds, el que cal és l'acció persistent i estimulant.

Féu punt final exaltant l'home nacionalista envers la idea que mou la força.

Com els oradors anteriors, fou molt aplaudit.

EN MAGÍ MORERA I GALICIA

«Mentre bevia el primer glop de xampany — diu el poeta-diputat — mentalment feia el meu motiu de brindis. Sentia la gaubança en elogi de la gent treballadora, i brindava per l'Ateneu i, sobre de tot, pensvaa en el seu nom gloriós de Verdaguer.

Recordava quan tenia En Verdaguer als braços de germà oint bategar el seu cor i sentia tota la gràcia d'aquest gran benaventurat, que passà pel món. Mossèn Cinto fou el gran rebassaire, que seguí la terra de la llengua, recollint les flors del que era tancat dintre les tombes medievals i que, no obstant, era viu en el poble.

Brindava per Sant Jordi, que no va dalt del cavall, sinó que va dalt de la llengua pàtria. Quan l'idioma triomfa és quan triomfa Catalunya. La llengua catalana és l'enemiga dels contraris nostres. Si fos possible, en un acte de bogeria, que els catalans renunciessim a la llengua, ens ho donarien tot, però no ens serviria, perquè ho donarien a un mort.

La llengua marca la persona i fa distingir els uns dels altres. La llengua la formen la terra, la mare, els vents i l'aire. En el meu idioma, al qui parlo conec qui soc i li vinc a dir: «Jo soc català, no un que s'estrafaci». La llengua és Catalunya!

Glòria a Verdaguer. Ell féu amb el llenguatge català el mateix que es fa amb les joies velles, que, netejades tornen a lluir.

I també mentalment brindava pels enemics, com l'Església ora també pels heretges. Brindava pels catalans contraris de Catalunya, encara que n'hi hagi que són àngels caiguts, i que no tenen redempció.

Que la bandera barrada que ha passat pels nostres cims podem sostenir-la en les lluites mentre el cos resti dret. Que a tots ens guiï el sant nom de Catalunya.»

Heu's aquí una minsa síntesi del que digué el parlamentari per Barcelona.

N'AGUSTÍ ESCOLÀ

Enumera les innovacions que últimament s'han fet a les entitats nacionalistes del districte X, obres que començaren a l'Ateneu Democràtic Regionalista del Poble Nou, que seguiren a l'Ateneu Obrer Català de Sant Martí i que ara han acabat a l'Ateneu Nacionalista Verdaguer.

Demanà al senyor Cambó que visités els esmentats centres, a fi que vegi els canvis que en poc temps s'hi ha fet.

Acaba repetint els oferiments, en nom seu i en representació del marquès d'Alella.

EN FRANCESC CAMBÓ

La concurrència, a peu dret, tributa una ovació en intentar parlar l'il·lustre polític.

Comença dient que el president li ha mostrat fa poc una tarja de convit d'un acte al qual ell assistí fa 19 anys a l'Ateneu Obrer del Poblet, entitat que, sota diferents noms, algunes peripècies i distints locals, és la mateixa de l'Ateneu Verdaguer.

Aquesta entitat, més que els noms i els locals, és aquesta cosa venerable que es diu Josep Escolà.

«A l'acte d'homenatge a l'Escolà — segueix En Cambó — jo no hi vaig poder assistir, ja sabeu per què. Pocs homes hi han hagut dintre el catalanisme que hi hagin posat tanta ànima i tan esforç com l'Escolà. El que ell ha fet per l'entitat, les penes de la vida que ha sofert, no té nom. Amb alguns homes com ell al Poblet no es necessitaria l'ajut de ningú i no se sentirien mai lamentacions i el seu exemple ha de fer cercar homes que l'ajudin. Pensem que ara, per a ésser nacionalista al Poblet, no es necessita el valor que calia anys enrera. (Aplaudiments.)

Els centres nacionalistes de les barriades extremes són més interessants que no els de població més barrejada o d'habitants burgesos. A les barriades de treballadors pot utilitzar-se més que res l'acció individual per a fer prosèlits i encara hi ha molt de camí a fer per anant-se atraient la masa obrera.

Si els obrers se sentissin ben catalans hauríem fet un gran camí. Es sabut que els contraris de la nostra terra cerquen per a combatre'ns les divisions dintre de Catalunya.

Les victòries electorals que s'obtenen a les barriades extremes no arriben a complaure'm del tot, puix que són perquè els contraris han minvat tant. Les masses obreres han perdut la seva fe en les revolucions predicades i anunciades i cada dia més els treballadors s'han anat sentint solament obrers, i no ciutadans. Això no és un bé, perquè sols és el desengany sofert envers els falsos ídols. Està bé que els obrers pensin en llur esfera professional, però han de pensar que Catalunya no els ha d'ésser indiferent, perquè abans que proletaris són homes. (Aplaudiments.) Se'ls ha de fer tenir fe en la Pàtria a que pertanyen perquè hi són, vulguin o no vulguin. Aquesta fe se'ls pot i se'ls ha de donar.

Catalunya sofreix una crisi d'engrandiment. El nombre de catalans no augmenta en relació amb la seva poixança econòmica. Manquen braços per al treball i com que les mares catalanes no en produeixen prou, n'han de venir de fora i han de passar, els nou vinguts, un període d'assimilació. Gran part de les convulsions socials són filles d'aquest procés de digestió. Els elements exòtics esmentats rauen a les barriades obreres, i, escampant el sentiment de catalanitat, es farà que no hi hagi ciutadans que se sentin estrangers, on viuen.

Les victòries electorals tenen importància, més que en el fet de conquerir un càrrec i augmentar els votants, en el fet d'enardir, enlairar l'esperit de ciutadania i serveixen per anar augmentant la catalanitat de les clapes de Barcelona on és més necessari.

La Joventut Nacionalista de la Lliga, i cal que s'hi fixin els seus membres que hi han aquí, podria dedicar el seu esforç a aquesta propaganda. Més de vint anys enrera, cada dissabte anava al Poble Nou, a donar una conferència a un grup de treballadors, i crec que va contribuir bastant aquesta tasca a la formació del grup de l'Ateneu Democràtic Regionalista, que ha tingut força per a aguantar tants temporals i que tantes proves ha donat de fortalesa. Cada setmana es podria venir a parlar als obrers no sols de Catalunya i d'ideals sinó de les coses seves, enfortint la seva cultura, portant, en una paraula, cada dia més ciutadans entorn de les nostres fogueres.

Tant debó jo m'hi pogués dedicar a aquesta tasca, com feia en temps en que no pesava damunt meu la feixuga feixuga de les responsabilitats. Penseu els joves que el màxim concurs de la vostra acció aniria a les obres més decisives. S'aconseguiria que l'acte de voluntat a favor de l'Autonomia de Catalunya fos cada dia més fort, més tossut i que hi contribuissin totes les classes socials, especialment el sector qual força va creixent en la societat, essent natural que així sigui.

¡Adéu-siau!»

En Cambó, quan termina, és novament aplaudit.

FINAL

El senyor Salellas dóna per acabat l'acte.

Es canten «Els Segadors» i es victoreja la Pàtria.

En Cambó és aclamat en abandonar el local.

La impressió de l'acte és molt falaguera.

De Societat

EL BALL DE LA CREU ROJA

Com altres anys, la Junta de dames de la Creu Roja va celebrar el passat diumenge a la nit, a l'Hotel Ritz, el ball d'etiqueta anunciat per a recollir cabals destinats a l'Hospital en construcció.

La festa havia despertat viu interès entre la nostra aristocràcia, que tot seguit es va inscriure en les llistes dels assistents. Així és que els amples salons del primer dels hotels, feien goig de veure's l'esmentat dia, curulls d'una concurrència selectíssima.

Es ballà a la sala de festes i a la sínia en la qual hi figuraven les principals famílies d'aquesta ciutat.

Es ballà en el saló de festes i en el d'hivern al compàs de dues notables orquestres de Jazz-Band, essent moltes les parelles de gent jove que animaven amb són concurs la festa.

Aquesta resultà brillantíssima, com una de les més importants que s'han organitzat al Ritz, tant pel nombre dels assistents com per la qualitat dels mateixos.

Impossible és donar noms de les persones que hi veierem, no obstant recordem el President de la Mancomunitat senyor Puig i Cadafalch, governador civil senyor Raventós, president de l'Audiència senyor Alvarez Vega, la Junta de dames de la Creu Roja senyores comtessa de la Vall de Canet, marquesa de Palmarola, vídua Sanz-Selma, Berenguer, vídua de Ciurana, vídua de Bernis, comtessa de Figols, Llorach de Mercader, marquesa de Hijosa d'Alada, de Peñasco, Aguado, Huelin, Ferrer-Vidal, comtessa de Caralt, Roig Bergadà i Casas. També hi assistiren els ducs de Santàngelo, marquesos de Sentmenat, Castellflorite, Santa Isabel, Villamizar, Monsolís, Masnou, del Amparo, Carulla, Camps, Castelldosrius, comtes de Sert, Caldas de Montbuy; barons de Güell, Maldà, Segur, Cuadras Griñó i Montelar, vescomte de Torgas; senyors de Llorach de Ferrater, Rocamora de Vidal-Sala, Parellada de Ferrer-Vidal, Llauradó de Ferrer-Vidal, Pons de Cors, comte de Garriga, vídua Sotolongo, Vilaseca, Uriach, Muntaner de Campmany, Monegal de Cunill, Armet, Arolas de Soval, Mauroner de Bertoli, Aparicio, Mañoz, Puig i Cadafalch, vídua Lobo, Pi i Sunyer, Viñas de Claros, Salat de Ferrer, Casas de Lligé, Elías de Molins, Sarriera de Sabater, Baladia de Masó, Puig Ferrer, Carreras Candi, Sanz-Selma, Soler de Claret, Bulbena de Salas, Foret-Giordano, Bosch i Labrús, Picabea, Salom de Esteve, Ramoneda, Soler Pi, vídua Marfà, Monteys, García-Faria, Terobi-Parellada, Sagnier de Puig i Mir, Fabra-Boada, Rosal, Lamadrid, Bufalà, Masó Solferich, Tarruella, Pi-Gibert, de la Cruz, Ventosa, Comas d'Argemir, Borràs, Giménez, Frontin, Jover, Casas-Cambó, Tey de Uriach, Damians, Gay, Esquerdo, Caralt, Ribas de Ros, Rich-Gay, Vidal, Puig, Artigas, Fàbregas, Giró-Savall, Casanella, Llopart, Rubió, Gubern, Ollivarri, Carvajud, Moragas, Lamaña, Esteve, Riviere, Rocha, Corominas, Balcells, Rovíralta, Batalla, Roura, Duran, Mas, Condeminas, Ibern, Jauregnizar, González-Carné, Espriu, Montobbio, Dolocestal, Senier, Dolsa, Masriera, Larramendi, Solsona, Bayona, Valls, Bonet, Cardellach, Llusà, Torrents, Valentí, Malvehy, Frontera, Estruch, Azcárraga, Sentmenat, Prats, Garí, etc., etc.

A mitja nit se serví als concurrents un delicat lunch.

La festa acabà a primera hora de la matinada, i pel bon èxit assolit cal felicitar les distingides dames organitzadores i en especial la presidenta senyora comtessa de la Vall de Canet.

FIVE

Calendaris rebuts

Hem rebut els següents calendaris:

De la Societat Anònima Monegal.

D'A. E. G. Ibèrica d'Electricitat S. A.

De Dalmau, Yuste i Bis, Impressors.

Casa Pirelli.

Paper de fumar Indio Rosa.

Casa Carlo Erba, de Milà (Itàlia), productes químics.

Taller d'enquadernació, de Ferran Porta.

Relleus Busa i Pagès.

Farmàcia del Globo.

La Neotípia. Impremta.

Josep Casanellas. Accessoris per a automòbils, transmissions i maquinària. En català.

Fills de J. Baró Pallerol i Companyia. Agenda setmanal.

Restaurant Lunch Bar, del Pla de la Boqueria.

—Vacum Oil Company, societat d'olis i grans minerals lubrificants.

—Perfumeria de Jaume Coll.

—M. Tassi, articles d'escriptori.

—Ferran Roqué, S. en C. Transports internacionals.

—Tipografia «La Académica», de Serra i Russell.

—Portland Ciments i Cals hidràuliques, de Josep Fradera.

—Antoni Maia, reparacions de neumàtics.

—Calendari del Sagrat Cor de Jesús.

—Impremta M. Tassi.

—Mutua General de Segurs.

Notes del Municipi

MOCIONS DE FOMENT

Davant la Comissió de Foment han estat formulades les següents mocions:

Del senyor Degollada: perquè es destinin 2.000 pessetes a l'arranjament de l'urinari situat al Passeig de la Indústria, davant del Parc; i altres 2.000 a la supressió del que està col·locat davant la gàbia dels micos al Parc, substituint-lo per altre de més petites dimensions; i altres 2.000 per a obres de conservació de l'assenyalat amb el núm. 1 del Parc; igual quantitat per a l'assenyalat amb el núm. 3.

Dels senyors Navés, Escolà, Domènech, Iglesias i Cararach: perquè s'eviti que pels propietaris de la finca Casa Borràs (Sant Andreu), es venguin solars per a construir barraques a la part de la finca afectada per vies públiques aprovades, i que es procedeixi a l'enderrocament de les ja construïdes.

Dels senyors Domènech i Olivella: perquè en vista que existeixen al Passatge de Sagrista diverses construccions d'alçaria diferent i podent-se considerar com de domini públic, sigui el dit Passatge declarat de caràcter oficial.

Dels senyors Tusell i Nonell: perquè es destinin 2.000 pessetes a l'arranjament del paviment del carrer de Marian Cubí.

CURS D'ANALISI AL LABORATORI MUNICIPAL

Dimecres vinent començarà a la Secció d'anàlisis químics del Laboratori municipal el curs d'Elements d'anàlisi químic quantitatiu a càrrec de don Alexandre Ribera.

Els interessats en matricular-se poden passar pel Laboratori (Sicília, núm. 44), de les nou del matí a les sis de la tarda, on se'ls facilitaran tota classe de detalls.

SUBHASTA DEL QIOSC DE LA RAMBLA, DAVANT DEL CONTINENTAL

Dimecres vinent, a les dotze, se celebrarà a les Cases Consistorials la subhasta per a l'arrendament, pel termini de deu anys, del quiosc de periòdics instal·lat a la Rambla de Canaletes, davant del Continental.

El tipus de subhasta és de 500 pessetes al mes.

Per a deixar més desembarcat el lloc on es troba actualment situat i en el qual hi ha, ultra el quiosc, un pal per a la il·luminació, una barraca del servei de tramvies i un arbre, es correrà el quiosc uns metres cap avall, amb la qual cosa quedarà notablement millorat el seu emplaçament.

La festa dels Reis a Sarrià

Va celebrar-se també solemnialment. Va circular pels carrers una lluïda cavalcada de dos autos amb els «personatges reials» i llurs patges, precedida de dos guardies urbans de cavall. Els Reis obsequiaren amb caramels la mainada que hi havia pels carrers. La Banda de música de la Bonanova va tocar durant el curs de la cavalcada, la qual anà a parar a l'ex-Casa Consistorial, on hi havia el tinent d'alcalde En Bonaventura Plaja i tot el personal de la Tinença.

La plaça va omplir-se de gernació.

El repartiment de joguines a més de 600 criatures fou organitzat perfectament per En Recasens, secretari del Centre Regionalista. Cada criatura presentava el ticket, en el qual al dors hi portaven estampats savis consells de ciutadania i catalanitat. En presentar el ticket, els Reis els feien el present de joguines, amb les quals se n'anaven plens de joia.

Fou una molt simpàtica festa.

Gran Teatre del Liceu

Faust

Ha debutat al nostre Gran Teatre la gentil artista Bau Bonaplata, filla del mestre Bau i néta del gran actor Bonaplata. La jove cantatriu segueix, es diria, el bell exemple de la seva mare, la ben coneguda i ben aplaudida artista lírica. Cantà molt bé el paper de Margarida. Es distingiren també els altres artistes: Lucci, Pintucci, Sarobe i Zalesky. Un «Faust», doncs, bastant notable.

Recomanem a les entitats i als particulars que tenen a bé trametre'ns articles o notes suplicades, la necessitat absoluta (sense la qual no ens es possible fer-ho el menor cas) d'avalar degudament els originals amb un segell o una firma.

La Protectora de l'Ensenyança Catalana

En un any ha doblat els socis

Però no n'hi ha prou!

Avui l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana (carrer dels Arcs, núm. 1) representa la cèl·lula inicial de l'exèrcit civil de Catalunya. Ja, difícilment, poble ni poblet de Catalunya, trobarieu, per petit que sigui, on no hi hagi algun soci de la Protectora; on, almenys, el seu ressò no hi hagi arribat d'una manera o altra.

Però no sols a Catalunya; també per terres d'Amèrica, multitud de catalans consten inscrits en el llibre d'honor — veritable Llibre d'Honor — de la Pàtria, que és el llibre on hi veiem els noms dels milers de ciutadans que amb llur òbol — qui més qui menys, a partir d'una pesseta al mes — contribueixen a la magna obra de la Protectora. Els catalans d'Amèrica han format, des del primer moment, en fila capdavantera: ells tothora han estat per als catalans d'aquí un estímul i un exemple.

En començar l'any passat, 1922, el nombre de socis de la Protectora arribava a QUATRE MIL, encara no. En començar l'any 1923, els socis ja passen de VUIT MIL: ha estat ben aprofitat, doncs, aquest any, per la causa de Catalunya. Més: fins fa poc, el nombre de socis de la Protectora, catalans residents a Amèrica, era de més del cinquanta per cent del total d'inscrits; els catalans d'aquí estàvem, doncs, en minoria: això era greu, ens trobàvem en un mancament vergonyós respecte dels nostres germans que de l'altra banda de l'Atlàntic, tan generosament, s'oferien en la col·laboració de la nostra tasca: avui els socis residents a Catalunya superen els residents a Amèrica; comencem de reparar el tort que, durant tant de temps, cometíem.

Anotem: el nombre considerable d'associacions i Ajuntaments, que s'han inscrit a socis de la Protectora. Per no fer-nos pesats, limitem-nos a relatar els Ajuntaments darrerament inscrits; els quals són: Badalona, Berga, Blanes, Cassà de la Selva, Manresa, Monistrol del Montserrat, Roda de Vich, Sallent, Santa Coloma de Farnés, Terrassa, Vendrell, Vilanova i Geltrú i Vilassar de Dalt.

Podríem remarcar, també, la quantitat creixent d'inscripcions de senyores i senyoretes, de tots estaments i condicions, que, amb un alt sentit de catalanitat i d'humanitarisme, han volgut sumar-se a la gloriosa croada. I aquí ens plau de constatar l'espléndida col·laboració de la comissió de dames que, adjunta a la Comissió de Foment, ha desenrotllat una tasca d'organització i d'entrenament dignes d'elogis.

Esmentaríem, encara, aquelles inscripcions de nens i nenes, els quals, llurs pares, menen pels camins de l'alliberament, des de la tendra infància, com també la llista d'honor a la memòria dels difunts benamats. Fóra grat de parlar dels donatius que de tant en tant hom fa a la Protectora; de les col·laboracions extraordinàries, de les institucions de premis especials... de moltes i moltes altres coses que, com una ofrena contínua, ven en forma de prestació personal o econòmica a la Protectora...

Però, no n'hi ha prou! Grans llaors mereixen i benedicció de la Pàtria, tots aquells que fins ara han treballat i han contribuït a l'obra de la Protectora. Però no n'hi ha prou! L'esperit generós de tots els que en són socis, el sentit d'ideal pur, és la cosa, potser, més estimable d'ells; car la Protectora és l'única associació que a canvi de la quota, no dóna res al soci (s'entén en el sentit d'aventatges d'ordre econòmic, material o espiritual; per exemple: mutualitats, festes, assistència, classes, etc.); l'únic que li dóna és gràcies en nom de Catalunya; i aquest donar gràcies, com si fos un conjur sagrat, serveix per augmentar l'alenada patriòtica del soci. En aquest sentit, doncs, també és una cosa preabilíssima. Però no n'hi ha prou!

De l'any 1899, en què es fundà la Protectora fins a l'acabar de l'any 1921, és a dir, en VINT-I-DOS ANYS, després d'un treball constant (i no ens sabem estar de referir-nos al meritíssim patrici En Manuel Folguera i Duran), després d'una tasca penosa i lenta, a prova de defallliments i gairebé diríem de mig-fracassos, hom arriba a sumar QUATRE MILERS de socis; llavors, d'un bot, en un sol any, puja a VUIT MIL. Així, durant el 1922 (descomptant diumenges i dies de festa), ve a resultar un INGRES DIARI de 14 socis, sense interrupció. Bella cosa; però no n'hi ha prou! Bella cosa, verament; però davant la realitat, davant el que cal fer, mesquina cosa!

No han d'ésser 14 socis diaris que ingressin, haurien d'ésser 50 almenys. No han d'ésser 8.000 socis... Què són vuit mil socis, amb les quotes dels quals, comptem al cap de l'any, en xifres rodones, CENT MIL PESSETES? Què representa aquesta quantitat, sinó una cosa irrisòria, davant els MILIONS que calen per fer una obra seriosa per tot Catalunya?

Es que no sent batre als seus polsos, la gent de Catalunya, el vent heròic de les grans gestes a fer? On és, doncs, l'esperit de Catalunya? Si nosaltres hem d'ésser dignes d'arribar allí on altres pobles, semblants al nostre, i en situacions semblants a la nostra situació, han arribat, per fortuna d'ells, cal que sapiguem preparar-nos cabalment per les grans lluites que s'atansen.

Evoquem, per exemple, els «Sokols» de Txecoeslovàquia, creats per la preparació de germacions aptes a l'alliberament de la Pàtria. En la gràfica que acompanyem hom pot veure el creixement d'aquests «Sokols» que, en la gran guerra, forniren alguns batallons per lluitar al costat dels aliats, contra les potències centrals, a les quals Txeco-eslovàquia era junyida. I ara no parlem pas de preparar batallons, nosaltres, per branda baionetes i ametralladores; parlem dels batallons i dels exèrcits de l'esperit, de la cultura, de l'educació del nostre poble, que es troba, sense escoles, incapacitat de poder concórrer dignament en el certamen del món civilitzat.

També els començos dels «Sokols» foren penosos i lents, com els de la Protectora. Però, una vegada agafat l'impuls, amb la plena consciència dels destins de la Pàtria, llavors els inscrits i adeptes (homes, dones, mainada), creixeren meravellosament. Magnífic espectacle, cada cop més grandiós, el de les festes federals (en les quals sols una reduïda part s'hi manifesten). L'any 1891, hi concorren 2.800. L'any 1895, són 4.300. L'any 1901, són 6.700. L'any 1907, són 10.000. L'any 1912, són 17.700. L'any 1920, són 50.000. La creixença és extraordinària. Avui els «Sokols» pugen força sobre el milió: nosaltres podríem satisfer-nos amb una quantitat molt més modesta — tampoc no tenim tants habitants com Txeco-eslovàquia, que en compta uns quinze milions. — Però un MÍNIMUM INDISPENSABLE DE 70.000 hauríem d'anar-lo a assegurar rapidíssimament. I no és pas, ni de bon tros, la proporció que ens pertoca si volguéssim comparar-nos una mica amb els «Sokols».

Cal, per això, una gran fe, un fort esperit de propaganda i de proselitisme; una campanya incessant d'amic a amic, entre tots els qui ens volten. Cal que les associacions de tota mena i estaments (dependents de comerç, deportistes, culturals), s'hi inscriguin. Caldria, sobretot, els Ajuntaments que donessin l'exemple; no sembla que sigui pas excessiva cosa de consignar, suposem, un mínimum de cent pessetes en el pressupost, per a contribuir a una tan noble tasca de millorament cultural i patriòtic.

LLUIS BERTRAN I PUJOAN

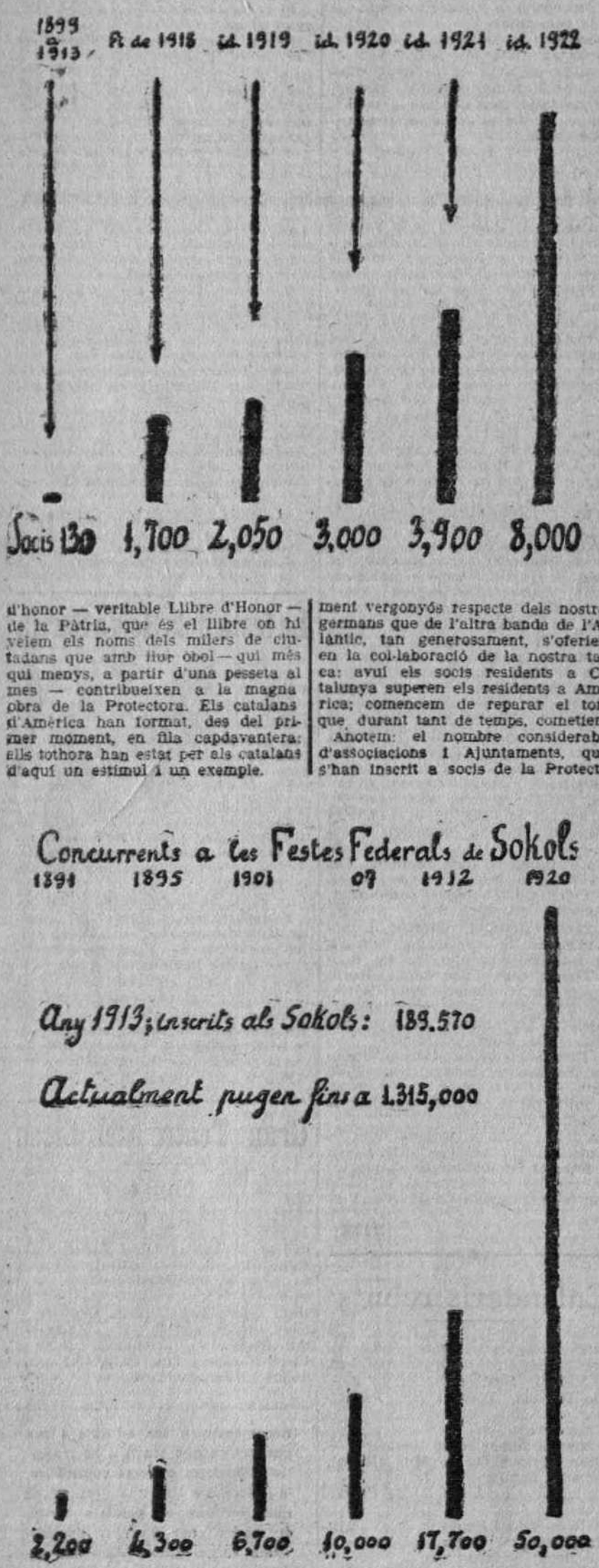

Les Exposicions d'Art Català a l'estranger

II i darrer

En l'article precedent fèiem un inventari dels benifets immediats que les exposicions d'art català a l'estranger reportaven a la nostra terra, particularment la darrera exposició celebrada per duplicat en terres de Holanda. Anunciàvem en aquell primer article la ressenya, que ara anem a fer, dels resultats negatius, com cal a un balanç perfecte.

Un dels resultats negatius més impressionants, sobretot per als artistes, és la manca de compradors d'obres dels nostres pintors i escultors. Aquest fet és un fet universal, degut a l'enorme crisi econòmica, la qual retreu els compradors de tota llei de dispendi superflu. Quan les primeres necessitats costen tant de cobrir, quan hi ha tants de temors en l'ambient, quan l'esdevenidor es veu ple d'amenaces, quan els qui eren rics es desfan de llurs col·leccions i, per tant, hi ha un sobrant excessiu d'ofertes en el mercat artístic, aleshores no és gens d'estranyar que una exposició d'artistes forasters deixi de fer un negoci, per petit que sigui, que els artistes nacionals no poden fer.

Uns artistes al·legaven recentment, en una reunió, que bé podien les autoritats holandeses correspondre a la gentilesa de les nostres, les quals adquiriren una obra a l'Exposició Holandesa del nostre Saló de Primavera darrer. Però, aquesta al·legació no serà justa, per què s'ha de tenir present que els artistes holandesos foren sol·licitats per la nostra Junta Municipal d'Exposicions d'Art, entitat oficial, mentre que els nostres foren invitats pels artistes holandesos, independentment del Municipi de Amsterdam. La Societat «Arti et Amicitiae», que ens acollí, despengué ja quantitats enormes en estatjar espléndidament durant trenta dies els nostres pintors i en obsequiar amb tota llargueses els comissionats del Municipi, de la Premsa i dels artistes barcelonins. Demés, s'ha de saber també que la crisi econòmica ara és cruelíssima a Holanda. El desequilibri monetari que porta a la misèria els pobles que tenen la moneda malalia, arruïna alhora els pobles que la tenen sana. Holanda, que és un d'aquests països de moneda sana, està avui dia arruïnada per aquesta causa que la priva d'exportar. Els grans ports d'Amsterdam, Rotterdam i Flessinga estan deserts; les indústries es paralitzen; la revolució social truca a les portes dels capitalistes; els artistes, que abans vilen en l'opulència avui no venen res; els qui no tenen un passament han d'ésser socorreguts per la caritat pública.

Pensem que Catalunya, que és un dels països menys castigats pel daltabaix present, no fèu res, «res», «res», a favor dels holandesos que vingueren amb tan estupendes obres al nostre Saló de Primavera. Si no hagués estat per la generositat del Comitè d'Honor de la nostra Exposició, els nostres invitats se n'haurien entornat sense vendre res, sense rebre cap dels obsequis i cordialitats que nosaltres rebérem a desdir a Amsterdam i Groningen, i que hauríem seguit rebent a La Haia i a Arnhem si haguéssim pogut acceptar les invitacions d'aquestes importantíssimes ciutats.

Però, no totes les culpes de la manca de venda han d'ésser imputables a la crisi econòmica. Malgrat aquest flagell, malgrat l'avarícia o inconsciència amb la qual es comporta el mercat artístic barceloní envers els artistes holandesos, els nostres pintors i escultors haurien probablement venut quelcom a Holanda si s'hagués pogut haver major quantitat d'obres vendibles. Els nostres artistes es retreuen no envien al Saló de Primavera, que és d'allí on se seleccionen les obres que han d'anar a l'estranger. Si de cas, molta part d'ells es limiten a enviar cosetes de poca empenta, o bé, a l'hora de fer la tramesa a l'estranger, tenen l'acudit de retirar les obres llurs escollides a tal fi. La Junta Municipal, però, no es descoratja, i, perquè aquells artistes reacis no deixin de figurar en les Exposicions d'Art Català a l'estranger, sol·licita de la Junta de Museus obres d'ells, exposades en les col·leccions artístiques de la ciutat, fins al punt de fer així quasi un cinquanta per cent del contingut artístic que forma l'expedició. El comprador, naturalment, sempre se sol enamorar del millor, i el quadre millor, la més bella escultura, és clar, sol ésser una escultura, un quadre propietat del Museu; per tant, invendible.

El dia de l'obertura d'una d'aquestes exposicions d'Art Català a l'estranger, hi sol haver un gran enuig i un veritable «emballement» per a comprar, «malgrat tot». A l'obertura de l'Exposició d'Amsterdam hi hagueren set demandes d'adquisicions, quatre de les quals eren propietat del Museu, una era de col·lecció particular, una altra sera sense preu i la setena fou trobada massa cara.

Aquests dos darrers impediments no deixen de tenir la seva gràcia. Un setxanta per cent dels expositors negligí de donar preu a les pròpies obres, i això malgrat la sol·licitud, feta a mà al domicili de cada expositor, per dues vegades. Algunes dels que donen preu, augmenten aquest enormement en tractar-se d'un mercat estranger, de manera que una pintura o escultura d'un autor el nom dels qual no ha passat encara les fronteres, sol resultar, en una d'aquestes capitals estrangeres, més car que una obra de pintors universalment célebres, residents a la localitat, cosa, per cert, gens seriosa.

Esdevé que quan un comprador d'obra sense preu arriba a saber-lo, després dels correcuites mai prou ràpids del diàleg telegràfic, aleshores se'ns ha refredat i vol pensar-s'hi. En aquests temps tan crítics, la negligència dels nostres artistes és d'efectes molt saludable per l'elxelebrament dels «amateurs» massa impulsius. Aquells compradors a hores d'ara encara s'hi estan pensant.

Un altre defecte dels nostres pintors és la detestable presentació de llurs teles, l'adopció d'enquadraments miserables, l'abús dels marcs antics sense valor artístic, dels marcs plans, del marc barroc xapusser, del marc daurat carrinclò, o del marc vell, tronat, escrostonat, redaurat amb purpurina oxidada, o repintat a l'oli damunt del daurat; en fi, tota mena de rotlleses que malmeten i depreuen la pintura.

De totes maneres l'èxit de venda no és pas el principal mòbil de les nostres exposicions. Per gran que sigui l'èxit de venda en una exposició d'art, mai no passa d'afavorir una petitíssima minoria. Aquest èxit mateix no el voldríem pas si l'haviem de pagar amb una derrota moral amb una crítica adversa o amb un allunyament del públic, dels artistes i de la gent significada en els països que visitéssim. Això és axiomàtic per a tota persona de refinada i alta apreciació d'aquest gènere de manifestacions. L'Exposició d'Art Modern Germànic, que va organitzar el Govern alemany a Amsterdam, al mateix temps que s'obria la nostra, malgrat les despeses enormes que va ocasionar, molt superiors a les de la nostra Exposició, fou una Exposició de simple propaganda artística, explícitament no vendible: no hi havia ni un dibuix per a vendre, i això que gairebé totes les obres eren d'artistes vivents, joves la majoria.

La nostra Junta Municipal d'Exposicions d'Art fa ben bé el que pot per a atènyer aquest èxit complet. Es necessari, ara, que els artistes també hi posin el coll ço que, potser, no sigui una exigència excessiva.

J. B.

LES TERRES CATALANES

LLEYDA

(Conferència de les 9'30 de la nit)

La dona que treballa

La Junta delegada de la sucursal que té a Lleyda l'Institut de la Dona que treballa està activant la instal·lació dels serveis de dispensari, assistència mèdica i casa de família; i, per tal que les associades puguin, ja abans, fruir dels aventatges del reglament, ha acordat d'obrir demà l'Escola domèstica, n' la qual es donaran aquests ensenyaments:

Confecció de vestits: dilluns, dimecres i divendres, de set à nou del vespre. Professora: mestressa Na Concepció Pallarès. Per tal que les associades puguin utilitzar gratuitament els serveis de les modistes, s'estableix, en els dies i hores indicats, una secció de consulta i guia per aquelles que, sense assistir a les classes, vulguin confeccionar-se els vestits a casa llur.

Lectura, escriptura i aritmètica elemental: Dimarts, dijous i dissabte, de sis a set tarda. Professora: Na Concepció Coinvelles.

Labors: Dilluns, dimecres i divendres, de quatre a cinc. Professora, Na Maria Montserrat Vallès.

Mecanografia: Dimarts, dijous i dissabte, de sis a set. Professora: Concepció Coinvelles.

Francès, primer curs: Dilluns, dimecres i divendres, de cinc a sis. Professora: Maria Montserrat Vallès.

Solfeig i piano: Dimarts, dijous i dissabte, de quatre a sis. Professora: Na Elena Pàmies de Pereña.

Alternant amb les classes esmentades, es donaran diversos cursets d'especialitats i conferències de caràcter moral.

Expropiació

El Butlletí Oficial publica una relació nominal dels propietaris afectats per l'expedient d'expropiació forçosa amb motiu de la construcció de l'estació unificadora de les línies de F.-C. del Nord i de Lleyda a Saint Girons, concedint-se un termini per a presentar les reclamacions contra la necessitat d'expropiació dels predis de referència.

Altres noves

S'ha publicat la llista dels membres que han de formar el jurat per al pròxim quatrimestre d'aquest any en les causes procedents dels jutjats de Lleyda, Balaguer i Seu d'Urgell.

— A proposta de la «Jefatura» d'O. P., el governador civil ha assenyalat els dies 26 i 27 de l'actual, respectivament, per a efectuar els pagaments de les finques ocupades en els termes municipals d'Albaterrech i Granyena de Cervera, amb motiu de la construcció del primer tram de la secció de Granyena a la carretera de Reus a Praga.

—Per la «Jefatura» d'Estudis i Construccions del F.-C. del Nord d'Espanya han estat duts al Govern civil els documents corresponents al tercer període de l'expedient d'expropiació forçosa, al terme d'Os de Balaguer, amb motiu de la construcció del ferrocarril de Lleyda a Saint Girons (carril Noguera-Pallaresa).

La Costa

ARGENTONA. — Aquesta població es prepara per a celebrar ben dignament, durant els dies 7 i 8 del corrent, la festa del seu gloriós patró Sant Julià.

Hi hauran solemnes actes religiosos, funcions de teatre, cinema i balls, essent digne d'esmentar-se el programa que ha confeccionat l'empresa del cinema Glòria, en el qual hi figura, entre altres, la pel·lícula dramàtica «La Verge boja», i per una renomenada companyia la representació del drama d'En Camprodón «Flor de un dia» i la peça «La criada nova».

El dia 8, ultra el programa de cinema, hi haurà una coblejadora i el dueto «Los Antonetis».

— Per a poder treballar més intensament i portar una administració popular digna en el poble, avui tan mercadejada pels actuals, han format un bloc les tres entitats Centre Instructiu Regionalista, Centre Agrícola Obrer i Cooperativa L'Equitativa, en cara que cadascuna obrarà lliurement dins el seu ideal.

Tenen el projecte de bastir un edifici propi, amb departament per cada entitat i escoles, com també un Sindicat Agrícola, molt convenient a la població. Compten, per a fer aquella bella obra, amb l'ajuda de molts propietaris i personalitats d'aquesta, amants del nostre bé i de la cultura, que tan grans fa els pobles.

— Amb satisfacció sabem que ha estat admès a la Federació Catalana de Futbol, el nostre entusiasta Club Argentona F. C.

Per a la propera festa major ha preparat alguns interessants partits.

Es gran l'entusiasme que hi ha entre els argentonins pel futbol, essent així, que un gran nombre es proposen, la diada dels Reis, anar amb amb un magnífic autòmnibus cap a Barcelona per a presenciar el partit internacional Nuremberg-Barcelona.

— La Caixa d'Estalvis d'aquesta sucursal de l'Escolar de Mataró, ha fet les següents operacions:

Ha obert 255 llibretes noves, amb 3.848 imposicions, i ha recaptat la quantitat de 24.625'39 pessetes, a petició de 72 imposants, i ha reintegrat 5.297'10 pessetes; quedant en caixa, a fi d'any, 52.274'78 pessetes.

—Durant l'any últim hi han hagut 48 naixements; 24 nois i 24 noies; defuncions, homes 21, dones 13, noies 4 i nois 2, total, 40; augment, 8; matrimonis, 28.

TIANA. — El dia de Cap d'Any, a la tarda, va tenir lloc al Casino de Tiana la festa de la maternitat, que va resultar selectíssima, assistint-hi les autoritats locals, les entitats i un públic nombrós i distingit.

Va obrir la festa l'alcalde, pronunciant després parlaments al·lusius al caràcter de la festa, el doctor Robles i el rector doctor Canals.

Els chors d'En Clavé i l'Orfeó de Tiana executaren una sèrie de cançons, i un quadro d'aficionats va representar la comèdia «Amor de mare».

La recaptació obtinguda és destinada a les vídues i als orfes de la població.

Aquesta festa és la primera d'una sèrie que s'aniran celebrant.

MASNOU. — Va tenir lloc la solemne benedicció de la campana a la capella del col·legi que les Mares Religioses de la Sagrada Família dirigeixen en aquesta vila.

Amb l'assistència de totes les autoritats locals, i a les onze del matí, va començar el solemne Ofici, cantat pel chor de senyoretes del col·legi i celebrat pel reverend Francesc Raventós, rector.

Acte seguit es va procedir a la cerimònia de la benedicció, essent els padrins el doctor don Jaume Curell, alcalde de la població, i la distingida senyora donya Teresa Batlló, vídua de Saladrigas.

Pròpia per a l'acte, va pronunciar el senyor rector una sentida plàtica.

Acabada la cerimònia, foren obsequiats els invitats amb un lunch, acomiadant-se i felicitant a les Mares Religioses de la Sagrada Família, per la seva tasca sacrificada i meritòria en pro de la joventut d'aquesta vila.

TARRAGONA

(Conferència de les 9 de la nit)

ELS «JOVENES BIEN»

Abans d'ahir, en un ball que hi hagué al Club Nàutic, unes damisel·les amants de la nostra dansa, demanaren que en fos tocada una, i aquesta petició, feta amb tota cortesia, feu eixir de pollaguera uns quants «jóvenes bien», i la sardana fou tocada, però no ballada.

Això ha produit un xic de maror dins del Club Nàutic, i sembla que en la primera sessió general d'aquest, alguns socis es proposen de fer adoptar un acord pel qual sigui declarat el català idioma oficial de l'entitat, atenent que els socis forasters tenen el deure, dins del local, d'ésser cortesos i respectuosos amb les coses de la nostra terra.

EL CASAL NACIONALISTA DE CAPSANES

A iniciativa d'alguns elements de la Joventut Nacionalista, el «Círculo de Solidaridad de Capsanes» ha canviat aquest nom pel de Casal Nacionalista.

En són president i secretari, respectivament, N'Abdó Barceló i Ramon Sedó Borrell.

El dit canvi de nom fou adoptat per acord pres en reunió extraordinària de socis.

HISTÒRIA DE L'ART

Ahir, a la Joventut Nacionalista de Santa Coloma de Queralt, va inaugurar-se un cicle de conferències, amb una que en desenrotllà En Manuel Riera, sobre història d'art.

Es projectaren unes interessants projeccions.

A L'AJUNTAMENT

L'Ajuntament de Tarragona no ha pres, en la seva darrera sessió, cap acord d'interès.

Unicament s'ha aprovat una proposició en el sentit de dirigir-se als senadors i diputats, i al president del Consell i al ministre de la Guerra, demanant de gestionar l'indult a favor dels condemnats per la sublevació de la caserna del Carme de Saragossa.

ALTRES NOVES

Es troba vacant la plaça de metge titular de Torre d'Espanya, dotada amb el sou anyal de 1.000 pessetes.

Poden presentar-se instàncies fins el dia 22 de l'actual.

— Ha estat autoritzada una visita d'inspecció d'Higiene al bestiar infectat de verola.

— Ha mort sobtadament, a Mallorca, En Josep Feliu, pare del governador civil de Tarragona, el qual anà a la capital de les Balears per assistir a les noces d'un germà seu.

Per la trista circumstància primerament apuntada, sofrirà una mica de retard la tornada del senyor Feliu a Tarragona.

— A Santa Coloma de Queralt hi ha estat enterrat el cadàver d'En Carles Cunillera, mort a conseqüència de les ferides rebudes en l'explosió esdevinguda en el seu establiment d'armeria.

— S'ha constituit la Junta provisional de les Obres del Port.

N'és president En Macià Mayol; vice-president, En Josep Prat; vocal actiu, En Josep Bonet; vocal interí, En Josep López.

— Ha causat ací una forta impressió la nova de la mort de Na Montserrat Marfà, muller d'En Josep Vidal Barraquer, germà de S. E. el cardenal-arquebisbe Metropolità.

GIRONA

(Conferència de les 9'45 de la nit)

De futbol

Ahir van jugar el segon partit el primer team de la U. D. G. i el primer de l'Iluro de Mataró.

El resultat del partit fou 2 a 0 goals a favor del primer.

El team mataroní va retirar-se del camp vuit minuts abans d'acabar el partit, la qual cosa provocà en el públic una forta protesta.

A les Conferències episcopals

Per assistir a la Conferència episcopal que s'efectuarà a Barcelona els dies 10, 11 i 12 d'aquest mes, ha sortit ap a la metròpoli catalana el senyor Bisbe d'aquesta seu doctor Llompart.

Les conferències esmentades, a les quals concorreran tots els prelats de Catalunya, seran presidides pel cardenal-arquebisbe metropolità i seran al palau episcopal de Barcelona.

El doctor Llompart, després de les Conferències episcopals, anirà a Lleyda i a Tarragona, per a fer una visita als prelats d'aquelles diocesis.

Desgràcia

Comuniquen de Portbou que l'obrer Deogràcies Pau Sala, empleat en el dipòsit de màquines uels F.-C. M. S. A., va caure sota un vagó, amb tant mala sort que n'eixí amb les cames trencades.

Altres noves

Ha estat detingut a Girona el comissari de vigilància Salvador Mas, qui prestava servei a Madrid.

— Per al dia 13 està anunciada la subhasta de les obres del portd damunt el riu Fluvià, en la carretera de Girona a Olot.

El tipus de contracta d'aquestes obres és de 384.224'54 pessetes.

— S'ha assenyalat el dia 10 per a la subhasta de les obres al quilòmetre 702 de la carretera de Madrid a Tossa.

El pressupost de contracta és de 447.059'28 pessetes.

— Es troba vacant la plaça de metge titular del poble de Brunyola, dotada amb la paga anual de 1.000 pessetes.

—Ha estat nomenada interina d'Anglès Na Maria Vila Quintana.

Es requisit indispensable que les notes que ens siguin trameses per a la publicació vinguin redactades en català i amb concisió periodística.

El Gastrófilo del Dr. Greus

és indiscutiblement el MILLOR medicament per a la completa curació de totes les malalties de l'ESTOMAC

Demani's en totes les Farmàcies

PLANXA ONDULADA 125×75 cm. Pts. 7'50 m.

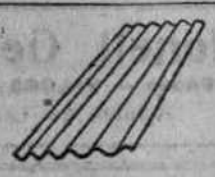

Pissarra artificial per a cobrir Materials armats amb amiant exclusivament

Rocalla

Josep Esteva i C.ª Portal de l'Angel, núm. 1 i 3, pral. Telèf. 3344 - Barcelona

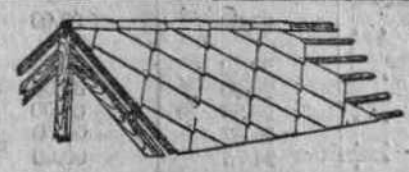

PLAQUES de 40×40 cm. Pts 5'05 m²

URALITA

PER A COBERTES

URALITA, S. A.

SUCCESSORA DE ROVIRALTA I C.ª, S. EN C.

Plaça d'Antoni Lopez, 15 — Teléfons A 16441 A 848

BARCELONA

Laboratori especial per **ANALISIS MODERNS D'ORINA**

Demani's el follet il·lustrat Dr. VELLVE, Professor Aux. de la Facultat de Farmàcia, Fernando, 58.

VIDA MARÍTIMA I COMERCIAL

Moviment del Port el dia 8

—

VAIXELLS ENTRATS:

Vapor espanyol «Artea Mendi», de Gijn, amb carbó.

Goleta espanyola «Comercio», de Sant Feliu, amb càrrega general.

Vapor noruec «Havdrot», de Santander, amb càrrega general.

Vapor espanyol «Menorquin», de Gijon, amb càrrega general i 8 passatgers.

Vapor espanyol «Formentera», de Vinaroç, en llast.

Llagut espanyol «Fernando Gasset», de Vinaroç, amb garrofes.

Vapor americà «Minnequa», de Tampa, amb càrrega general.

Veler italià «Adalgisa», de Túnez, amb carbó.

Vapor espanyol «Santa Cristina», de la mar amb peix.

Vapor espanyol «Almazora», de Vinaroçe i Castelló, amb càrrega general.

Vapor espanyol «Alhambra», de Ceuta, i escales, amb càrrega general i 195 passatgers.

Vapor espanyol «Rey Jaime I», de Palma, amb càrrega general i 121 passatgers.

Vapor espanyol «Dilluns», de Newcastle», amb carbó.

Veler espanyol «Muros 3», de València, amb sal.

Vapor italià «Tebe», de Trieste i escales, amb càrrega general.

Vapor espanyol «Cabo Menor», de Marsella i escales, amb càrrega general i 8 passatgers.

Vapor anglès «Colon», de Santander, amb càrrega general.

Pailebot espanyol «Verge del Remei», de Sant Carlos, amb sal i arròs.

Vapor espanyol «Vicente La Roda», de Mahó, amb càrrega general i 32 passatgers.

Vapor espanyol «Cabo Higuer», de Sevilla, amb càrrega general.

Vapor noruec «Einar Jarl», de Londres i escales, amb càrrega general.

Vapor espanyol «Ramon», de Glasgow, amb carbó.

Vapor espanyol «Venus», de Torrevella, amb sal.

Vapor espanyol «Santiago López», de Avilés, amb carbó.

Vapor espanyol «Torrontero», de Avilés, amb carbó.

Vapor espanyol «Fina», de la mar amb peix.

Vapor anglès «Porthminster», de Liverpool, amb carbó.

Vapor espanyol «Canarias», de Las Palmas, amb fruita.

VAIXELLS DESPATXATS:

Veles italià «Maria Assuntta in cielo», en llas cap a Santa Màssima.

Vapor espanyol «Cabo Higuer», amb càrrega general, cap a Marsella i escales.

Pailebot espanyol «Paulita», amb càrrega general, cap a València.

VAIXELLS SORTITS:

Vapor espanyol «Canalejas», amb càrrega general, cap a València.

Vapor espanyol «Tintoré», amb càrrega general, cap a Cartagena i escales.

Vapor espanyol «Cullera», amb càrrega general, cap a Gandia i escales.

Vapor espanyyol «Guetaria», amb càrrega general i trànsit, cap a Buenos Aires i escales.

Vapor anglès «Umzinto», de trànsit, cap a Ambers.

Vapor espanyol «Rey Jaime I», amb càrrega general, cap a Palma.

HORTALISSES I FRUITES

Dia 5 de gener de 1923.

(Informació Matutano)

Alls de primera, de 36 a 42 pessetes la dotzena de forcs, idem de segona, de 24 a 26.

Cebes de Figueres, de 13 a 15 pessetes la dotzena de forcs.

Patates del bufé, de 20 a 21 pessetes els 100 quilos; idem de bolado, de 24 a 30.

Raïm de Múrcia, de 15 a 20 pessetes els 10 quilos.

Pèsols del país, de 12 a 16 pessetes els 10 quilos.

Mongetes tendres, de 10 a 12 pessetes els 10 quilos.

Boniat de Mallorca, de 15 a 16 pessetes els 100 quilos; idem del país, de 12 a 14.

Tomàtecs del país, de 6 a 7 pessetes els 10 quilos.

Peres d'Aragó, de 10 a 12 pessetes els 10 quilos.

Pomes d'Aragó, de 8 a 9 pessetes els 10 quilos.

Cols de València, de 3 a 5 pessetes el centenar.

Magranes, de 15 a 20 pessetes el centenar.

Llimones, de 3 a 5 pessetes el centenar.

BORSA DE BARCELONA

8 de gener de 1922

Cotització única del Col·legi d'Agents de Canvi i Borsa i el Mercat lliure de Valors

SESSIONS DEL DIA. — Al matí, a la Sala de Contractacions del Casino Mercantil, a fi de mes: Es fa de Nords de 70'60 a 70'40 i a 70'45, Alacants de 70'45 a 70'40 i a 70'45. Andalusos de 56'50 a 56'15 i a 56'20. Càceres variable a 34'10, Colonials a 67'75, Aigües a 107'50 i a 107'25, Metro-transversal a 117'00, i Gran Metropolità de 124'00 a 124'50 i a 12'00.

A la tarda, a la Casa Llotja: Es fa de Nords de 70'55 a 70'90, Alacants de 70'50 a 70'90, Andalusos a 56'60, Orenses a 17'20, Càceres variable a 34'15, Colonials a 67'50, Aigües de 107'25 a 107'65, Metro-transversal de 116'00 a 115'00 i a 116'50, i Gran Metropolità de 124'00 a 123'75 i a 125'00.

Cotització de valors tractats al comptat i no inscrits encara en el Butlletí Oficial

Barcelona Traction and Light Power 7 %, «1921», a 100'00 i 00'0.
Barcelona Traction and Light Power 7 %, * a 106'00.
Barcelonesa de Navegació 6 %, * a 54'00 i 00'00.
Obligacions Espanyola Colonització 6 %, * a 95'00.

Grans Molins Bascos 6 %, a 90'50.
Mines de Potassa «Súria» 7 %, * a 99'75.
Municipis de l'Exposició 6 per 100, a 96'35 i 96'75.

AL COMPTAT (Reproduït del Butlletí Oficial)

Canvis (estrangers)	
París, xec, publicat	43'25
Londres, xec publicat	29'60
Berlín, xec	0'11
Viena	0'015
Roma, xec	31'85
Gènova, xec	00'00
Zurich, xec	121'00
Nova York, xec	6'33
Corones sueques, París	303'50
Corones sueques, Londr.	168'15
Deutes Estat	
Interior A.	71'00
» B.	71'00
» C.	71'00
» D.	70'90
» E.	70'90
» F.	70'90
» G. i H.	71'00
Exterior A.	87'00
» B.	86'55
» C.	86'70
» D.	86'20
» E.	86'00
» F.	* 85'90
» G. i H.	87'00
Amortit. 4 % A.	97'10
» B.	96'75
» C.	97'00
» D.	* 96'25
» E.	* 95'60
» F.	* 95'40
Amortit. 5 % A.	97'00
» B.	97'00
» C.	97'00
» D.	* 95'25
» E.	* 94'75
» F.	* 96'25
Tres. v. juliol 1922 A	100'25
» v. » » B	100'25
» v. gener 1924 A	10. 10
» v. » 1924 B	10. 85
» v. febrer 1924 A	103'00

Tres v. febrer 1924 B	* 102'70
» v. octubre 1923 A	* 10'25
» v. » 1923 B	* 101'95
C. de Emis. 5 %	* 83'25
Ajuntaments i Diputacions	
Municipi 1903	* 77'50
1904	* 77'75
» 1905	* 77'75
» 1906 A.	* 79'15
» 1906 B.	78'65
» 1906 C.	* 78'65
» 1907 D.	* 78'00
» 1914 B.	* 78'00
» 1912 C.	73'25
» 1912 F.	72'25
» 1913 B.	* 78'00
» 1916 B.	* 77'75
» 1917 B.	* 77'85
» 1919 B.	78'00
» 1919 B.	78'00
Eixample 1899	94'75
» 1907	* 86'00
» 1918	* 81'50
Bonos Reforma	99'35
Diputació A.	* 78'00
» B.	* 77'00
» C.	* 77'25
Mancomunitat C.	* 73'75
» 1920	72'50
Caixa Crèdit Com.	72'50
Obligacions	
Port de Barc 1905	* 89'00
» » 1908	87'75
» de Melilla	* 101'25
Port de Sevilla	101'00
Port Gijón Muse.	* 95'50
Ferrocarrils i tramvies	
Nord Esp. 1.ª h.	81'15
» » 2.ª h.	* 59'75
Pamplona nac.	59'75
Prioritat Ut. nac.	61'35
Astúries, 3.ª hip.	* 57'25
» Lleida Reus	* 82'00

» Segovia	73'75
B. Almansa	76'75
» Almansa ad.	83'50
» » noad.	* 46'00
» Sant Joan.	67'50
» Alsasua	81'75
» Osca a F.	77'00
Alacant 1.ª hipot.	57'00
» A.	* 90'25
» B.	76'25
» C.	68'00
» D.	69'00
» E.	75'50
» F.	84'25
» G. 6 %	99'50
» França 1864	57'50
» » 1878	52'25
» Directes	48'50
Orense A. B. C.	32'50
» G i H. prior.	59'50
M.-Càc. i Portugal	71'75
Olot a Girona	* 62'00
» » 2.ª hip.	* 86'00
Andalusos 1.ª 3 %	* 54'00
» 2.ª 3 %	53'50
Aux. F.-C. Besaln	* 97'75
Gral. Tramvies 4 %	* 77'00
» » 6 %	93'75
Tramv. St. Andreu	* 73'50
F.-C. Sarrià, 6 %	* 102'50
F.-C. Catal. 5 %	90'00
F.-C. Catalans 6 %	95'50
Aigua, Gas i Electricitat	
E.ª Elect. 1900	* 95'75
» 1907	78'50
» 1912	* 83'00
» 1912	* 8.'25
» 6 %	* 96'00
Aigues Barna. 5 %	* 85'50
Catalana Gas E.	74'00
Catalana Gas F.	74'25
» » Bonos	85'35
Mallorquina	100'00
Energia Elèct. 6 %	85'50
» 6 %	81'50

Bonos E.ª » 6 %	92'50
[illegible] a Cinca 6 %	* 87'00
Produ. Forces M.	* 84'50
Reg. Llevant 6 %	91'50
Hisp. Amer. d'E. 6 %	94'25
» » Bono	100'00
Varies	
Trasatlàntica 6 %	* 88'75
Canal Urgell	* 67'25
T. Filipines 1903	99'75
Asland 6 %	* 94'50
» 7 %	* 103'25
Foment d'Obres	83'00
Unió Vidrera	* 90'00
Carbons Berga	* 64'00
A. Regants Sorr.	* 87'00
Const. Naval 6 %	* 94'25
Const. i Pavi. 6 %	* 99'00
Asl. Cardona 6 %	* 41'00
G. Hexadius 6 %	* 92'00
Mecànica Velluters 6 %	* 95'00
A. Forns Andalu 100 %	* 94'50
Teneria Moderna 7 %	98'00
Accions Banca	
Banc Barcelona, pts.	* 40'00
Banc d'Espanya	* 517'00
Banc de Terrassa	* 8'50
Crèdit Docks	* 1/8'00
Banc Hisp. Colonial	* 338'75
Varies	
F.-C. Nord ptes.	352'25
» Alacant ptes.	351'75
» Andalusos	* 56'20
Hull.ª Espanyola	* 17.'00
» A. Aragó, ord.	* 200'00
» » pref.	* 99'00
C. Hisp. A. Elect. S. A.	* 137'00
» » » S. B.	* 136'00
Espanya Industrial	* 18'00
General Telèfons	* 90'00
Peninsular Telèfons	* 85'00
Anònima Cros.	* 130'00
Estrangeres	
Banc E. Rio Plata	* 243'25

* Els valors assenyalats amb asterisc no han tingut cotització. Deixem constatat l'últim canvi per a guia del llegidor.

Cotització: Francs, 43'25; **suissos,** 121'00; **belgues,** 40'25; **lliures,** 29'69; **lires,** 31'85; **dolars,** 6'33; **marcs,** 0.11, **i corones,** 0.016.

DARRERA SESSIÓ. Al Casino Mercantil, de dos quarts de cinc a les cinc de la tarda, a fi de mes: Es tanca de Nords i Alacants a 70'70, Aigues a 103'00, Gran Metropolità a 125'75, i Metro-transversal a 116'75.

Diferències de les operacions a terme

De la del matí, a la de les cinc de la tarda d'avui, es puja 0'25 de Nords i d'Alacants.

REBLES

Ensiams, de 0'50 a 75 pessetes la dotzena.

Escaroles, de 0'50 a 0'75 pessetes la dotzena.

Plàtans, de 1'25 a 1'75 pessetes la dotzena.

Melons de València, de 15 a 18 pessetes la dotzena.

MERCAT DE GIRONA

Girona, 6 de gener de 1923.

Blat, de 41 a 43 pessetes els 100 quilos.

Mestall, a 36 pessetes els 100 quilos.

Ordi, a 34 pessetes els 100 quilos.

Civada, a 20 pessetes els 100 quilos.

Moresc, a 32 pessetes els 100 quilos.

Fesols, de 64 a 90 pessetes els 100 quilos; idem menuts, de 85 a 100.

Fruites, de 125 a 180 pessetes els 100 quilos.

Faves, a 45 pessetes els 100 quilos.

Cigrons, de 63 a 110 pessetes els 100 quilos.

Farina de Blat, a 60'50 pessetes els 100 quilos.

Llana blanca, a 190 pessetes els 100 quilos; idem negra, a 180.

Arròs, de 49 a 110 pessetes els 100 quilos.

Garrofes, a 20 pessetes els 100 quilos.

Palla, de 16 a 18 pessetes els 100 quilos.

Patates, de 22'50 a 25 pessetes els 100 quilos.

Olis, de 200 a 225 pessetes els 100 litres.

Vins, de 40 a 60 pessetes els 100 litres.

Formatges, de 7'50 a 10 pessetes el quilo.

Carbó vegetal, de 22'50 a 25 pessetes els 100 quilos.

Sucre, de 1'70 a 2'50 pessetes el quilo.

Mill, a 34 pessetes els 100 quilos.

Panís, a 32 pessetes els 100 quilos.

Avellanes, de 60 a 65 pessetes els 100 quilos.

Bestiar. — Vaques, de 275 a 950 pessetes una; bous, de 275 a 200 pessetes un.

Aviram. — Gallines, de 8 a 12 pessetes; pollastres, de 4 a 8 pessetes; conills, de 4 a 6 pessetes; ous, de 3'10 a 3'25 pessetes la dotzena.

MERCAT DE MOLLERUSA

Blats blancs, de 46 a 47 pessetes els

Mollerusa, 3 de gener de 1923.

100 quilos; idem roigs, de 47 a 48.

Ordi, de 29 a 30 pessetes els 100 quilos.

Moresc, de 30 a 31 pessetes els 100 quilos.

quilos.

Favons, de 44 a 45 pessetes els 100

Palla, de 7'25 a 7'50 pessetes els 100 quilos.

Alfals de primera, de 21 a 22 pessetes els 100 quilos; idem de segona, de 20 a 21.

Vins del país, de 18 a 22 pessetes els 100 litres.

100 litres.

Alcohols, de 175 a 200 pessetes els 100 litres.

Misteles, de 70 a 90 pessetes els 100 litres.

Anissats, de 125 a 200 pessetes els 100 litres.

Oli, a 7 pessetes el quartà.

Ous, a 3 pessetes la dotzena.

MERCAT DE FIGUERES

Dia 4 de gener de 1923.

Ordi, de 21'25 a 22'50 pessetes l'hectolitre.

Civada, de 15 a 16'25 pessetes l'hectolitre.

Moresc, de 25 a 26'25 pessetes l'hectolitre.

Mongetes, de 48'75 a 50 pessetes l'hectolitre.

Faves, de 26'25 a 27'50 pessetes l'hectolitre.

Favons, de 30 a 31'25 pessetes l'hectolitre.

Centre Cotoner de Barcelona

INFORMACIÓ TELEGRÀFICA

TELEGRAMES OFICIALS DEL DIA D'AVUI

Liverpool	Tanca anterior	Obriment avui	Segon telegrama	Tercer telegrama	Quart telegrama	TANCA
Disponible	15.04	00.00	15.13	00.00		00.00
Futurs:						
Gener	14.68	N.	14.58	00.00		00.00
Març	14.54	14.44	14.41	00.00		00.00
Maig	14.37	14.27	14.24	00.00		00.00
Juliol	14.17	14.08	14.04	00.00		00.00
Octubre	13.30	N.	13.20	00.00		00.00

Alexandria	Febrer	Abril
Futurs. Asmhouni	28.05	28.35
	Gener	Març
» Sakellaridis	32.20	33.25

Jumel	Tanca anterior	Obriment avui	TANCA
Març	16.80	00.00	00.00
Maig	17.00	00.00	00.00

Nova York	Tanca anterior	Obriment avui	Segon telegrama	TANCA
Disponible	26.60	00.00	00.00	00.00
Futurs:				
Gener	26.42	00.00	00.00	00.00
Març	26.69	00.00	00.00	00.00
Maig	26.85	00.00	00.00	00.00
Juliol	26.57	00.00	00.00	00.00
Octubre	24.75	00.00	00.00	00.00

Nova Orleans	Tanca anterior	Obriment avui	Segon telegrama	TANCA
Disponible	26.88	00.00		00.00
Futurs:				
Gener	26.28	00.00		00.00
Març	26.35	00.00		00.00
Maig	26.35	00.00		00.00
Juliol	26.16	00.00		00.00
Octubre	25.32	00.00		00.00

Barcelona, 8 de gener de 1923.

Banc de Catalunya

Barcelona

Central: Rambla d'Estudis, 4

Agències: N.° 1: Creu Coberta, 8.
N.° 2: Sant Andreu, 146
N.° 3: Salmerón, 111.

Valors - Cupons - Girs
Canvi - Banca

Apartat de Correus: 588
Direcció telegràfica:
CATALONIABANK

Fills de F. Mas Sardá

20, Rambla del Centre, 20
VALORS — CANVI — CUPONS

Nonell Germans

CANVI — VALORS — CUPONS
Rambla del Centre, 18

Banco Español de Crédito

Capital Ptes. 50 millons
Rambla d'Estudis, 14

Invitem el públic que visiti la nostra cambra cuirassada, de sólida i moderna construcció, amb compartiments de lloguer de diferentes dimensions a preus reduïts lliures de tot impost.

Al Temple de la Sagrada Familia

LA FESTA TITULAR

El diumenge, festivitat de la Sagrada Família, s'hi celebraren solemnials cultes. La capella provisional de la Sagrada Família, a la cripta estava il·luminada amb munió de ciris de cera, i flors naturals exornaven capella i altar. La Comunió dels fidels amb Jesús per l'Eucaristia, enllassant íntimament les famílies de la terra amb la Sagrada Família del cel, començà a les primeres misses. A les vuit se celebrà la de l'Associació Espiritual de Devots de Sant Josep, iniciadora del Temple. La digué mossèn Parés, qui féu una devota plàtica.

A les deu hi hagué la missa major, predicant l'homilia el reverend Pare Pijoan, S. J., el qual va notar que de la infantesa i jovenesa de Jesús sols diu l'Evangeli que estava sotmès a Josep i Maria, obeint el Pare Celestial. Exaltà la virtut de l'obediència ensenyada a la llar de Natzaret i acabà amb la primera oració de «Laudes»: Il·lumineu, Senyor, amb els exemples de la vostra Família i dirigiu els nostres passos pel camí de la pau».

La capella de música cantà la missa «Te Deum laudamus», de Perosi.

A la tarda hi hagué la conclusió de l'octavari a la Sagrada Família, predicant el reverend Pare Frederic de Berga, Caputxí, qui també recullí ensenyaments de l'Evangeli, desitjant la regeneració de la societat mitjançant la regeneració de la família, prenent per model la Sagrada Família de Natzaret.

Tot el dia estigué oberta la visita per a que a tothora pogués anar-hi el poble fidel, venerant-se des de la terminació de la missa major les relíquies de la Sagrada Família regalades al Temple per l'Eminentíssim Cardenal Vives.

El Temple de la Sagrada Família fou molt visitat pels barcelonins, i d'una manera més venerable al matí, gaudint de la bonança del dia.

Concerts

PALAU DE LA MUSICA CATALANA

Institut Català de Rítmica i Plàstica

Aquest concert, celebrat dissabte, ha estat el darrer de la tanda que com en els cursos precedents ha organitzat enguany l'Orfeó Català. Era la festa dedicada als infants, ben escaient en la diada de Reis. Com de costum, predominava la gent menuda, omplint de joia la gran sala del Palau. Actors i espectadors es compenetraven bé, i si fruien els que escoltaven, no era menor el goig demostrat pels primers en la bella i alegroia realització del programa que ultra un ensenyament és un esplai per als infants. Res de forçat ni d'encarcarament; tot resulta natural i d'una ingenuïtat que enamora. Heu's aquí, doncs, una vera festa infantívola, plena així mateix de l'esperit de la nostra raça.

A la primera part, dedicada als jocs, cançons i rondes, s'hi donà l'audició primera de «Resposta de la noia bona minyona» d'En Jaques Dalcroze, essent força aplaudida, com ho foren igualment les composicions «Volem dansar» de l'expressat professor suís, i «Els soldats vénen de França» del mestre Llongueras, director de l'Institut Català de Rítmica i Plàstica. Aquesta darrera cançó, que terminava la part, va haver de repetir-se per a satisfer el desig de l'auditori.

Les interpretacions de plàstica animada pel les alumnes més aprofitades de l'Institut compliren la part central del programa. Ultra l'«Esboç rítmic» d'En Dalcroze, i un «Preludi» de Chopin, va donar-se per primera vegada el poema «Nadal» de Niels W. Gade, compositor escandinau de la passada centúria, que rebé la influència de Mendelssohn, si bé conservant el sabor de la terra nadiua, que es transparenta prou bé en les tonades senzilles de l'expressat poemet. La interpretació d'aquestes peces musicals deixà una impressió força agradívola.

Per fi, a la tercera part, admirarem de nou l'encís que ha sabut despertar En Llongueras amb les seves «Figures del pessebre» i la comprenedora finesa que impregna «La festa dels Reis». Com a novetat ens fou oferta la bella cançó del mateix mestre Llongueras «La rotlli, rotlli, rotllana», on els moviments són d'una graciosa perspectiva.

Les manetes dels petits auditors s'escalfaren de gust aplaudint, i en aparèixer el mestre Llongueras rodejat dels seus deixebles al final de la sessió l'ovació és féu interminable.

TEATRE TIVOLI

Antoni Sala

El concert que donà l'eminent violoncel·lista Antoni Sala diumenge al matí tenia un doble atractiu. El públic anava a gaudir de l'art superior que ha fet ja famós el nom d'En Sala a l'estranger, i al mateix temps contribuia al fonament d'una obra altament benèfica, cultural i patriòtica com és el Premi Sala, creat per l'admirable instrumentista català, que ha de servir per a costejar els estudis al jovent d'ambdós sexes que tinguin reconegudes disposicions musicals i estiguin mancats de mitjans per a cursar-los. A tal fi, N'Antoni Sala va oferir-se, des de Berlín, a celebrar uns concerts anyals a Barcelona sota el patrocinat i direcció de l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana, els fruits dels quals han de servir de base a la formació dels Premis al·ludits.

L'inaugural dels Concerts expressats s'ha celebrat diumenge al Tivoli, on s'hi reuní un públic molt escollit, si bé poc nombrós, tenint en compte la importància de l'acte. Reconeixem que el nom d'En Sala no s'ha fet popular encara a Barcelona, d'on l'artista n'ha estat absent nou anys. Després dels seus grans èxits i l'estranger, En Sala ve a oferir-nos el seu art depurat, fruit de l'estudi constant i de la llarga experiència; però el públic distret sap poques coses dels artistes nostres que corren pel món. Cal, doncs, insistir, que la glòria legítima d'En Sala no ha de resplandir menys aquí.

En el concert que ressenyem poguèrem admirar la clàssica correcció d'En Sala en la «Sonata en sol» de Sammartini, el «Grave» de la qual, d'una bella inspiració, fou matisat amb singular mestria. La «Sonata» (op. 6) d'En Ricard Strauss, sonà plena de vida, expressiva i rítmnada com poques vegades l'hagim oïda. El violoncel·lista i el pianista Pere Vallribera es feren dignes de les majors alabances.

L'èxit d'En Sala va créixer més encara a l'segona part, on després d'una delicada «Romance» de Becker, seguiren dues obres ben conegudes: l'«Allegro appassionato», de Saint-Saens, i les «Variacions simfòniques» de Boellmann. La tècnica d'En Sala es manifestà aquí en un grau superior: com afinació, netedat, puresa de sò i gust expressiu, res feia desitjar. L'auditori amb els seus aplaudiments obligà a En Sala a reprendre l'instrument, i el «Nocturn en mi bemoll» de Chopin (peça que sembla insustituible en aquests casos) va cloure la bella i memorable sessió que deixem ressenyada. — S.

Cultura

EN BOSCH GIMPERA A BILBAO

El professor de la Universitat de Barcelona senyor Bosch i Gimpera està exposant a la sala de l'Escola d'Arts i Oficis de Bilbao un seguit de lliçons sobre Etnologia, especialment al que fa referència al poble basc.

En la primera conferència ajudà la seva erudita paraula amb curiosíssimes projeccions de mapes etnogràfics, ceràmiques, escultures, armes, necròpolis, poblacions prehistòriques, etcètera, que constituïxen els documents i materials que tenn l'Arqueologia i la Prehistòria per a afirmar les bases del coneixement dels orígens de quants pobles poblaren la península ibèrica, en les remotes èpoques que precediren a la història escrita.

La segona dissertació la va dedicar en gran part a examinar la Prehistòria catalana, si bé es detingué prolixament a donar noticia de les cultures o civilitzacions que la investigació científica ha donat a conèixer, com pertanyents a les edats de bronze i ferro (primer i sgon), n particular la posthallstàdtica, la cèltica, la ibèrica i la celtibèrica, determinant les zones peninsulars en què cadascuna tingué el seu desenrotllament, les característiques de totes elles i la seva evolució o fusió amb les més pròximes, fins determinar el predomini de les que perduraren i aconseguiren assolir els temps primers de la història pròpiament dita.

El senyor Bosch i Gimpera va donant palpable testimoni d'haver estudiat a fons les debatudes qüestions de la ciència prehistòrica, i així ho reconegué l'auditori, que l'aplaudí amb afecte.

MITGES DE SEDA

sense captara en negre i colors moda des de 2'25 pessetes

La casa més important d'Espanya en aquest gènere

FABRICA de GENERES de PUNT

CASA VILARDELL

Hospital, 36 i 38. - Sucursals Comte Asalto, 8; Carme, 73 Riera Baixa, 26. Fontanella, 17

Magatzem: Barbarà, 16 bis.

Espectacles

Gran Teatre del Liceu

Avui, 32 de propietat i abonament. A les nou Serata d'honore de l'eminent sopran T. Poli Randaccio. Acte primer de l'òpera **EL TROVADOR**, prenent-hi part la senyora Poli Randaccio, senyors Alvarez, Ghirardini, Olaizola. Segon: Acte tercer de l'òpera **AIDA**, per les senyores Poli Randaccio, Lucci; senyors Alvarez, Ghirardini, Melnik. Tercer: Acte quart de l'òpera **GIOCONDA**, per les senyores Poli Randaccio, Lucci; senyors Pintucci, Ghirardini. — Demà: DARRERA REPRESENTACIO de l'òpera **FAUST**. — Dijous, tarda, a les cinc: Funció tretzena de propietat i abonament a tardes: Comiat de l'eminent artista Poli Randaccio. — Dimarts: Reposició de la comedia musical de Mozart: **LES NOCES DE FIGARO**. — La propvinent setmana, presentació del divo tenor

Carlo Hacket

Principal Palace

Plaça del Teatre, 214 : Tels. 5125 i 4736 A

Ultima setmana

de la fastuosa revista de gran espectacle,

CRI-CRI

per haver estat contractada per als teatres

APOLO, de València i REINA VICTORIA, de Madrid

AVUI, DIMARTS, a les deu de la nit

CRI-CRI

representant-se les delicioses escenes de l'**IDIL·LI DE NINOTS** i el nou quadro estrenat ahir

LA TEVA DANSA I LA MEVA

prenent part en la representació els famosos dansarins russos LYDIA JOHNSON & K. ALPEROFF els quals, ultra l'ovacionada

DANSA DE LA PASSIO

interpretaran l'admirable

BACHANALE

que tan gros èxit els valgué en la funció extraordinària d'ahir.

Diumenge, dia 14

Comiat de la COMPANYIA

Teatre Català ROMEA

Telèfon 3500 A. — Avui, dimarts, darda, a les cinc: El formidable programa d'Innocents, **AVENTURA EXTRAORDINARIA D'UN COMTE I UNA HERBOLARIA**, dos actes de gran broma. Varietats, els excèntrics MHINGO and KIM. Pericó nacional argentí, preu popular. Darrera vegada que es representarà el programa d'Innocents complet. Nit: Segona de l'eminent artista ERMETE ZACCONI, amb la seva genial creació **I DISONESTI**. — Demà tarda: **LA CREU DE LA MASIA**. Nit: Penúltima del gran ZACCONI: **GLI SPETTRI**. — Dijous, tarda: **ELS PASTORETS**, amb els REIS i obsequis als nens i nenés que assistiran a l'espectacle. — Es despatxa a Compaduria.

Teatre Català ROMEA

Avui, nit, a dos quarts de deu: Segona de l'eminent artista ERMETE ZACCONI, amb la seva genial creació **I DISONESTI**. — Demà, nit: penúltima funció **GLI SPETTRI**. — Divendres: Comiat de l'insigne artista ERMETE ZACCONI: **TRISTI AMORI** i **DON PEDRO CARUSO**, dues grans creacions de Zacconi.

Adéu a Espanya
LEOPOLD FRÉGOLI

Teatre de Novetats

Demà, dimecres, nit, a les deu:

Inauguració de la temporada d'opereta cinematogràfica

ESTRENA A ESPANYA

de l'opereta en cinc actes, música d'HANS AILBOUT i SPRINGEFELD,

MISS VENUS

cantada en espanyol per les senyoretes Gallego i Prats i els senyors Cortada, Portabella i Rabaza, secundats per notables artistes líriques, chor de ambdós sexes, nodrida orquestra. Presentació extraordinària. El coautor de la formosa partitura

MESTRE HANS AILBOUT

que ha muntat el NOVISSIM ESPECTACLE en les grans capitals europees, dirigirà les primeres representacions. — Vegin-se cartells: PREUS: BUTACA amb entrada, 2'50 pessetes; Entrada general, una pesseta. El timbre, a càrrec de l'empresa. — Es despatxa a Comptauria per a les tres primeres representacions.

ELDORADO

Companyia de sarsuela

ORTAS : : LEONIS : : GALLEGO

Avui, dimarts, tarda, a les cinc: L'entremès EL CAPRICHITO. L'opereta en un acte i tres quadros, de Miquel Mihura i Ricard Gonzàlez, música del mestre Penella, LA NIÑA DE LOS BESOS i la bonica sarsuela en un acte, dividit en tres quadros, en prosa i vers, de Carles Arniches i Josep Jackson Veyan, música del mestre Jeroni Jiménez, LOS GUAPOS... Nit: a les deu: La divertida joguina còmica en dos actes de Muñoz Seca i Pérez Fernández, EL GOYA, i la preciosa sarsuela en un acte, grandiós èxit d'interpretació d'aquesta Companyia, LOS GUAPOS. — Demà, dimecres, tarda: LA NIÑA DE LOS BESOS i última representació de EL GOYA. Nit: AHI VA ESA MOSCA, LA REINA MORA, LOS GUAPOS. — Divendres pròxim: BENEFICI DE CASSIMIR ORTAS Colossal programa.

TEATRE COMIC

Avui, dimarts, nit, a dos quarts de deu. LOS DOS SARGENTOS FRANCESES; LA TORNADA D'EN NANDU i la revista PI-PII

Gran Teatre Espanyol

Companyia de vodevil, Josep Sant-Avui, dimarts. 9 de gener. Tarda, a les cinc. LES DONES DE TOTHOM. Nit, a les deu. L'obra del dia. A L'OMBRA DE MONTJUICH I LA POR.

TOURNÉE
PILAR ALONSO

Teatre Poliorama

Companyia de comèdia

Guall - Tudela - Asquerino - Cortès

Avui, dimarts, tarda, a les cinc MATINEE POPULAR. BUTACA PLATEA, UNA PESSETA. L'entremès en dos actes, de don Manuel Linares Rivas,

LO PASADO O CONCLUIDO O GUARDADO

Nit, a les deu. POPULAR. BUTACA PLATEA, DUES PESSETES. L'èxit de gran broma en tres actes, de don Pere Muñoz Seca,

LOS FRESCOS

Demà, dimecres. Popular. Tarda, EL CENTENARIO. Nit, EL ARDID. — Dijous. Tarda. MATINEE DE MODA POPULAR. L'èxit indiscutible,

LA POBRE CENICIENTA

(La Ventafocs)

Es despatxa a Comptaduria. — Telèfon 4134 A.

Teatre Goya

DIMECRES, 10

Presentació a Barcelona de

Carmeta Oliver Cobeña

RETAZO

(tres actes)

SIN PALABRAS

(un acte)

Protagonista: CARMETA

PALACE CINE

Gran Saló de Moda

Programes selectes. Avui, tarda i nit. Les pel·lícules de gran èxit: A TRAVERS DEL DESERT; RERA L'ESCENARI; FUNCIO BENEFICA; LA PENA NEGRA, i la de gran argument, DUES SETMANES DE VACANCES. — AVIAT ESTRENA DE PEL·LICULES DE GRAN INTERES.

Grans sessions d'art
FRÉGOLI-ALONSO

Saló Catalunya

Gran Cine de Moda

Notable sextet **Jordà**. — Avui dimarts, èxit insuperable, el més gran triomf de la producció nacional, «La dama de la flor» (exclusiva, (Repertori M. de Miguel), formosíssima joia de la cinematografia, deguda a l'encertada direcció del célebre «mateur en scéne, Mister Henrry Hourt», de la famosa casá nord-americana Farnous Player, presentació i luxe com no s'ha vist a cap altra pel·lícula, formosos paisatges i vistes de Granada i Sevilla, que són una meravella. Ningú deixi de veure aquesta prodigiosa cinta cinematogràfica. Completen el programa: «L'alegre mentider», pel simpàtic Warren Kérigan, i la de broma contínua, «Tomaset conqueridor», la millor pel·lícula de Tomaset. — Demà, gran estrena del Programa Ajuria, «L'apatxe», grandiosa creació de la genial artista Dorotty Dalton. — Aviat, estrena sensacional del Reial Programa Ajuria: «La presa de l'abisme». Tots els dies, l'èxit dels èxits: «La dama de la flor». Preus corrents.

ASSOCIACIÓ DE MÚSICA DA CAMERA

Avui, dimarts, a tres quarts de deu en punt del vespre,

RECITAL DE GUITARRA

per l'il·lustre artista català

MIQUEL LLOBET

Obres de Sor, Tàrrega, Costa, Villar, Mendelssohn, Rubinstein, Albeniz i Sor-Llobet.

EXCLUSIVAMENT PER ALS SOCIS

Frontó Principal Palace

Avui, dimarts, tarda, a un quart de cinc, dos interessants partits de pilota a cistella. Nit, a un quart d'onze, dos extraordinaris partits. Primer a pala: QUINTANA i CANTABRIA contra IRAUREGUI i ARRATE. Segon a cistella: CELAYA i SALSAMENDI contra JAIME i PALAU.

Terramar-Sitges

PARC HOTEL, deliciosa carretera asfaltada. — Telèfon 341.

EDEN CONCERT

Asalto, 12. — Gran èxit de **GLORIA GIL REY**, cançonetista. **HOU JANOT**, parella de ball; **CAROLINA DE LA RIVA** i altres importants atraccions. Tots els dies, **Aperitiff - Dancing i Tabari Americà.**

Si respiràis
con una
PASTILLA VALDA
EN LA BOCA
os preservaréis del FRIO, de la HUMEDAD, de los MICROBIOS.
Las emanaciones antisépticas de este maravilloso producto impregnarán los recodos más inaccesibles de la **Garganta**, de los **Bronquios**, de los **Pulmones**, y los harán refractarios á toda congestión, á toda inflamación, á todo contagio.
NIÑOS, ADULTOS, ANCIANOS
Procuraos en seguida,
Tened siempre á mano
LAS VERDADERAS
PASTILLAS VALDA
que se venden solamente en CAJAS
llevando en la tapa el nombre
VALDA
Fórmula: Menthol 0.002 Eucalyptol 0.0002 Azucar-Goma.

REMEDIO MILAGROSO

NINGUN REMEDIO conocido hasta hoy ha obtenido tantas curas en España ni en el Extranjero como el
EL OJO DE LA VERDAD MARAVILLOSO
DEPURATIVO RUBIÓ
Herpes, eczemas, rojeces, picores, humores fríos, escrófula, forúnculos, manchas de la piel, orzuelos, mal de ojos, granos de todas clases, erupciones, llagas, varices (llagas en las piernas), fístulas, hemorroides, arterioesclerosis, vicios de la sangre, dolores reumáticos y nerviosos, gota, sífilis, etc., etc.
Purifica y regenera la sangre
Un solo frasco basta para convencerse
POMADA RUBIÓ. - Auxiliar poderoso y necesario
De venda a tot arreu. Dipositari Pérez ,Martín i C.ª Madrid-Barcelona

Es la Reina de les Aigües de Taula
la de la **VALL DE SANT DANIEL Girona**
CURA LES AFECCIONSS, DEL FETGE, RONYON ESTOMAC, INTESTINS, etc. etc.
MANANTIAL MIRALLES Bicarbonatada, càlcico-sódico-manganosa, varietat litínica-arsenical.
Es finíssima i carbònica com la de Apollinaris. Durant l'estiu resulta deliciosa bebent-la fresca.
El seu dipositari: **JOSEP PAGANS, carrer Ponent, núm. 28**

Es l'edat en què la dona s'ha d'inclinar! 40 anys

Edat crítica
Epoca perillosa per a les Dones
En molts casos la persona sofreix calor a la cara, sufocament, migranyes repetides, estrenyiment, debilitat, angúnia o neurastènia. Les pèrdues són irregulars, blanquinoses, de vegades molt abundants, podent arribar fins a l'hemorràgia. Quan s'acosta el moment de la seva aparició els fenòmens congestius augmenten d'intensitat i originen greus inquietuds. La sang pertorbada demana que se l'ajudi, i s'ha d'escoltar el seu prec. S'imposa un regulador de les funcions uterines i a aquest efecte el cos mèdic recomana sempre l'empleu del
DEPURATIU RICHELET
l'ús regular del qual durant aquest període crític restableix normalment les regles fins al moment que aquestes cessen a poc a poc, desapareixent totalment a la fi i sense deixar cap pertorbació ni malestar. L'eficàcia d'aquest medicament s'exerceix encara amb més rapidesa i amb seguretat absoluta en el tractament de les crisis reumàtiques i gotoses, manifestacions varicoses (varices, úlceres varicoses i flebitis), malalties de la pell, impètig, granallades, herpes eczema, psoríasi, etc.) que constitueixen el trist acompanyament de les dones en aquests momenetes crítics.
Cada flascó va acompanyat d'un fascicle ilustrat. Es ven a totes les bones farmàcies i droguerles.
Laboratori L. RICHELET, de Sedan, 6, rue de Belfort, Bayonne (França.)
Resultat segur

Garantizo que los productos PECA-CURA, son los mejores del mundo. (Palabras del gran químico, Dr. Huscón).
JOVENTUT PERPETUA
sabó, 1'50.—Crema, 2'50.—Polvos, 2'50.—Aigua cutània, 5'50. Aigua de Colònia, 3'50, 5, 10 i 15 ptes. segons frasc. Locions peral cabell, 4'50, 6'50 i 20 ptes. segons frasc.
Darreres creacions
Productes sèrie «IDEAL»
ACACIA, Mimosa, GINESTA, Rosa de Jericó, ADMIRABLE, Matinal, CHIPRE, Roció Flor, ROSA Vértigo, CLAVELL, Muguet, VIOLETA, Jasmin.
Sabó, 3.—Polvos, 4.—Loció. 4'50, 7'50, i 20 ptes., segons frasc. Essència per al mocador, 18 pessetes frasc amb estoig.
CORTÉS GERMANS - BARCELONA

Fábrica de Flors, Corones i Plantes
Tot el que's necessita per a fer-les
Antiga Casa T. COSTAS. Palla, 13 i 15, pral.

Anuncis

Missatgers «RAPIDS»
(Continental)
SERVEI RAPID
Repartiment de tota classe de circulars i esqueles a domicili, petits paquets i tota classe d'encàrrecs.
EMPRESA IDEAL D'INFORMACIÓ
Rbla. Flors, 16, baixos
Telèfon 4.863 A.

Administració de Finques
J. LLAMUSI
De 5 a 7
Muntaner, 28, principal

PELLS
per a Reis, colls per a nenes bonics i econòmics; per presents colls Renards Mongolia blancs o grisos elegants models Renards imitacions colors alta moda Zibeline, Skungs, Putois, Bleuté a 50 pessetes. Villarroel, núm. 42, segon pis, taller.

Vene mobles
per haver de sortir de Barcelona. Vene tot el mobiliari en molt bones condicions i a bon preu. Dirigir-se a LA VEU, número 550.

PELLS
Arreglo i transformo. Vene Renards de Xina, colors Zibelina, Skungs, Bleuté, a 50 pessetes. Villarroel, 42, pis segón. Taller.

NOIA JOVE
serviria casa poca família. Modestes pretensions. Escriure: VEU DE CATALUNYA, n.º 63.

ELECTROMOTORS I DINAMOS

especialitat en les de
ELECTROQUÍMICA
Bobinats - Instal·lacions
Reparacions
Maquinària Elèctrica, S. A.
(Antics tallers Balcells)
Corts Catalanes, 416. T. 558 H.

Empleu facilitem
ràpidament en importants cases comercials i banca. Aribau, n.º 71, 3.er. 2.ª 1 de 10 a 1 i de 4 a 7

Bicicletes
espatllades compro a domicili. Escriure Guinardó, 7 (Camp de l'Arpa).

Joies d'ocasió
Safates i serveis de plata, a pes. Compro or, plata, plati, brillants i perles.
Joieries de J. Núñez
Rambla de les Flors, 8 A
i Cardenal Casañas, 8.

Vendes

Vene o necessito
soci per a tenda de comestibles acreditada prop de Barcelona. Raó: Comte del Asalto, 15, principal. De 8 a 12.

Tenda a Granollers
tocant al mercat amb tots els utensilis barats, 1.000 pessetes. Cecs Boqueria, 3.

ROBES
de totes classes a plaços, sen. se fiador, a deu rals setmanals. — Raó: Bonsuccés, 2. Quinse de brodats.

Oferim en immillorables condicions algunes màquines de compondre «Tipograph». Són modernes i a punt de funcionar.
Dirigir-se a P. A., número 13, d'aquesta Administració.

Vene tota la meva col·lecció de llibres de la «Biblioteca Literària» de les publicacions de l'Editorial en molt bones condicions. Gairebé no n'hi ha cap de tallat. Dirigir-se a J. C., número 33, d'aquesta Administració.

Piano d'ocasió
vene. Corders, núm. 13, botiga

Torra i casa
a Dos Rius es ven. Raó: Carrer Sant Pau, 70. «Cruz Blanca».

Vene un Omnibus
30 x 40 Hispano Suissa de cabuda 30 seients en perfecte estat, model nou. R.: Catalunya, 52, principal, segona.

VENDA
arrendo, vedat miner coure-plata, labors. 16 km. carretera, estació Robledo. Arrendat Peñarroya es disposava explotació quan es van suspendre els negocis. Llista Madrid, cèdula 3753. Sense corredors.

MEDICAMENTS
químicament purs, específics farmacèutics i aigües minerals, es reben directament dels punts d'origen. Farmàcia de Botta i Balta. Rambla de Catalunya, núm. 1, cantonada Ronda de la Universitat.

Solar emmurallat
a La Sagrera, contracte 8 anys, es lloga 35 ptes. mes, sols per a indústria. Claris, 73, 4.rt 1.ª

Compres

Compraria caseta de baixos i primer pis en barriada obrera de Barcelona, que no s'hi hagin de fer despeses.
Escriure al senyor Blanc a l'Administració de LA VEU DE CATALUNYA, núm. 16.

Compraria el tomet de Puericultura «Per quan s'és mare», fa poc esgotat.
Ofereixi's al número 5.010 d'aquesta Administració.

Compraria cubetes fotogràfiques de ferro esmaltat i de 50 x 60 cm., si estiguessin en bon estat i a preu d'ocasió.
Oferir-les al núm. 102 d'aquesta Administració.

Compraria els núms. 1 i 2 de 1918 per a completar la meva col·lecció del «Magazine» «D'ací i d'allà».
Podeu oferir-los al núm. 103 a LA VEU DE CATALUNYA.

Lloguers

Gran ganga
Gran torre 3 pisos amb mobles, jardí, aigua i telèfon, 30 ds. al mes, prop de Barcelona. Urgell, 40, pral., 1.ª De 10 a 1.

Pis
Formosíssim principal tocant a la Rambla, cediré a comprador dels meus mobles. Raó: Passeig de Gràcia, 49, botiga.

Pianos de lloguer de diferents preus. Bruch n.º 78, entresol. C. BIEGER.

Pis espléndid
a dins amb set dormitoris i tres balcons al carrer, molt ben amoblat, especial per a dispeses o artistes; res d'agències. Raó: Guàrdia, 14, 1.er, 1.ª E. Irigoyen, avui 1 dema. de 9 a 12.

Dispeses

Habitació
a senyor estranger.
Barbara, 11, tercer.

3 habitacions
dret cuina. Vallhonrat, 12, botiga, Poble Sec.

Habit. 2 llits
sols dormir, balcó carrer, Aribau, 13, primer, primera.

PENSION DES GRANDS BOULEVARDS
Aigua corrent, - calefacció, bany, ascensor, telèfon, saló de lectura, piano, etc.
CORTS, 622
Xamfrà Rambla de Catalunya, prop del Passeig de Gràcia
INAUGURACIÓ dilluns, dia 8

Habitació
Per a dos amics a tota pensió, amb balcó al carrer. Cardenal Casañas, 15 i 17, principal.

Magnífica habitació
sol, llum, neta, a senyor, en família, bany, ascensor. Rambla Catalunya, 24, tercer, 2.ª

Saló-dormitori
a tota pensió a matrimoni o 2 amics, independent, 2 balcons al carrer. Ronda Sant Antoni, 43, tercer, 2.ª

CASA particular cedirà habitació a tot estar a senyor formal. Cardenal Casañas núms. 15 i 17, segon, segona.

Demandes

Comanditaré
negoci seriós i que porti anys establert. Inútil contestar sense aquests requisits. Escriure al número 2420, «Empresa Ideal d'Informació. - Rambla de les Flors, 16 (ANUNCIS).

A cada poble
persona activa amb poc diner empleat, es guanyarà la vida venent novetats en perfumeria. Escriure a C. D. Apartat 378 C. 14, Barcelona.

Cuinera
per a sis persones, bon sou, propines. Corts, 431, entresol, 2.ª

Falta professor
mandolina per a lliçons a domicili. Balmes, 69, 1.er, 2.ª

Serventa
30 a 25 anys falta a casa de senyor sol. Dirigir-se de 3 a 6, Provença, 159, quart, 2.ª, dreta.

Les millors ampliacions fotogràfiques surten del taller de Reproduccions i ampliacions fotogràfiques de J. Castell. Sant Antoni, 41 (Sans) Barcelona.

Avisos

L'anunci
més eficaç i econòmic és l'instal·lat a les pissarres dels baixos de
l'Empresa Ideal d'Informació
Rambla Flors, 16, baixos
Admetem anuncis per a tots els periòdics.
Grans descomptes

Per a Comerç i Idiomes, Taqui-Meca, etc., estudiï, senyor o senyoreta, en la
ACADEMIA COTS
Carrer Archs, 10
Telèf. 5.041 A.
La més important d'Espanya.

Necessito botiga
cèntrica. Dirigir-se per escrit condicions traspàs al número 2408 «Empresa Ideal de Información», Rambla de les Flors, número 16 (ANUNCIS).

Cartes Circulars
reproduïdes en l'aparell MULTIGRAPH, inconfusibles d'originals mecanografiats.
Mobles
Fitxes
Carpetes
Gules i tot el material per als sistemes moderns d'organització d'oficines.
COPIES
originals a màquina
HAMMOND
per a escriure, de tipus canviables
Casa García Suárez
38 - Rambla de Catalunya
Telèfon 4335 A

Ofertes

Senyoreta molt ben educada i de bona presència s'ofereix per model de casa de modes. Escriure a 1,750 de LA VEU DE CATALUNYA.

M'encarrego del cobrament de subscripcions i quotes de tota mena d'entitats a tot Catalunya.
Condicions especials per a la província de Barcelona.
J. Genovart. Manuelles, 32, baixos.